JUN 3 1954

JUN 28 1954

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKA

46./274. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 12. JŪNIJĀ 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150: par 3 mēn. $4.50:
par 6 mēn. $8.50: par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA:
sīkuļ. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 sleja

... VARBŪT AKLUMS BŪS MUMS ŽĒLĪGS

VALENTĪNA PELĒČA RŪGTĀS PĀRDOMAS TAUTAS SĒRU DIENĀ

Kāda nozīme gan ir šodien uzlikt svinīgu sēru viepli un sacīt: tas notika pirms tik un tik gadiem, 14. jūnija naktī? Varbūt šis sēras mums ir žēliga likteņa dāvana, ar ko gadā reizi pārklāt savus trulumā un svešuma pašpietiekamībā piekrautos dzīrošanas galdus?

Vai tad patiesi mēs vairs pieminam viņus — viņu sāpju un viņu mūžiem nodarītās varmācības dēļ? Kas zina, vai mūsu runāšana neizsmēķtu vēl krāšņāka un Latvijas atbrīvošanas propagandai apliecinātāki fakti vēl smagāki, ja tiem tur un tad būtu bijis iespējams vēl nežēlīgāki ciest un mirt ... Vai patiešām neviena diktatūra pasaulē neizgudros tik briesmīgu cilvēka dzīvības un tiesību iznīcināšanas veidu, ka demokratijas un viņu pakaļtecētāji atskārtīs, ka glābjamas nav vis valsts formas, satversmes, tradicijas un tirgi, bet vienīgais šīs pasaules pēgātnes, tagadnes un nākotnes brīnums — cilvēka dzīvība un tās mūžs. Tā ir Dieva sēkla, zieds un auglis. Ja kāda valsts un tās vadītāji būtu garīgi sagatavoti, lai nekavējoties glābtu kaut vienu vienīgu vārdā nezināmu mocekli, tad glābts būtu arī viss cits, un cīņai ziedotie upuri neapsūdzētu savu laiku un viņa saimniekus. Nekas nav riebīgāks par nopūtām un līdzjūtības vārdiem — tējkarotēs!

Ja tā, tad labāk apklusināsim šīni dienā savas mutes un nepieminēsim nekā un neaizlūgsim ne par ko. Kas ir noticis, tas ir noticis tā, kā tam ir bijis jānotiek. Lielās, cilvēka gara un dvēseles tumsas vēstneši nav nolaidušies tikai tur, kur cilvēka dzīvību aprēķina no sasalušas zemes izcirsta zelta gramma vai rūdas kausētavās izlietajā dzelzs masā, nē — tie pašī tumsas putni sēd arī uz Rietumu parlamentu jumtiem, baznīcu torņiem, kuru pamatos ir pagrabiņi kafijas dzeršanai un šī rituāla pēcdarbībai nepieciešamās labiecīcības. Dievs ir padarits par lūpu krāsu un nagu laku, cilvēka dzīves standartam un miesīgajai esmei! Cilvēka individuālais traģisms starp šūpuli un kapu nav centa vērts ...

Viss notiek tā, kā tam ir jānotiek. Arī šodien, 14. jūnijā, 1954.

gadā. Manā galdā gul kāda atklātnīte. Vienā pusē tai ir V. Purviša gleznas „Pēdējais salegs" reprodukcija, otrā — izrakstīšanas diena 15. maijs, 1954. gads, un daži mana tuvāko kaimiņu un jaunības draugu vārdi, kas visi ir miruši laikā, kopš es baudu šīs zemes maizi un brīvību.

Kam gan lai sūdzētu un kur lai meklētu dzīvošanas tiesību atlīdzinājumu viņiem, kas jau 1944. g. rudenī kopā ar zvēriem paslēpās Vidzemes mežos un sāka gaidīt Rietumu brīvības brīnumu?

Nu viņiem tas vairs nav vajadzīgs, jo arī pēdējie ir savu bezcerīgo ceļu pabeiguši. Mazākais pēdējie no tā nelielā un necilā zemniekdēlu pulciņa, ar ko es kopā reiz izgāju Dieva dzīvē ... Varētu jau sacīt: viņu nezināmie kapi apsūdz, viņu mežu biezokņos sakritušās alas prasa citādas dzīvošanas tiesības tiem, kam vēl pasaulē jānāk!

Bet kur šodien ir tā stiprā tauta un valdība, kas apzinātos, ka nav jābaiļojas un kompromisi jāmeklē par techniskām dabas izejvielām vai ideoloģiju un valsts formu dogmām, bet cīņa notiek par cilvēka gara satversmi un ikvienas mātes klēpī ieliktās cilvēka sēklas tiesībām uz savu tēvzemi un sauli!? Laikam tādas gan nav. Varbūt — nekad arī nav bijis.

Arī mēs kādreiz ar vārpu vainagiem galvā, pļaujas svētku svinēdami, pavisam maz domājām par zemē iesētā grauda ceļu līdz graudiem vārpās, bet par — maizi! Tāpēc arī šodien te varenākie, savas valsts stiprumu un godību pieminēdami, labprāt pozē savai tautai, turēdami rokās ceptus tītarā gurnus. Dieva dzīvība graudā, tāpat kā — cilvēkā, padarīta par kalpošanu maizei un dzelzij.

Labāk klusēsim šodien. Mums nav īsto vārdu, ar ko —, ne vietas — kur un par ko lūgt. Viss ir noticis un notiks tā, kā tam ir jānotiek cilvēces gara vainas un vājuma dēļ. Tumsa ir liela, bet varbūt aklums būs mums žēlīgs ...

PIEMIŅAS BRĪDIS VIENTULĪGAJOS KAPOS

Erika Dzeņa zīmējums Informācijas centra izdotajām 14. jūnija piemiņas pastkartēm.

Lielās debates par preventīvo karu

„AIZTURĒŠANAS KARĪ" KOMŪNISMU NEAIZTUR, BET PREVENTĪVO KARU BAIDĀS SĀKT

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pēc Pekingas - Kremļa Āzijas, Klusā okeana valstu un Afrikas iekarošanas plāna publicēšanas (The Congressional Record 5404. 1. puse), un ASV flotes stāba priekšnieka admirāļa R. Karnija 27. maija vēsturiskās runas par komūnisma briesmām arī Amerikai, Vašingtonā radies politisks augstspriegums, kura potenciālais centrs pašreiz nav vis Valsts departamentā, bet gan ASV bruņoto spēku citadelē — Pentagonā. Casus belli trauksme Pentagonā šoreiz ir spēcīgāka par Valsts departamenta diplomātijas vārdu spēlēm Ženēvā un citur.

Vienmēr labi informētais un vērtējumos nosvērtais amerikāņu starptautiskais laikraksts The Christian Science Monitor jaunai attīstībai Vašingtonā devis zīmīgu nosaukumu — Lielās debates par preventīvo karu.

Vispārējs uzskats ir tāds, ka ASV atkal stāv 1950. g. likteņīgās problēmas priekšā, kad sākās komūnistu iebrukums Korejā. Arī tagad prezidentam Eizenhaueram ar Kongresu būs jāizšķiras par iestāšanos karā Indoķīnā. Republikāņu vadonis Senātā senātors R. Nolends domā, ka izšķiršanās notiks mēneša laikā. Vašingtonā norāda uz to, ka prezidents Eizenhauers arvien retāk savā darba kabinetā smaida, jo viņam jāizšķiras ne tikai par karu, bet arī par kādu karu — aizturēšanas vai preventīvo karu?

Arī prezidents H. Trūmens 1950. g. zināja Kremļa pasaules iekarošanas plānu — to bija skaidri parādījis Džordžs F. Kenans 1947. g. savā slavenajā „Mr. X" rakstā Foreign Affairs. Diemžēl, šis ASV lielākais speciālists Padomju Savienības jautājumos tanī pašā rakstā kā pretlīdzekli komūnistu ekspansijai formulēja „aizturēšanas politiku", kas tad arī faktiski noteica H. Trūmena ārpolitiku, un tā laika flotes ministra Fleņča P. Metjūza priekšlikums par Padomju Savienības salaušanu ar militāru varu palika galīgi ignorēts.

Tagad atkal komūnisma armijas soļo uz priekšu Āzijā, bet komūnisma piektā kolonna jau Centrālamerikā (Gvatemalā). Republikāņu ārpolitikas veidotāji ir vairākkārt apliecinājuši, ka ar „aizturēšanas kariem" komūnismu nevar aizturēt. Iestājoties Indoķīnas karā, ASV būšot jāiesaista vismaz 10 divīzijas, t. i. puse no tagadējiem ASV bruņotiem spēkiem, un kara ilgumu ģenerāļi paredz 5 gadi. New York Herald Tribune ievadnieks Davids Lorenss domā, ka katru nedēļu vajadzētu izdot kara komunikē par „tagadējo komūnistu stila Trešo pasaules karu", kas sākās Korejā un turpinājās par Jaunu sabiedrotajiem. Kā uzvarēt šo „Trešo pasaules karu"?

The Minneapolis Star and Tribune un žurnāla Look izdevējs Džons Kols (Cowles) 15. maijā runā Ročestrā (N. Y.) maija iesniegt Kremlim ultimātu, pretējā gadījumā Kremli iznīcināt ar militāru varu. Brāļi Olsopi brīdina, ka Amerikai vēl piešķirti tikai 2 gadi žēlastības laika, pēc kam sagaidāmi padomju gaisa uzbrukumi ASV, vairākos rakstos New York Herald Tribune apgalvo, ka ASV ir jau zaudējusi „aukstā kara stratēģiju un ieroču vadību", un tuvojoties brīdis, kad ASV vai nu nāksies kapitulēt Maskavai vai sākt preventīvo karu, vai arī tā atradīsies „izmisuma karā". Taisni tad, kad admirālis R. Karnijs teica savu „preventīvā kara" runu Nujorkā, bāļi Olsopi vēstīja, ka „augstās aprindās sākušās nopietnas runas par preventīvo karu ar padomju bloku".

IETEIC LIETOT ATOMBUMBU

Ģenerāļa Mekartura stāba bij. pretizlūkošanas šefs ģenerālmajors Č Willoughby žurnāla The Freeman jūnija izdevumā ieteic bez žēlastības lietot Āzijā atombumbas un radīt „nāves joslu, kurā ne cilvēki ,ne dzīvnieki, nedz augi nespētu dzīvot", kurai tad cauri netiktu Padomju Savienības militārā palīdzība tās Āzijas satelitiem. Ģenerālis aizrāda, ka nav ko baidīties no Padomju Savienības iestāšanās karā Āzijā, jo tur tā ir nāvīgi ievainojama tādēļ, ka Kremlim Tālajos Austrumos ir tikai viena Transbaikāla dzelzceļa līnija. To var pārgriezt ar vienu uzlidojumu, paralizējama katra ošta no Vladivostokas līdz Šanghajai.

Kad senātors R. Nolends Senātā runāja par komūnistu pasaules iekarošanas plānu un Senāts nobalsoja šo plānu ievest Senāta protokolos, senātori A. Villijs, Senāta ārlietu komisijas priekšsēdis, V. Dženners, B. Hikenlūpers, H. Fergusons, J. Fulbraits un Kongresa deputāti Č. Kerstens un J. Džovits intervijās presē, norādot uz draudīgām briesmām, prasīja izstrādāt tādu pretrīcības plānu, kas spētu stāties pretī komūnisma plāniem. Dep. Č. Kerstens tai pašā reizē aizrādīja, ka viņa vadītā izmeklēšana par Baltijas valstu okupāciju palīdzēs labāk saprast komūnisma briesmas. Arī vairāku amerikāņu laikrakstu redakciju ievadrakstos šajā sakarībā tiks atgādināts Baltijas valstu un citu tautu liktenis

Kaut gan ārlietu ministrs Dž. Fosters Dalless 15. maija runā Vilejmburgā teica, ka „nevienam cilvēkam nav tiesības apgalvot, ka spēj tik skaidri saredzēt nākotni, ka drīkstētu taisīt jau slēdzienu, ka karš ir neizbēgams vai izlīguma metodes veltīgas," Pentagonā ir jau vesela rinda ģenerāļu un admirāļu, kas ar admirāļa R. Karnija muti amerikāņu nācijai un visai **brīvajai pasaulei ir pateikuši: „Tam vajadzētu būt tiši aklam cilvēkam, kas nespētu saredzēt un atzīt, ka briesmas ir nenovēršamas, un tās ātri pieaug."**

Valdemārs Lambergs.

No Ženēvas līdz Apvienotām Nācijām

Apvienotās Nācijas Nujorkā. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammersīlds kādā preses konferencē izteicās, ka viņš joprojām esot optimistisks par sarunu iznākumu Ženēvas konferencē. „Tomēr," sacīja Hammersīlds, „prātā vienmēr jāpatur iespējamība, ka sarunas var arī izjukt. Tādā gadījumā neatliktu nekas cits kā Tālo Austrumu problēmu nodot Apvienoto Nāciju rokās, kas tad būtu atbildīga par Āzijas stāvokļa tālāku nostabilizēšanu.

Vai ASV dos 3.5 milj. ārvalstu pabalstīšanai?

ASV valsts sekretārs Dalless paziņojis Senāta ārlietu komitejai, ka **turpmākos 12 mēnešos nepieciešami 3.500.000.000 dol. palīdzībai ārvalstīm, lai tās būtu spējīgas pretoties komūnisma uzkundzēšanās politikai pasaulē. ASV nevarot gūt drošību izolācijā, bet vienīgi ar kollektīvu aizsardzības sistēmu. Daudzas brīvās zemes bez ASV atbalsta nevarot uzturēt savus militāros spēkus un nostabilizēt tautsaimniecību. Bez ASV miljardiem padomju stratēģija iznīcinās brīvās pasaules vienību, kam sekas būs bīstama krize.** Kā atceramies, tad ASV Kongress agrāk izteicās pret līdzekļu došanu ārvalstīm. Senāta ārlietu komitejas priekšsēdis Vilejs tādēļ uzsvēris, ka likumdevējiem nāksies pamatīgi pārbaudīt visu pašreizējo starptautisko situāciju, pirms tie atvēl jaunus fondus ārvalstu atbalstam. **Kk.**

LATVIJAS AMERIKĀ

šīsdienas numuram 5. lappusē pielikums Aizvesto piemiņai angļu valodā.

VĒL VIENA TAUTA BEZ TIESĪBĀM

KĀDAS NENOSKAIDROTAS PIEDERĪBAS LIDMAŠĪNAS ATKĀRTOTU PARĀDĪŠANOS VIRS GVATEMALAS TERRITORIJAS VALDĪBA IZMANTO PAR IEMESLU KONSTITŪCIJĀ PAREDZĒTO TIESĪBU ATŅEMŠANAI GVATEMALAS IEDZĪVOTĀJIEM. RUNAS, PRESES UN SAPULCĒŠANĀS BRĪVĪBA JAU PIEDER PAGĀTNEI.

RAKSTVEIDA RĪKOJUMI KRATĪŠANĀM UN APCIETINĀŠANAM VAIRS NEEKSISTĒ, UN POLICIJA DRĪKST RĪKOTIES PĒC SAVIEM IESKATIEM

Gvatemalas pilsētā. — Drastiskie Gvatemalas valdības pasākumi, ko citās valstīs lieto vienīgi nacionālas krizes gadījumos, tiek izskaidroti ar kādas mistiskas lidmašīnas vairākkārtēju parādīšanos virs Gvatemalas territorijas. Minētā lidmašīna, kas redzēta arī virs Gvatemalas pilsētas, nosviedusi pašreizējai valdībai naidīgas propagandas skrejlapas otrā lielākā Gvatemalas pilsētā Kvetcaltenango. Pēdējoreiz šāds izņēmuma stāvoklis Gvatemalā bija 1951. gada jūlijā, kad notika nemieri prezidenta Arbenca valdīšanas sākumā.

JAUNI IEROČI GVATEMALAI?

Vašingtonā. Pēc pēdējā 10 milj dolaru ieroču sūtījuma saņemšanas no komūnistu Polijas Gvatemalu var ieskatīt par spēcīgāko valsti Centrālamerikā. Jau tas bija pietiekoši, lai saceltu satraukumu Sav. Valstīs, nemaz nerunājot par Gvatemalas kaimiņiem. Tagad saņemtas ziņas, ka ceļā no dzelzs priekškara zemēm vēl esot 2 kuģi ar ieročiem Gvatemalai.

Sav. Valstis tik daudz nebaidās no Gvatemalas varbūtējas agresijas pret saviem kaimiņiem kā no komūnistu aģentu un ieroču iefiltrēšanas Nikaraguā un Hondurā, kas neizbēgami radītu nemierus šo valstu iekšienē.

Ierosina pārtraukt ASV — Pad. Savienības DIPLOMĀTISKĀS ATTIEKSMES

ASV Senāta iekšējās drošības apakškomitejas priekšsēdis, republikāņu senātors no Indiānas Viljams Dženners izstrādājis rezolūciju par ASV doplomātisko attieksmju pārtraukšanu ar Padomju Savienību. Lai pierādītu, cik tas nepieciešami, Džennera komiteja nopratinājusi lietpratējus komūnisma jautājumos. Interesantas liecības nesen nodevis Džordžijtaunas universitātes profesors Boldirevs, pēc tautības krievs, kurš nesen atgriezies no Eiropas un Āzijas, kur apmeklējis padomju pierobežas, un atv. plkv. Heimlichs, ASV slepenā dienesta virsnieks Berlīnē kara laikā.

Prof. Boldirevs liecināja, ka sakaru pārtraukšana ar Padomju Savienību dotu jaunu spēku tiem, kuri tagad mīt zem padomju terrora un cer uz padomju režīma gāšanu. Pašā Krievijā šobrīd esot dīvējādas dziņas: viena revolūcionāra, kas ienīst komūnistus un ilgojas izbeigt viņu varu, otra — patriotiska, kas liek aizstāvēt savu tēvzemi. Kremļa vareniem ne no kā tagad nav tik lielas bailes, kā no revolūcijas Krievijā. Pēc pulkv. Heimlicha pārliecības, padomju sūtniecības izvākšanās no Vašingtonas nozīmētu spiegu un sabotāžas centrāles likvidēšanu ASV. Komūnistiskā imperiālisma izplatīšanas piegrieztnei esot šādas 6 galvenās nozares: 1. Ar propagandu saindēt kādas zemes kultūru, iefiltrējot radio, presē, teātros, kino, mēnešrakstos komūnisma idejas; 2. spiegošanas ceļā iegūt šīs zemes noslēpumus; 3. sagraut zemes un tautas morālo līmeni; 4. ar streikiem, nekārtībām un terroru iefiltrēties strādnieku organizācijās; 5. ar militāriem pasākumiem pierobežā panākt, lai upurim nolemtā valsts palielina savus bruņotos spēkus un bruņojas, atraujot darba rokas un līdzekļus normālās dzīves vajadzībām; 6. iefiltrēt šīs zemes sociālā un politiskā dzīvē komūnistu aģentus, kuriem pašiem vai līdzskrējējiem jācenšas iekļūt iekš- un ārpolitikas vadītājās vietās. **K.**

GATAVOJAS ĀZIJAS AIZSARDZĪBAI

Anglija sāk piekāpties Sav. Valstu spiediena priekšā un pēc Ženēvas konferences beigām solās darboties līdz kopējā Āzijas dienvidaustrumu aizsardzībā. Arī Indija sāk lēnām saskatīt komūnisma draudus. Sav. Valstu pārmetumi komūnistiem Ženēvā kļūst neparasti asi.

Londonā. Anglijas valdība ziņo, ka, noslēdzoties Ženēvas konferencei, angļi ir gatavi pievienoties Sav. Valstīm, lai sāktu paredzētās Āzijas aizsardzības sistēmas organizēšanu. Angļu pēkšņo piekāpību izskaidro ar bezcerīgo stāvokli Ženēvā. Pat optimistiskajiem angļiem sāk likties, ka vienošanās ar komūnistiem ir neiespējama un ka miera vietā saskatāma vienīgi komūnistu uzbrukumu pastiprināšanās.

Tā kā Rietumiem pašreiz nav ne mazāko cerību panākt vienošanos ar komūnistiem Indoķīnas jautājumā, tad domā, ka tagad būtu labākais laiks Āzijas aizsardzības organizēšanas sākšanai, jo komūnistu draudīgās briesmas ir radījušas arī brīvo Āzijas nāciju vidū, Indiju ieskaitot, pēkšņu vēlēšanos šādas aizsardzības sistēmas radīšanai.

Ženēvas konferencē sarunas sāk kļūt nepatīkami asas. Sevišķi smagi ir amerikāņu pārmetumi komūnistu Ķīnai un Padomju Savienībai, kam pārmet Indoķīnas pārvēršanu komūnistu satelitvalstī.

Lanjēla valdība jaunas krizes priekšā

Parīzē. No Ženēvas Parīzē ieradies Francijas ārlietu ministrs Bido, lai valdības jaunas uzticības nobalsošanas laikā parlamentā sagaidītu pašreizējās valdības krišanu vai palikšanu.

Francijas politiķu aprindās neapmierinātība ar Lanjēla Indoķīnas politiku nepārtraukti pieaug. Smagi pārmetumi jādzird arī ārlietu ministram Bido, sevišķi no kreisā spārna radikāļu pārstāvja Mendesa Frānsa mutes, kas apgalvo, ka amerikāņu bumbvedēji, spējīgi pārvadāt atombumbas, jau atrodoties ceļā uz Indoķīnu un ka Bido cenšoties darīt visu iespējamo, lai ar Sav. Valstu palīdzību Indoķīnas karu paildzinātu un paplašinātu.

Mendess Frānss būtu kreisā spārna koalicijas kandidāts ministru prezidenta amatam.

ĪDENA PRIEKŠLIKUMS

Turpinoties sarunām Indoķīnas pamiera jautājumā, Anglijas ārlietu ministrs Īdens nāca ar priekšlikumu nodot pamiera pārraudzību Indijai, Pakistanai, Burmai, Indonēzijai un Ceilonai.

Ženēvā. — Ar nepatiku uzklausīdams Anglijas ārlietu ministra Īdena priekšlikumu par Indoķīnas pamiera pārraudzības komisijas izvēlēšanu no brīvo Āzijas nāciju vidus, Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs aizrādīja, ka komisijā ietilpināma arī Polija un Čechoslovakija.

Anglijas ārlietu ministrs Īdens, kas nedēļas sākumā atgriezās Ženēvā pēc sarunām ar Anglijas valdības pārstāvjiem Londonā, savu priekšlikumu pamatoja ar to, ka nododot pamiera pārraudzību brīvajām Āzijas nācijām, neviena nedodot veto tiesības, visi jautājumi tiktu izšķirti ar balsu vairākumu, tā izvairoties no biežajiem sastrēgumiem, kas ir tik zīmīgi Korejas pamiera komisijā. Anglijas ārlietu ministrs atķārtoti uzsvēra, ka minētās Āzijas nācijas ir vispiemērotākās un vislabāk kvalificētās Indoķīnas pamiera pārraudzīšanai un ka par šo valstu bezpartējiskumu viņam nav ne mazāko šaubu.

Pēc Īdena domām Ženēvas konferencei vispirms būtu jāmēģina atrisināt trīs problēmas. Un, proti:

1) Indoķīnā karojošo nāciju militāriem pārstāvjiem jāiesniedz konferencei priekšlikumi, par kuriem abas karojošās puses jau būtu vienojušās;

2) jāpanāk vienošanās Indoķīnas pamiera pārraudzības komisijas izvēlēšanā un

3) jāizlemj, kādā veidā iztirzājams Laosas un Kambodžas jautājums, jo pēc sabiedroto domām šīs divas valstis Vietnamas konfliktā nedrīkst tikt iejauktas.

Ģenerāļa Mekartura stāba bij. pretizlūkošanas šefs ģenerālmajors Č Willoughby žurnāla The Freeman jūnija izdevumā ieteic bez žēlastības lietot Āzijā atombumbas un radīt „nāves joslu, kurā ne cilvēki ,ne dzīvnieki, nedz augi nespētu dzīvot", kurai tad cauri netiktu Padomju Savienības militārā palīdzība tās Āzijas satelitiem. Ģenerālis aizrāda, ka nav ko baidīties no Padomju Savienības iestāšanās karā Āzijā, jo tur tā ir nāvīgi ievainojama tādēļ, ka Kremlim Tālajos Austrumos ir tikai viena Transbaikāla dzelzceļa līnija. To var pārgriezt ar vienu uzlidojumu, paralizējama katra ošta no Vladivostokas līdz Šanghajai.

Kad senātors R. Nolends Senātā runāja par komūnistu pasaules iekarošanas plānu un Senāts nobalsoja šo plānu ievest Senāta protokolos, senātori A. Villijs, Senāta ārlietu komisijas priekšsēdis, V. Dženners, B. Hikenlūpers, H. Fergusons, J. Fulbraits un Kongresa deputāti Č. Kerstens un J. Džovits intervijās presē, norādot uz draudīgām briesmām, prasīja izstrādāt tādu pretrīcības plānu, kas spētu stāties pretī komūnisma plāniem. Dep. Č. Kerstens tai pašā reizē aizrādīja, ka viņa vadītā izmeklēšana par Baltijas valstu okupāciju palīdzēs labāk saprast komūnisma briesmas. Arī vairāku amerikāņu laikrakstu redakciju ievadrakstos šajā sakarībā tiks atgādināts Baltijas valstu un citu tautu liktenis

Kaut gan ārlietu ministrs Dž. Fosters Dalless 15. maija runā Vilejmburgā teica, ka „nevienam cilvēkam nav tiesības apgalvot, ka spēj tik skaidri saredzēt nākotni, ka drīkstētu taisīt jau slēdzienu, ka karš ir neizbēgams vai izlīguma metodes veltīgas," Pentagonā ir jau vesela rinda ģenerāļu un admirāļu, kas ar admirāļa R. Karnija muti amerikāņu nācijai un visai **brīvajai pasaulei ir pateikuši: „Tam vajadzētu būt tiši aklam cilvēkam, kas nespētu saredzēt un atzīt, ka briesmas ir nenovēršamas, un tās ātri pieaug."**

Valdemārs Lambergs.

14. JŪNIJĀ RADIO RAIDĪJUMS

DV Kičeneras - Vaterlo nodaļa kopīgi ar Latviešu biedrību noorganizējusi Aizvesto piemiņas raidījumu 14. jūnijā, pl. 8.00 vakarā Kičeneras radiofonā CKCR, viļņu garums — 1490.

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Draugi grib mūs asimilēt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

NE LĪDZJUTĪBU, BET PALĪDZĪBU

Katru gadu, kad 14. jūnijā apelējam pie brīvās cilvēces sirdsapziņas — glābt komūnisma verdzinātās tautas, seko Rietumu pasaules valstsvīru lakoniski līdzjūtības apliecinājumi, kādus mēdz izsacīt mirušo piederīgiem mierināšanai. Daži gan piebilst, ka, lūk, mūsu tautu iekļaušanu padomju viņi neatzīstot.

Mēs esam pateicīgi par līdzjūtību, bet arī neslēpjam, ka sāpes par mūsu tautu postu spējam paciest bez siltiem vārdiem. Mūsu tautas aiz dzelzs priekškara nav vēl mirušas, bet rovestas dzīvības briesmās, kas ar katru komūnisma ņaugos pavadīto dienu — kļūst aizvien nenovēršamākas. Un tāpēc mēs nelūdzam brīvās cilvēces līdzjūtību, bet gan reālu palīdzību. Mums vajadzīga tāda lielo demokratiju palīdzība, kas dotu iespēju visdrīzākā laikā glābt mūsu tautas no mērķtiecīgas iznīcināšanas.

Bet mūsu kristīgie brāļi brīvajā pasaulē, kuru valstsvīru tuvredzības un zināmu politisko kļūdu dēļ mūsu tautas tagad cieš, aizbildinās ar tukšiem solījumiem nākotnē. Kaut gan visai cilvēcei jau tagad draud tās pašas briesmas tik īsteni kā vēl nekad agrāk, pasaules ļaunuma — komūnisma — iznīcināšanai karu nesākšot. Tātad drausmo faktu, ka brīvās cilvēces acu priekšā komūnistu ellē iet bojā veselas tautas, apm. 800 milj. cilvēku, sabiedrotie atstājuši bez nopietnas ievērības. Kristīgā gara audzinātie politiķi šo tautu iznīcināšanas problēmu nobīdījuši sānus, par to ne labprāt atklāti runā savās mājās un vēl mazāk ar ienaidnieku, lai nenokaitinātu Kremli, no kura var iegūt vergu ražoto zeltu un citas vērtības. Tas nozīmē, ka apspiesto tautu atbrīvošana sabiedroto tuvākās nākotnes plānos nemaz nav paredzēta, jo nav arī paredzēta komūnisma likvidēšana varas līdzekļiem vispār. Gan nodomāta un tiek praktizēta sadzīvošana un saprašanās tik ilgi, kamēr komūnisti uzbruks pirmie. Brīvo tautu aizsardzībai sabiedrotie celšot šaipus dzelzs aizkara — „Ķīnas mūri". Kā atombumbas laikmetā, zinot komūnistu pasaules iekarošanas mērķi, šāda politika ir daudz bīstamāka par Teherānas, Jaltas un Potsdamas kļūdām, neviens, šķiet, nav nopietni nodomājis. Lielīšanās ar to, ka pēc Krievija pirmā trieciena sekos ienaidniekam nāvīgs prettrieciens, nav nekas vairāk kā mazdūšības pazīme, par ko Maskava priecājas. Iegūt laiku aukstajā karā, lai sagatavotu tādu pirmo triecienu, no kura brīvā cilvēce vairs neatžilbtu — ir Kremļa šīsdienas svarīgākais uzdevums. Un sabiedrotie jo mierīgi atļauj, pazemīgi tielējoties un savstarpīgi apkaŗojoties Ženēvā u. c. konferencēs.

Vērojot paradoksālo stāvokli pasaules politikā, neatlaidīgi uzmācas jautājums, kāpēc šai pārbaudījumu laikmetā, kad vairāk kā trešā daļa mūsu planētas iedzīvotāju barbariskos apstākļos iet bojā, tiek iznīcinātas kultūras vērtības un pārveidotas gadu simteņiem normālizētās sadzīves formas, brīvā cilvēce, kas savā politiskajā aklumā jau pati nonākusi pie moku kambaŗa durvīm, vēl vienmēr ļauj sevi muļķot ar komūnistu aģitācijas „miera centieniem"? Vai tiešām brīvajā cilvēcē dēgenerējies sabiedriskās pašaizsargāšanās dzenulis, vai to nomākusi tehniskā laikmeta cilvēka pārmērīgā rūpe par naudas maku un mīkstu guļas vietu? Tā vien liekas, ka cilvēki dievnamā iet tikai tāpēc, lai aizlūgtu par sava maka drošību. Šķiet, tuvākā mīlestība zaudējusi Golgātas krusta simbolizēto ētisko jēgu un nozīmi. Liekas, tā ir mūsu laikmeta traģika, ka jauni sadzīves baušļi brīvo tautu sabiedrībā nav vēl radušies, kā tas ir komūnisma dogmatikā, bet vecie gadu simteņu tecējumā zaudējuši savu spēku un, īpaši pēc abiem pasaules kariem, cilvēku sirdis tik tālu izbalējuši, ka Krusta karā reti kādu spēj vairs aizraut. Šķiet, nav arī neviena, kas veco baušļu galdiņus, kuŗos ierūsējis humānisma ideālu mirdzums, spētu īsteni uzspodrināt. Ja arī kāds rodas, kas jūtas aicināts izdzīt no dievnama muitniekus un farizejus, piem., Mekarturs, tad valdošie gļēvuļi un „rebinieki" tos nosoda un padzen. „Mantrausība un gļēvulība ir buržuazijas neškīstākās līdzgaitnieces, kas kapitālistiskās iekārtas tautas agri vai vēlu ievilinās komūnisma klēpī," savā laikā pareģoja Ļeņins.

Protams, tas nedrīkst notikt un arī nenotiks: brīvā cilvēce atjēgsies un izšķirsies par — dzīvot un pastāvēt brīvības gaismā. Militāristi Pentagonā jau sākuši domāt par kara iespējām, varbūt arī politiķi drīzumā nāks pie prāta.

Katrā ziņā mēs, kas esam skatījuši komūnisma izķēmotās tautu sejas, kas esam izstaigājuši vergu nometnes un čekas spīdzinātavas, 14. jūnijā — Baltijas tautu sēru dienā — atkal un atkal atgādināsim brīvajām tautām mocekļus aiz dzelzs aizkara, kā arī brīdināsim no nāves briesmām, ko tās pielaidušas sev pārāk bīstamā tuvumā. Bet cilvēcības vārdā mums ir arī tiesības prasīt — un mēs lūdzam —, lai sabiedrotie nāk mums palīgā atbrīvot mūsu tautas ar ieroču varu. Mēs ieņim cīņā, norausim dzelzs aizkaru, mums piebiedrosies mūsu nelaimīgie brāļi, lai kopīgiem spēkiem atbrīvotu apspiestās tautas un visu cilvēci no komūnisma. Un tas jādara ātri — kamēr vēl izredzes uzvarēt. No kara nav iespējams izvairīties, jo ieroči ir vienīgais līdzeklis, kas palīdz brīvās cilvēces rīcībā uzvaras izcīnīšanai.

Ja neatlaidīgi to prasīs visu apspiesto tautu piederīgie, tad šiem SOS saucieniem brīvajās tautās radīsies atbalss. Spodrināsim aprūsējušos baušļu galdiņus, lai tautas, kas iegrimušas pārticības un vienaldzības snaudā, veco ideālu mirdzumā pamostos un sāktu ar mums to ceļu, kas jāiet — lai pastāvētu.

Tā nav kara kūdīšana, bet gan dzīvotgribas instinkta dabiskā izpausme saucienā brīvajām tautām — glābt sevi un citus no sārkanās nāves.

J. Vītols

Liliju Dabars un Laimonu Mangulinu 5. jūnijā salaulāja māc. A. Lūsis Toronto Sv. Jāņa baznīcā.
Foto A. Jānītis.

IZRAUDZĪTA JAUNATNES DIENU RĪCĪBAS KOMITEJA

LNAK Jaunatnes audzināšanas padome 5. jūnijā bija sasaukusi kopā visu Toronto latviešu jaunatnes organizāciju pārstāvjus, lai kopīgi aspriestu Jaunatnes dienu jautājumus. Sēdi vadīja Jaunatnes audzināšanas padomes priekšsēdis J. Mežaks. J. Mežaks īsumā iepazīstināja klātesošos ar iepriekšējās sēdes lēmumiem un atzīmēja, ka jaunatnes dienu uzdevums ir uzsvērt jaunatnes nozīmi trimdas sabiedrībā, dot iespēju veicināt tās pašdarbību.

Sēdē piedalījās A. Martinsone un I. Bergholcs no Gaujas gaidu vienības, Skautu jendas vadītājs J. Treimanis, A. Dargevics no 72. Rīgas skautu vienības, A. Stašāns un 9. Bambers, no Latviešu YMCA's, O. Kurcigs no DV sporta kopas, V. Mileiko un T. Kronbergs no jaunatnes pulciņa Lāpas un Z. Zentiņš no LSAK.

Jau iepriekšējā sēdē bija nolemts, ka jaunatnes dienas Kanadā aicinās rīkot jūlija mēnesī. Sīkāk aspriežot Jaunatnes dienu jautājumus, nolēma, ka Jaunatnes dienas noslēgs ar plašāku sarīkojumu, kurš sauksies Latviešu Jaunatnes dienas Toronto, un rīkotāji tanīs aicinās piedalīties ne tikai jaunatni no visas Kanadas, bet arī no Savienotām Valstīm. Šis sarīkojums ilgs 3 dienas: 31. jūlijā, 1. un 2. augustā. 2. augusts Kanadā ir svinama diena.

Nolēma sarīkojumu programu izstrādāt tā, lai kopā ar radnieciskām organizācijām varētu aspriest jaunatnes pulciņiem svarīgus jautājumus. Jaunatnes dienu programa būtu jāveic jaunatnei pašai, tanī uzsverot latvisko momentu. Rīcības komitejā nolēma izraudzīt pa 1 loceklim no ikvienas jaunatnes organizācijas, jaunatnes pulciņa YMCA's, DV sporta kopas, TLSK, Lāpas, gaidām, skautiem, latviešu Baptistu jaunatnes pulciņa un Studentu kopas.

Rīcības komitejai gaidas deva J. Berkholci, YMCA — E. Bamberu, Lāpa — T. Kronbergu, bet pārējās organizācijas savus pārstāvjus paziņos līdz 12. jūnijam T. Kronbergam, kurš apņēmās arī sasaukt rīcības komitejas sēdi. Nākošā sēdē rīcības komiteja sadalīs pienākumus un izraudzīs sev priekšsēdi.

Tuvojas Daugavas Vanagu dienas Kanadā

Vīru koŗa kopkoncertam pieteikušies jau ap 300 dziedātāju

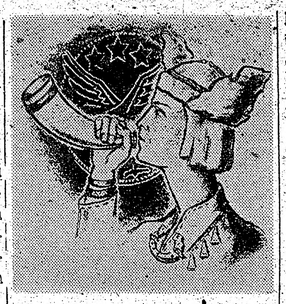

St. Spēlēs Kanadas DV sastādītā komanda pret ASV DV komandu.

DV organizācija rīko plašus tautas svētkus Kanadā šā gada septembŗa sākumā, lai pulcinātu latviešus no tuvienes un tālienes, uzturētu viņos možu garu un atkal no jauna atdzīvinātu katra sirdī latviskās kopības apziņu. Ievērojamākais notikums svētku laikā būs Kanadas un ASV apvienoto vīru koŗu koncerts, kam virsdiriģenta pienākumus uzņēmies mūsu cienījamais mūziķu seniors, komponists Jānis Cīrulis un V. Linde.

Gatavojoties šiem svētkiem, gribas no jauna atkārtot māc. E. Ekšteina patiesos vārdus, kuŗus viņš teicis ALAs kongresa laikā:

„Zaudēta ir brīvība, un līdz ar to zaudēts ir viss. Katru dienu dzimtenē mirst jauni komūnistu terrora upuŗi. Bet dziedātāja latviešu tauta raudāšanas vietā tomēr dzied! Un tur slēpjas mūsu spēks ciest un izciest. Bet kad brīvās tautas reiz sapratīs komūnisma briesmas, celsies un iznicinās tās, tad vēl dzīvie latvieši celsies un dosies atpakaļ uz savu valsti un dzimto zemi, lai pateicībā dziedātu kopā ar tiem, kas tur vēl dzīvi būs palikuši un gaida mūs mājās pārnākam."

SVĒTKU NORISE

Svētku laikā paredzēti sekojoši sarīkojumi:

Sestdien, 4. septembrī. Vīru koŗu kopmēģinājums. Vīru kopkoŗa koncerts Toronto lielākajā koncertzālē — Massey Hall, Victoria un Shuter St. un svētku balle.

Svētdien, 5. septembrī DV teātris Kanadā izrādīs E. Vildes komēdiju Pūķis, režisore Alma Mača, dek. K. Bērziņš. Basketbola sacīkstes UNF namā, 297 College brīm. Tālajiem viesiem no ASV un Kanadas attālākajiem novadiem būs izdevība apskatīt arī šo izstādi, kas ir viena no slavenākajām šai kontinentā.

Par lēmumu — svētku koncertu rīkot sestdien, 4. septembrī, Rīcības komiteja vēlas paskaidrot, ka tehnisku apstākļu dēļ tik lielu sarīkojumu nav iespējams sarīkot svētdienā, jo pēc Ontario provinces likumiem ieejas biļetes svētdienā nedrīkst pārdot. Balli var rīkot tikai sestdienā, kur pulcēsies lielākā daļa latviešu, lai sastaptu draugus no tuvienes un tālienes, un tas varētu notikt tikai pēc koncerta.

JAU 300 DZIEDĀTĀJU

Vīru koŗa kopkoncertam pagaidām pieteikušies ap 300 dziedātāju no Nujorkas, Detroitas, Bostonas, Vilimantikas, Milvoku un Klīvlendas vīru koŗi.

No Kanadas savu piedalīšanos pieteikuši Bramptonas un divi Hamiltonas koŗi, vīru dubultkvartets Kalvis, St. Katarīnas un Niagāras vīru koris Viesturs, un Toronto vīru koris, kuŗā piedalās dziedātāji no Dainas, Sv. Andreja bazn. un Katoļu draudzes koŗa (dir. V. Rundāns). Ļoti interesanta solās būt arī apsolītā Toronto igauņu vīru koŗa piedalīšanās.

Visiem koristiem, kuŗiem nav iespējas pārnakšņot pie paziņām, sagādās brīvas naktsmītnes. Pieteikšanās jāizdara pie Rīcības komitejas sekretāŗa ne vēlāk kā 3 nedēļas pirms svētkiem. Koristiem par brīvu paredzētas trīs maltītes, tāpat visiem koncerta dalībniekiem paredzētas brīvas ieejas kartes svētku ballei 4. septembrī.

Iespējamības robežās Rīcības komiteja segs koristiem no ASV daļu ceļu izdevumu, maksājot benzīna naudu.

Lai mazinātu viesiem no tālienes izdevumus, kas saistīti ar piedalīšanos svētkos, Rīcības komiteja rūpēsies par lētu naktsmītņu sagādāšanu visiem iebraucējiem Torontō, kas to laicīgi paziņos. Tāpat arī ieejas cenas uz koncertu, teātŗa izrādi un balli paredzētas iespējami zemas, lai materiālie upuŗi nevienu nekavētu apciemot Toronto un sastapties ar draugiem un paziņām. Par gatavošanos Vanagu dienām sekos kārtēja informācija presē.

E. Krūka, Rīcības komitejas priekšsēdis
J. Vandelis, sekretārs,
173 Seaton St., Toronto, Ont. Canada

AIZVESTO PIEMIŅAS AKTS TORONTO

Baltijas federācija Kanadā jau 7 gadus pēc kārtas Toronto rīko 14. jūnijā Aizvesto piemiņas aktu. Šogad akts notiks svētdien, 13. jūnijā, plkst. 19.00 Meseja hallē. Runās G. Drjūs (G. Drew) konservatīvās partijas un parlamenta opozicijas vadītājs. Goda viesa runai sekos atsevišķo tautību pārstāvju runas ar atsevišķo tautību nacionālajām himnām.

BFK izstrādājusi protesta memorandu, ko aicināti parakstīt ne tikai igauņu, latviešu un lietuviešu nacionālās apvienības Kanadā, bet visu komūnistu apspiesto tautību apvienību pārstāvji. Šo memorandu paredzēts iesniegt Kanadas un ASV valdībām, kā arī publicēt kanadiešu un amerikāņu laikrakstos. Memorandu nolasīs piemiņas aktā.

Programmas oficiālo daļu noslēgs Baltijas Sieviešu Padomes Kanadā vēstījums sievietēm brīvajā pasaulē.

Pēc īsa starpbrīža sekos igauņu, latviešu un lietuviešu mākslinieku sniegumi. Latviešus reprezentēs vīru dubultkvartets „Kalvis".

Karogu goda sardzes un kārtības dienesta pienākumus solījušies pildīt visu trīju tautību skauti un gaidas.

Kā iepr. gados, arī šogad BFK publicējusi skrejlapu, kas domāta izplatīšanai kanadiešu aprindās, lai vietējos iepazīstinātu ar baltiešu likteņiem.

Ar piemiņas akta rīkošanu saistīto prāvo izdevumu segšanai — ieeja būs pret ziedojumiem.

A. S.

Oļģertu Rāņķi un Veltu Papardi 5. jūnijā Toronto Sv. Jāņa baznīcā salaulāja māc. A. Lūsis.
J. Kreiļa uzņ.

Lasītāju vēstules

VARBŪT KĻŪDA?

Latvijas 9. jūnija numurā atreferējumā par Čikāgas mācītāju un draudžu delegātu konferenci ir teikts, ka kāds no sinožu mācītājiem esot deklarējis, ka šis esot visvērtīgākais no viņa dzīves laikiem „sinodes uzdevumā apkalpot latviešu draudzi(!?). Kā sinožu mācītāji „mēs nevaram nedz diskutēt, nedz balsot par lietām, kam nav nekāda sakara ar sinodēm, jo tā mēs kļūtu tām nelojāli." No kompetentas puses mums paskaidro — vai latviešu mācītājs nejustos daudz laimīgāks, ja viņš varētu latviešus apkalpot Latvijas baznīcas uzdevumā un vai šādā darbā viņš nebūtu daudz vērtīgāks savai tautai? Nesaprotams esot apgalvojums, ka nevarot ne diskutēt, ne lemt par lietām, kam neesot nekāds sakars ar sinodēm. Nevienā baznīcā ne šeit, ne Eiropā, nevienam mācītājam, ja tas godīgi velc savus pienākumus, nevar liegt piedērēt vēl pie kādas organizācijas un kā rakstīt, tā spriest un lemt par lietām, kas ārpus viņa baznīcas loka. Tās ir sirdsapziņas, kristīga cilvēka un pilsoņa brīvība un tiesības. Un tā kā Latvijas baznīcas pārvalde negrib iemaisīties sinožu iekšējās lietās vai tām pretim strādāt, bet gan ar tām sadarboties un darbotīes tīri latviskā lokā, kas ārpus šejienes baznīcu sfairas, tad katram latviešu mācītājam uz to ir pilna tiesība. Šajā ziņā ir arī jau dažu sinožu vadītāju pozitīvi paskaidrojumi. Jācer, ka varbūt atreferējumā ir ieviesies kāds pārpratums, jo grūti taču iedomāties, ka kāds mācītājs nepareizi saprastas „lojālitātes" dēļ, rautos projām no latviska darba un ceļa.

Prāv. A. Skrodelis

UZDZIEDĀSIM!

Ar patiesu prieku izlasīju Latvijas Amerikā 5. jūlija numurā *Pesimista rakstu par „uzdziedāšanu"* un „teātŗa spēlēšanu". Uzdziedāšanas jautājumā pievienojos autoram pilnīgi — nevaru iedomāties neko šausmīgāku, kā nedzīvā „kopkoŗa kopmēģinājumu" pie pilnajām rosola un aukstās gaļas bļodām pēc pirmās viskija pudeles iztukšošanas. Parasti šāda dziedāšana sākas ar tradicionālo Pūt, vējiņi, (vēl diezgan pieņemamās skaņās), pēc tam turpinās ar Skaista bij' jaunība, Dažu skaistu ziedu un Stāv dzirnas zaļā ielejā (neizbēgami jākāpj uz krēsliem, un kas tad par jauku spiegšanu), lai nobeigtos ar, teiksim, Tas trakais kavalieru gads, katrā ziņā vairākiem viesību dalībniekiem pūloties dziedāt „solo partijas." Glābiņš gālu galā tomēr rodas tīri negaidīts, jo parasti gan neviens no lielajiem dziesmu draugiem nezina vārdus tālāk par pirmo pantu, kas gan ierosina tūlīt uzsākt nākošās dziesmas pirmās rindas utt. Ja nu kāds atnācis viesības satikt paziņas un aprunāties (kaut vai dumji un bezkaunīgi! Nav iebilduma!) tāds aiziet mājās ar dobju rūcēju galvā, tukšu sirdi un pārpilnu māgu. Bet — uzdziedāsim, esam dziedātāju tauta!

Nedziedātājs I. Goba,
Milvokos

DRUKAS AIZLIEGUMU

Latgalē ir pieminējuši pat ASV Tautas vietnieku nama locekļi, latgaļi gādā par speciālizdevumiem, bet mūsu pārnovadu preste nav pieminējusi ne ar vienu vārdu. Ir gan bijuši netaktiski un pavisam nepamatoti uzbrukumi no lasītāju vidus.

Tāds ir arī St. Zeimiča raksts. Ja viņš būtu pareizi izlasījis mag. phil. M. Bukša grāmatas, manus rakstus un arī pārnovada zinātnieku grāmatas, tad minētos jautājumos nepazītu nekādas pretrunas, nekur neatrastu tādus izteicienus, ka katoļticībai ar pārpološanu nav bijis nekāda sakara, ka ne es, nedz Alfr. Ābers un ne Rupainis nav rakstījis, it kā luterticīgos latviešus viņu rakstu valodā mācījuši katoļi, bet tā ir fantazija. Un ja autors būtu labāk pamācījies Latvijas vēsturi, tad nerunātu par ticības uzspiešanu ar uguni un zobenu un nenoliegtu priesteŗu esmi tai laikā, jo viņi bijuši vairākus gadsimtus agrāk, nekā lasītāju vēstules sacerētājs iedomājas. Parasti mēdz operēt ar citātiem vai korrektu atstāstījumu, bet St. Zeimičam abu minēto elementu trūcis.

Aleksis Rubulis

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ALJAs VALDES SĒDE ŅUJORKĀ

Nākošais Amerikas Latviešu jaunatnes apvienības kongress notiks ASV vidienē

5. jūnijā Nujorkā ALJA's valdes sēdē pēc ziņojumiem lielākais laiks bija veltīts turpmākajai darbībai un nākošā kongresa sarīkošanai.

Vicepriekšsēdis G. Šmits ierosina mainīt jaunatnes dienu programmu, jo iepriekšējās jaunatnes dienas rāda, ka tās, atklājot ar referātiem, nesaista daudz jaunatnes. Jaunatnes dienās būtu jāuzved vairāk teātŗa izrādes, sevišķi mūsu pašu jaunās paaudzes autoru darbi. Biedru piesaistīšanai valde pieņēma jaunas instrukcijas. Starp tām ikkatram valdes loceklim pie katras izdevības jāinformē par apvienības darbību. Galvenais uzdevums biedru piesaistīšanai un ieinteresēšanai paliek lokālajiem pulciņiem. Valde visiem pulciņiem piesūtīs izstrādāto metodi' biedru piesaistīšanai.

Valdei pienākuši četri piedāvājumi nākošā kongresa sarīkošanai: no Detroitas, Kalamazū, Indiānāpoles un Klīvlendas. Valde atzina, ka nākošajam kongresam jānotiek vidienē un par pieņemtajām vietām izvēlējās Klīvlendi vai Indiānāpoli. Galīgu lēmumu vēl nepieņēma, jo vispirms valde grib uzzināt pašu jaunīešu domas kongresa vietas izraudzīšanai. Tāpēc valde līdz 1. jūnijam izdarīs aptauju pie pulciņa valdēm. Kongresa sasaukšanai parallēli ir trīs dažādi laiki: 1) septembŗa sākumā, 2) novembŗa beigās (Pateicības dienas brīvlaikā) un 3) decembŗa beigās, kas būtu savienota ar kopīgu jauniešu Jaungada sagaidīšanu.

Jaunatnes problēmu pētīšanas birojs paredzējis sastādīt eseju grāmatu.

No austrumpiekrastes valdes locekļiem Čikāgas jaunatnes dienās jūlija sākumā piedalīsies V. Klīve un V. Šmits.

Sēdi vadīja valdes priekšsēdis Kr. Valters. Nākošā sēde notiks kopā ar jaunatnes padomi jūlija sākumā.

SIRSNĪGS PALDIES

mākslinieciem Erikai Freimanei un Z. Pukinskai par DV Toronto nod. Dāmu komitejas rīkotā operešu vakara sniegtajiem priekšnesumiem, bet īpaši izjusta pateicība Jurim Dzeguzem un viņa vadītajam vīru kvintetam par jaukajām dziesmām un atteikšanos no honorāra, ja sekmējot apmpes darbu.

DV Toronto dāmu komiteja

AUSTRIJAS DV NODAĻA

pabalstu saņēmēju vārdā piesūtījusi Kanadas Daugavas Vanagiem un visiem atsaucīgajiem ziedotājiem pateicību par saņemtiem $39.50.

TORONTO KANADĀ

● Šogad Toronto universitāti beiguši pavisam 11 latvieši. H. Kiršs beidzis kā būvinženieris, A. Rudzītis — fizikas inženieris (Honours summa cum laude), J. Treijs inž. elektr. (Honours summa cum laude), G. Rozentāls un J. Bumbulis — inž. ķīm. (Honours summa cum laude), V. Upenieks — architekts, A. Zutis — pōlīt. zin., N. Viducis - Černavska — zobārste, I. Ziedīna — zobārste, un B. Brode māsu skolu pie universitātes. G. Bambers pol. zin. (Bachelor of Arts).

● Sv. Andreja baznīcā 5. jūnijā mācītājs A. Čops salaulāja Bruno Misku ar Mirdzu Zieminu, bet 6. jūn. kristīja Induli Andreju Ķeniņu, Tālivaldža un Valdas dēlu; Vitoldu Māri Henišu, Ernesta un Ausmas dēlu, Dzintru Āriju, Stepanovu, Jura un Valijas meitu, un Juri Richardu Straūtmani, Pētera un Veras dēlu.

● Šinīs dienās no Anglijas Toronto iebraukusi modiste Irma Feldmane - Toeth, kuŗa ar savu dzīves biedru šeit apmetīsies uz dzīvi. Rīgā I. Feldmanei piederēja dāmu modes salons. Arī nometņu laikā Oldenburgā, Vācijā, F. bija plaši pazīstama ar savu māku gatavot pirmklasīgi elegantus dāmu tērpus. Toronto F. nodomājusi gatavot vakara tērpus.

LONDONĀ, ONT.

● Pie Dzintara jūras, tāds šoreiz bija mūsu galvenais temats Londonas (Ont.) latviešu sestdienas skolas piektā darbības gada noslēguma aktam, ko ievadīja māc. V. Šēfers ar svētbrīdi. Pēc tam viena š. g. abituriente nospēlēja uz klavierēm J. Vītola trīs tautas dziesmas. Skolas pārzinis P. Dreimanis teica īsu uzrunu, atzīmēdams skolas uzdevumu un sasniegumus, un izsniedza liecības skolu beigušiem: Ārijai Albertiņai, Mārai Dreimanei, Ilzei Grāvītei, Intai Grīnai, Jūlijai Gulēnai, Mirdzai Gulēnai, Margrietai Lukstei, Uldim Upītim un Irēnai Zvagulei. Skolotājs P. Zvagulis izsniedza katram absolventam Latvijas valsts ģērboņa attēlu un grāmatu — kāda latviešu dzejnieka darbu un teica uzrunu, raksturodams grūtības sestdienas skolas uzdevumu veikšanā. Sekoja Latvijas himna, pēc kuŗas skolas pārzinis pateicās skolotājiem un tām ģimenēm, kas atvēlējušas telpas atsevišķām skolēnu grupām, un nolasīja LNAK valdes priekšsēža pateicību skolas darbiniekiem un tās labvēļiem; absolventu pārstāvis pateicās skolotājiem par audzināšanas darbu un pasniedza ziedus. Brīvmākslinieces Rita Šēfere piedalās audzināšanas darbā, mācīdama vairākus latviešu bērnus spēlēt klavieres un aktīvi piedaloties skolas aktos. Kā pateicību par to viņa saņēma ziedus. Pēc tam dažas absolventes un arī citas skolnieces spēlēja klavieres, skolas audzēkņi uz akordeona nospēlēja kādu latviešu tautas dziesmu un 12 bērnu dārza dalībnieku I. Epnera kundzes vadībā tēloja ābeļu ziedīņus un dārzniekus. Pēdējā sarīkojumā daļa bija veltīta Dzintara jūrai — absolvents referēja par dzintaru, akordeonisti nospēlēja Jūriņ prasa smalku tīklu, prof. A. Dreimanis rādīja un paskaidroja diapozitīvu lentu — Rīgas jūrmala ar 70 attēliem, un skolēni līdztekus to deklamēja V. Plūdoņa, K. Ķēkabsona, H. Dorbes, Raiņa un P. Blaua dzejoļus un stāstīja tautas pasakas par jūru, zvejniekiem un dzintaru, ko viņi bija iemāci ušies skolotāju L. Caukas, A. Rutules un P. Zvagula vadībā. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts; tanī piedalījās pāri par simtu tautiešu, kuŗiem bija labs kontakts ar programmas izpildītājiem. Ps

NIĀGĀRA

● 1. Niagaras mazpulku tradicionālie Līgo svētki notiks 19. jūnijā Čipavā. Pie rīkošanās šogad aicināti talkā tuvākie draugi — St. Katarīnas jaunatnes kopa.

Programmā paredzētas gan jautras, gan arī nopietnas Jāņu izdarības. Arī šoreiz notiks sacensība Jāņu siera darināšanā. Namāmātes — siera sējējas tiek lūgtas atsūtīt vai nodot vienu šķēli siera mazp. pr-cei Gunai Vītolai, 2749 Warden St. Niagara Falls, Ont. līdz iepriekšējai dienai, vai sarīkojuma dienā uz vietas, līdz pulkst. 19.00. Garšīgākā siera sējējām paredzētās balvas. Uz redzēšanos 19. jūnijā vakarā — Čipavā!

HAMILTONĀ

● Pēc 4 gadu cītīga darba, Mc Master universitāti Hamiltonā šopavasar beidzis T. Puisāns, iegūstot Bachelor of Arts gradu. Puisāns universitāti sāka apmeklēt jau Latvijā, bet karš nejāva studijas nobeigt, jo bija jāaiziet karavīra gaitās.

Pēc iebraukšanas Kanadā 1948. gadā Puisāns strādāja Norandā raktuvēs, kur iekrāja naudu studiju vajadzībām. Tālāk Puisāns nodomājis izglītību turpināt Toronto universitātē, lai iegūtu doktora gradu.

ST. KATARĪNĒS

● DV St. Katerīnas un Niagaras vīru koŗa Viesturs sanāksmē izvēlēja jaunu koŗa valdi, par prāku ievēlot A. Šteinbachu, bet par valdes locekļiem E. Saksu, S. Timšānu, V. Zvejnieku un J. Reini.

● Pagājušo svētdien notika St. Katarīnas latviešu sestdienas skolas pirmā mācības gada noslēguma un izlaiduma akts, ko ievadīja skolas pārzines Z. Konrādes izjustā uzruna, bet skolotājs M. Vētra sirsnīgos vārdos apsveica skolas saimi. Apsveikumu rindu ievadīja tautskolu inspektora J. Mežaka atsūtītais sveiciens, kam sekoja skolas bij. pārzines L. Spalviņas apsveikums. Vēl sveicienus nesa latviešu ev.-lut. draudzes vārdā J. Strautmanis, DV KV L. Līdums, vietējās DV nod. — P. Vītols, no Vanadžu koŗa L. Dumpe, Dāmu kluba — R. Bērziņa, vīru koŗa Viesturs E. Sakss, jauniešu koŗa I. Gulbe, skolas vecāku padomes V. Zvejnieks. Šai gadā skolu beidza un gatavības apliecības saņēma Gaida Freimane un Gunārs Lazdiņš. Skolniekiem balvas — grāmatas pasniedza no DV nodaļas un skolas vecāku padomes. Absolventu vārdā pateicās G. Lazdiņš. Aktu noslēdza skolnieku priekšnesumi, dejas un rotaļas.

● 14. jūnijā piemiņas aktu St. Katarīnās šogad rīko kopīgi latvieši, igauņi un lietuvieši. Vietējais St. Katarīnas raidītājs ievadīs piemiņas dienu ar **raidījumu 13. jūnijā no plkst. 2.30 — 3 pp., (CKTB, viļņa garums 620);** runās dep. Harijs P. Kevers, iepazīstinot klausītājus ar Baltijas tautu likteni un 14. jūnija notikumiem. Runai sekos visu trīju tautu mūzikas raidījumi.

Plkst. 4 pp. (precīzi) pilsētas Monte Bello parkā notiks sviniga sanāksme, kur runās Ontario parlamenta darba ministrs Charls Daly, bet savu klātieni apsolījuši arī vietējās pilsētas valdes locekļi un citi augstāki kanadiešu ierēdņi. Ievērojot šā gada 14. jūnija piemiņas sarīkojuma plašo raksturu un kanadiešu piedalīšanos, būtu ļoti vēlama plaša tautiešu atsaucība, lai demonstrācija būtu ar lielāku un dziļāku ietekmi. Pēc darba ministra runas sekos visu tautību priekšnesumi.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Prof. P. Ķikauka

APSPIESTĀS TAUTAS

III

Tie deportēto tūkstoši, kas Sibirijā un aukstajos polārapgabalos ļimdami, nes savas smagās nastas, līdz kamēr žēlīgā nāve viņus atpestīs no viņu fiziskām un morālām ciešanām, ārpasaulei vairs nevar par savu stāvokli ne rakstīt, ne sūdzēties. To var tikai šo nelaimīgo tautieši brīvajā pasaulē. Tāpēc trimdiniekiem būtu jāpanāk Apvienoto Nāciju resp. attiecīgo valstu valdību formāls atzinums, ka trimdinieku izvēlētie pārstāvji pārstāv arī pašas apspiestās tautas un ka viņi ir vienīgie savu tautu pārstāvji, ievērojot to, ka boļševiku okupētajās zemēs brīvas vēlēšanas nav iespējamas un tur izvēlētie pārstāvji ir tautas gribas viltojums. Trimdas nacionālo pārstāvību apvienība tad būtu arī apspiesto tautu apvienība. Bet morāli tāda tā būs arī bez formāli pieškirta de jure.

Te rodas jautājums: kādā veidā trimdinieku resp. apspiesto tautu apvienība lai cīnītos par savu zemju atbrīvošanu? Iespēju un gadījumu netrūks, un, kamēr vien cīņa būs vajadzīga, tai jābūt neatlaidīgai bezkompromisa cīņai pret apspiedēju.

Amerikas Savienotajās Valstīs dzīvo daudz poļu, ukraiņu, dienvidslavu, lietuvju un, jādomā, drīz būs arī daži tūkstoši latviešu, kas, lai gan ieguvuši ASV pavalstniecību, vēl nav pārrāvuši garīgās saites ar savu dzimteni. Šie pavalstnieki var ietekmēt parlamenta un valsts prezidenta vēlēšanas, balsojot par tādiem kandidātiem, kas apsolās aktīvi cīnīties par apspiesto tautu tiesībām un šo tautu atbrīvošanu.

Apspiesto nāciju apvienība, palikdama nesamierināmā opozīcijā pret Padomju Savienību, un reaģējot uz katru tās nelikumīgu un noziedzīgu rīcību, var ietekmēt arī rietumvalstu politiku. Komūnisms ar neatlaidīgu propagandu, kas piesātināta meliem, faktu sagrozījumiem un veikliem sofismiem, ir daudz ko panācis ne tikai pašu zemē, bet arī brīvo tautu vidū. Apspiestajām nācijām jālietō tikpat enerģiska antiboļševistiska propaganda, atmaskojot komūnistu liekulību, viltību, melus, necilvēcību un varmācību, tam pretī liekot un neatlaidīgi prasot patiesības, taisnības un humanitātes principu atzīšanu un īstenošanu visā pasaulē.

Ja apspiestās tautas par savu pirmo pienākumu ieskatā cīņu par brīvības atgūšanu, tad ar to tās grīb ne tikai pašas sevi glābt no bojā ejas —, bet pakalpot arī visai cilvēcei. Apspiestajām tautām var būt dota sevišķa misija pasaulē. Tās ciešanas, ko šīs tautas izcietušas un vēl tagad cieš, var būt sēkla jaunām ētiskām idejām. Ir dabiski, ka tieši apspiestajām tautām piekrīt svarīgais uzdevums cīnīties par taisnību zemes virsū. Viņām tas jādara jau tāpēc, ka taisnība ir viņu atbrīvošanas pamats. Bet, kas taisnību prasa no citiem, tam arī pašam jāturas cieši pie taisnības principa un taisnības ideja jāsludina visai pasaulei, kā priekšnoteikums labākam un cēlākam dzīves veidam un ilgstošam, bet vēl labāk pastāvīgam un nepārtrauktam mieram pasaulē.

Dzejnieks Hēsiods, kas dzīvoja 8. g.s. priekš Kristus, sarūgtināts par pasaulē valdošo netaisnību, saka: „Zivīm, zvēriem un putniem Zevs ir atļāvis vienam otru ēst, bet cilvēkam ir devis taisnības apziņu, kas ir viņa vērtīgākais ieguvums." No tā paša Hēsioda poēmas redzams, cik vienkāršs toreiz bija cilvēku dzīves veids un cik primitīvi laužu apstrādāšanas paņēmieni. Bet kā ir tagad, pēc 27 gadu simtiem? Ar savu sechnisko māku cilvēks skalda atomus un braukā virs mākoņiem, bet viņa ētiskā kultūra nav nekādā samērā ar viņa milzīgi progresējušo techniku, un tā ir tagadējās cilvēces vislielākā traģēdija. Morāli gan sludina baznīcā, to māca arī skolā, bet no politikas tā ir izslēgta. Ka morāle ir tikai muļķiem, tā mūsu dienās domā ne tikai Maļenkovs, bet arī dažs labs rietumvalstu politiķis ar lokanu prātu un lokanu muguru. Un tomēr, vai netaisnīgi nospraustas robežas, varmācīga svešu territoju okupēšana, tautu apspiešana, deportēšana, sajaukšana un iznīcināšana neradīs naidu, nemieru, sacelšanos un revanša karus? Vai ikviena nemorāla politika nav uz smiltīm celts nams?

Pasaule tagad metusies uz tirgošanos abās pusēs dzelzs priekškaram. Rietumiem nepieciešami tirgoties tāpēc, ka komūnisma strauja ekspansija tiem atņēmusi daudzus agrākos tirgus. Rezultātā sāk rasties sašaurināta ražošana un bezdarbs, kas var novest pie katastrofiskas krizes. Lai to novērstu, Rietumvalstis ir gatavas tirgoties kaut ar tiem pašiem komūnistiem, kas viņiem atņēmuši tirgus.

Arī Maļenkovs grib tirgoties, un tā šoreiz nav nekāda mānīšanās, bet viņš to vēlas no visas sirds, jo tas ietilpst boļševiku pasaules iekarošanas plānos. Ievadot tirgošanos ar Rietumiem, boļševikiem ne tikai savi labumi atlēks, bet kontrabandas ceļā šais zemēs varēs ievest arī spiegus un aģitātorus.

Rietumiem gan vajadzētu saprast, ka pie precēm un zelta, kas nāk no Padomju Savienības, ir pielipuši cilvēku sviedri, asaras un asinis, un ka valdības un pircēji, kas izmanto darba vergu un mocekļu ražojumus, kļūst līdzvainīgi pie šo cilvēku ciešanām un nāves. Atverot vārtus tirdzniecībai ar Padomju Savienību, šai beztiesību zemē tiek atbalstīts un stiprināts verdzības institūts. Turpretī, boikotējot krievu preces, drīzāk varētu cerēt vergu darba nometņu likvidēšanu un līdz ar to deportāciju izbeigšanu, jo, redzot, ka šādas preces nav iespējams pārdot, boļševiki drīzāk varētu atcelt šos necilvēcīgos pasākumus. Jāievēro arī tas, ka tirgošanās ar Padomju Savienību notiek uz brīvo tautu lēses un pēdējām nāk par jaunu, jo, pērkot preces no krieviem vai tiem tās pārdodot, šīs preces netiks pirktas, ne pārdotas rietumu tautām.

Nobeigumā sekos — Jādibina apspiesto tautu Apvienotās Nācijas.

TRIMDAS SAULAINAS UN ĒNAS PUSES

JAU MET AKMEŅUS SAVAM TAUTIETIM ...

Viens no brīvās Latvijas tiesību pamata principiem ir — kamēr kādu cilvēku tiesa nav notiesājusi, apsūdzētais nav vēl vainīgs. Kas steidzas mest uz tādu cilvēku akmeni, var trāpīt arī nevainīgu.

A. Valdmaņa apsūdzības lietā, kur galveno lomu spēlē politisku un saimniecisku interešu pretešķības, mūsu cilvēkiem vajadzētu būt sevišķi uzmanīgiem un smalkjūtīgiem, un nesteigties jau tagad pirms tiesas sprieduma mest akmeni uz vienu no tagadnes ievērojamākiem latviešiem.

Liberāļu lapa „Latvju Ziņas" 20. maija num. Ulža Ģērmaņa rakstā „Lielais eksperiments mencu salā" gan par Valdmani saka, ka „atskaitot dažus nesavaldīgus politiskus antagonistus, šķiet, nevienam latvietim tur nav ko priecāties... Un bez tam — gulošam nesit!" bet tas pats laikraksts 6. maija num. ievietojis rakstu „Cantus ex est", kurā „gulošam" Valdmanim sit bez žēlastības un tādiem vārdiem, kā „negodīgums", „noziedzīga rīcība". „Valdmaņa politiskā ideoloģija un prakse, kas deģenerējusies līdz blēžu un krāpnieku „morāles kodeka līmenim..."

Bruno Kalniņš savas partijas biļetenā gan nikni sūdzas, ka A. Valdmanis blamē Latvijas un latviešu vārdu pasaules priekšā. Tomēr Bruno Kalniņš pats jau pasteidzies blamēt latviešu vārdu, ievietojot zviedru kreiso sociāldemokratu oficiozā „Afton - Tidningen" rakstu, kura virsraksts izsaka visu — „Izspiež naudu un finansē laikrakstu Stokholmā" (tēmēts uz Latvju Vārdu). Bruno Kalniņam nerūp taisnība un tiesa — viņš steidzas svešai tautai apsūdzēt savu tautieti par noziedznieku, labi zinot A. Valdmaņa aizstāvja G. Higginsa interviju, ka apsūdzība par naudas izspiešanu ir nekorekta.

Amerikas Balss latviešu raidījumā jau otrā dienā pēc A. Valdmaņa apcietināšanas steidzās šo ziņu sniegt tautiešiem dzimtenē. Šāda rīcība sabiedrībā ir izsaukusi neapmierinātību, un Amerikas Balss latviešu raidījumu vadībai ir jādzird sarkastiski jautājumi. Neoficiālā atbilde ir divaina: ja Amerikas Balss nebūtu šo ziņu noraidījusi uz Latviju, tad varētu pārmest Amerikas Balss latviešu raidījumu vadībai „partejiskumu" par labu A. Valdmanim. Bet nu ir noticis „partejiskums" par labu tiem, kam nepatīk A. Valdmaņa politiskā darbība. Kur paliek Latvijas intereses?

Amerikāņu veikalnieks Kenets Springers intervijā mūsu laikrakstam atklāti pateicis, ka viņš jau gadiem ilgi „racis kapu" A. Valdmanim par to, ka Valdmaņa saimnieciskās politikas dēļ viņam, Springeram, Nufaundlendā ir izputējuši veikali. Tātad viņu vadījusi atriebība! Izrakt savam tautietim bedri, Springeram palīdzīgi bijuši arī vairāki latvieši. Mēs ceram piemērotā brīdī publicēt to latviešu vārdus, kas Springeram palīdzējuši.

Kad A. Valdmanis pēc pirmās atbrīvošanas no apcietinājuma uzņājis, ko par viņu raksta paši tautieši, viņš teicis: „Tagad es cinīšos par savu taisnību." Pirmo gājienu A. Valdmanis ir jau uzvarējis — viņa apsūdzētājiem nelzdevās uz ātru roku panākt A. Valdmaņa notiesāšanu, iekams Valdmanis nebija vēl atjēdzies no zibenīga trieciena — apcietināšanas. Tiešī no Nufaundlendas konservatīvo partijas, kas apkaroja A. Valdmaņa saimniecisko politiku, nāk prasība, ka A. Valdmaņa apsūdzības lietā jānodrošina „godīga spēle" — taisnīta. Latviešu trimdinieki var vienīgi gribēt — taisnības uzvaru, lai kāda tā būtu.

Saturns.

JAUNĀ LATVIEŠU PAAUDZE APLIECINA SAVU LATVISKO STĀJU

TLB sestdienas skolas karogu skolu beigušais Atis Anšmits (pa labi) pasniedz nākošās klases audzēknim Varim Grīslim.
J. Kreiļa uzņ.

Svētdien TLB sestdienas skolai bija liela diena — skolu beigušie saņēma svinīgajā aktā gatavības apliecības, bet jaunāko klašu audzēkņi — liecības ar savu pagājušā mācības gada sekmju apliecinājumiem. Karogiem un vasarīgām meijām greznotajā sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē pulcējās priecīgi piesarkušiem vaigiem skolas audzēkņi, vairums meiteņu košos tautas tērpos, un tikpat pacilāti solu rindās jauno audzi vēroja vecāki un viesi.

Svinīgo aktu ievadīja Lielbritanijas himna, tai sekoja māc. A. Čopa svētruna un karoga iesvētīšana, ko skolai dāvināja vecāku padome. Bērniem labi saprotamā svētrunā māc. A. Čops izskaidroja karoga dziļo, simbolisko nozīmi, aicinādams tā gaismu glabāt dziļi savās sirdīs, pēc tam svētsvinīgā klusuma brīdī iesvētot jauno karogu. To saņēma skolas pārzine M. Matīsa, kopīgi ar skolas saimi soloties karogu sargāt un glabāt, lai to pārvestu reiz dzimtenē.

Skolas audzēkņiem mainoties goda sardzē pie sava karoga, sekoja M. Matīsas uzruna audzēkņu un absolventu saimei, pēc tam beigšanas apliecību un grāmatu izdalīšana.

A. Svenne, kā klases audzinātājs, ar rakstu apsveica beigušos. Skolēni viņam pateicībā veltīja ādas mapi.

Skolu beiguši: Arta Ārena, Vilis Betāns, Brigita Dobele, Valentīna Dubrovska, Ruta Dziedātāja, Artis Anšmits, Ināra Inveise, Māra Grīnberga, Dagmāra Gribuste, Inta Kalniņa, Juris Laufers, Monika Platkāja, Irēne Radiņa, Sniedze Smilga, Velta Zariņa un Baiba Zālīte.

Labākās absolventes ir Valentīna Dubrovska, Velta Zariņa, Māra Grīnberga un Ināra Inveise.

MIRIS Dr. EDUARDS AKERMANIS

Š. g. 3. jūnijā šķīrās no mums pēc ilgākas slimošanas izcils latviešu vecās paaudzes pārstāvis — Dr. E. Akermanis, sasniedzot 76 g. vecumu. Nelaikis studējis medicīnu Berlīnes universitātē, ko beidzis 1904. gadā, bet toreizējā Krievijā ārsta tiesības ieguvis Kazaņā 1906. gadā, pēc kam atgriezies Latvijā un uzsācis savas ārsta gaitas Viesītē, līdztekus aktīvi darbodamies savas vides garīgajā dzīvē, dibinādams bibliotēkas biedrību, vadīdams režijas teātrī, kā arī noturot priekšlasījumus par aktuāliem tematiem. Pēc Viesītē pavadītiem 7 gadiem nelaikis kopā ar savu dzīves biedri Dr. V. Akermani pārceļas uz Cēsīm, kur norit viņa darbīgās dzīves lielākais cēliens, līdz trimdas sākumam 1944. gadā.

1914. — 15. gadā, 1. pasaules kara laikā, šai pilsētā saplūda liels daudzums bēgļu no Kurzemes, kuru aprūpei cēsinieki ziedoja daudz pūļu nodibinot arī divas slimnīcas, ko pārzināja nelaikis un viņa dzīves biedre. Tas prasīja no abiem lielu pašaizliedzīgu darbu savu tautas brāļu labā.

Kopš 1919. gada, Latvijas patstāvības pirmajām dienām, nelaikis uzņēmās Cēsu apriņķa ārsta pienākumus un darbojās šai plašajā apriņķī līdz pat 1944. g. nepazīdams neviena brīva brīža un atpūtas. Būdams Latvijas lauku ārsts, viņš palika uzticīgs uzsāktajam darbam vienā vidē nepārtraukti 25 gadus, iegādams savu tautiešu nedalītu mīlestību un cieņu.

Arī trimdas pirmajā posmā — Vācijas nometnēs — Dr. Akermanis nepārtraukti darbojās bēgļu slimnīcās, kaut jau tad viņa paša veselība sāka sabrukt.

Kopš 1950. g. nebūdams vairs darba spējīgs, nelaikis ar savu dzīves biedri pievienojās savām meitām Hamiltonā, kur cītīgi sekoja politikai un allaž interesējās par braukšanu atpakaļ uz dzimteni.

Nelaikī izvadīja 5. jūnijā Hamiltonas latviešu Kristus draudzes mācītājs A. Voitkus no St. Paula baznīcas, piedaloties daudziem draugiem un cienītājiem. Viņu apraud sirmā laulātā draudzene un 2 meitas līdz ar savām ģimenēm, bet skumst un sēro par šo sirmo Latvijas ozolu, visi viņa daudzie draugi. Si tibi terra levis, mīļo dakter!

-hm-

Mirdza Kropleja

AIZVESTIE

Vai jūs — nolemti upuri pilnībai kādai?
Purvs un staignājs
Ir visa atbilde prātam manam.
Un akmeņi — dvēseles maize.
Mans spēks ir par sīku,
Un ticība par mazu,
Lai uzņemtu jūsu sāpes
Un vērstu tās dzīvības gaismā.

Mana daļa ir — apraudāt likteni jūsu,
Kaut ne par matu
Tas nevieglo jūsu aizieto ceļu,
Un izzūst kā migla zem saules.
Un tomēr es cīnos,
Lai būtu, kur esmu:
Kopā ar jums — kādas gudrības ziņā.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NUJORKĀ

● ALJA's jaunatnes problēmu pētīšanas birojs svētdien, 6. jūnijā, Baltijas brīvības namā rīkoja Jauno autoru pēcpusdienu, ko atklāja biroja vadītāja Ieva Prīmane. Savus jaunākos dzejoļus nolasīja Rita Gāle, Gunārs Saliņš un Linards Tauns. M. Medņa dzejoļus nolasīja I. Prīmane, jo pats autors bija aizkavēts ierasties. Kr. Valters lasīja Opus3, fragmentu no stāsta „Tuksneša stundas". J. Klāvsons lasīja savu stāstu „Svešnieks ienāca istabā". Referātu par kultūras parādībām sniedza V. Klīve. Sarīkojums bija labi apmeklēts.

● Kolumbijas universitātes School of Business ar mastera gradu beidzis A. Puriņš. Tās pašas universitātes mastera gradu ieguvuši E. Kāpostiņš psiholoģijā un V. Klīve filozofijā.

● 4. jūnijā pēkšņā nāvē mirusi gaidu vadītāja Mirte Volrāte. Nelaikē pagājušā gadā ieguva maģistra gradu bibliotēkāres zinātnēs un bija nodarbināta lielajā Nujorkas publiskajā bibliotēkā. Nelaikē bija arī mazskautu vadītāja un ieguvusi meža zīmi, beidzot Garezera kursus. Pēdējā laikā viņa aktīvi darbojās vietējā un centrālajā latviešu studentu organizācijā un arī Baltiešu studentu federācijā. Ārsti konstatējuši, ka nāves cēlonis bijis laikā nepamanītas kaites nierēs.

● Aizvesto piemiņas aktu Nujorkā rīko Baltijas brīvības komiteja, kurā ieiet latviešu, lietuviešu un igauņu pārstāvji. Akts notiks 13. jūnijā, pl. 5,30 Town Hall telpās, 123 W 43 St. Aktu atklās Baltijas brīvības komitejas priekšsēdis V. Ignats. Uzrunas teiks igauņu pārstāvis Vahters un lietuviešu pārstāvis Abraitis. Galvenais runātājs būs ASV kongresa loceklis Harrisons A. Villiams (dem. no N. J.). Dziedās visu trīs tautu kori. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Vasarsvētkos Betlemes baznīcas telpās pēc dievkalpojuma notika svētdienas skolas izlaiduma akts. Uzrunu teica ALA's Kultūras biroja vadītājs E. Freivalds. Uzvarētāji skolēnu sacensības darbos un sekmīgākie skolēni mācībās saņēma balvas — skolas pārziņa K. Karlovica izgatavotos Latvijas skatu albumus un grāmatas. Sekoja bērnu priekšnesumi. Tad bērni kopā ar skolotājiem un vecākiem sēdās pie atspirdzinājumu galda, bet bērni varēja nodoties arī rotaļām un dejām.

Betlemes baznīcā skolu apmeklē vairāk kā 80 bērnu. Tie, kas jau nobeiguši pamatskolas kursu, turpina augstākām klasēm piemērotas mācības māc. R. Zariņa vadībā. Līdzīgi izlaiduma akti notiks Bronksā, Džamaikā un Beisaidā.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Centrālā vidusskolā Grand Rapidu latvieši ieguvuši labu slavu, visus šos gadus tajā mācījušies daudz latviešu bērnu. Šogad skolu beidz 184 audzēkņi, no kuriem 9 latvieši: Ilze Hermane, Gunta Vasariņa, Inese Paegle, Ināra Liedeskalniņa, Elita Judoviča, Līga Freide, Ligita Brante, Juris Sliede un Jānis Lazda. Pirmos 16 izcilos nobeidzējos ierindojusies arī Ināra Liedeskalniņa. Vispār skolu beigušie latviešu zēni un meitenes uzrādījuši ļoti labas caurmēra atzīmes. 3. jūnijā Centrālās vidusskolas zālē notika svinīgs akts ar diplomu izsniegšanu, pie kam Ināra Liedeskalniņa saņēma National Honor Society biedru karti un šīs organizācijas nozīmi. Ināra nodomājusi mācīties par laboranti, tāpat pārējiem galvās daudz jauku plānu un projektu. Lai sasniegtu iecerēto, atkarāsies no pašu centības un vecāku atbalsta.

V. Z.

ČIKĀGAS CHRONIKA

● Vasarsvētkos latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē iesvētīja 11 jauniešu. Dievkalpojumā piedalījās māc. A. Rautenšilds, draudzes koris E. Strautmaņa vadībā, tenors V. Salna, ērģeļn. V. Treimanis.

Iesvētītie un draudzē uzņemtie: Maruta Birzule, Ēriks Dzenis, Jānis Fišers, Arija Gulbe, Skaidrīte Prese-Risberga, Dzidra Ilga Retere, Rota Velta Retere, Margers Rudzītis, Ināra Strautmane, Juris Strautmanis un Indulis Veitmanis.

Iesvētītie jaunieši saņēma no draugiem un paziņām daudz apsveikumu un ziedu.

● Vasarassvētkos latv. ev.-lut. Miera draudzē bija draudzes 3 g. pastāvēšanas un prof. A. Annusa darināto altāra glezn.s iesvētes svinības.

Dievkalpojumā piedalījās archibīskapa vietnieks Kanadā prāv. A. Skrodelis, lietuvju māc. doc. J. Pauperas, māc. A. Sudārs un J. Prauliņš, baritons Fridrichs Zeltiņš, ērģeln. prof. Vladas Jakubenas.

Svētku sarīkojumā baznīcas zālē atmiņas par Zemgali stāstīja Jānis Klīgeris, deklamēja Ausma Eglīte, Rūta Eglīte, Ilmārs Kalats, Dace Kica un Ausma Krīgere, bet klavieru priekšnesumus sniedza Silvija Kalve un akordeona — Ansis Bite.

Pēc svētku mielasta bija prāv. A. Skrodeļa referāts un draudzes priekšnieka V. Zvejnieka runa.

Altāra gleznu iesvētīja prāv. A. Skrodelis, bet atmiņas par gleznas tapšanu stāstīja māc. A. Sudārs.

● Vasarassvētkos Ciānas draudzes sieviešu biedrībai bija izbraukums zaļumos uz Vītolu gravu (Willow Spring). Tur, zaļo koku paēnā, pie siltām desiņām ar kāpostiem un vēsa miestiņa, saulaino svētku dienu pavadīja un vakariņu sagaidīja daudzi tautieši.

ems

NECILVĒCĪBAS GALĒJĪBAS

Atceroties 1941. gada 14. jūnija un turpmākās deportācijas, kas arī šodien vēl nav beigušās, ikviens īsts latvietis sēro, jo ar tām daudz tūkstošu nevainīgu tautiešu organizēti necilvēcīgā veidā izrauti no dabiskās vides un nolemti nāvei.

Pasaules vēsture pazīst masu pārvietošanas sistēmatiskas un ilgstošas pretošanās dēļ. Boļševiki pārvieto masas cilvēcīgās īpatības — patstāvīgas domāšanas dēļ, pie tam labākos, populārākos tautas locekļus. Pārvietotājiem nepatīk cilvēki, kas iedrošinās domāt citādi nekā noteikts viņu „ģenerāllīnijā". Ikviens no deportētiem ir kārtīgi strādājis savu iemīļoto darbu, un tāpēc viņš esot komūnisma pretinieks — darot savu darbu, neuzklausījis „ģenerāllīnijas" patiesības; „visdemokratiskākā" iekārtā viņš atļaujot sev patstāvību savā gara pasaulē. Nost ar domājošiem radījumiem — cilvēkiem! Boļševiķiem vajadzīgi rāpuļi. Kas šai kārtā neiekļaujas, lai gan darbiem nepretojas, tos masām pārvieto un lēnām iznīcina. Lai rietumu kultūrālā pasaule nevarētu viņiem pārmest masu iznīcināšanu, tad nāves gaitu palēnina un tā noorganizē, ka tiem, kas nav vērojuši šo cilvēku bojā eju, nav skaidrs, kāpēc viņi ir miruši. Izbēgušo un atgriezto dzimtenē liecības tomēr ir atklājušas boļševiku viltību, un brīvās pasaules valstis tagad sāk iepazīties ar viņu rīcību un publicēt pierādījumus par masu organizēto iznīcināšanu.

Iepriekšējo laikmetu pārvietošanu nolūks nebija cilvēkus iznīcināt, bet gan labot, pieradināt viņus pie attiecīgās valsts iekārtas īpatnībām. Tāpēc tos laikos pārvietotie dzīvoja ģimenēs, strādāja un ar savu darbu uzturēja sevi un darba nespējīgos ģimenes locekļus. Boļševiki pieturas pie citas taktikas, jo viņi cenšas veikt lielus pasākumus ar vismazāko izmaksu, kas strādniekiem atnes lēnu nāvi.

SĀPĪGA RĒTA

Ja cilvēka miesā ir cirstas sāpīgas rētas, tās var ar rūpīgu kopšanu un ārstēšanu dziedināt, bet ja tautas miesā dziļas rētas, tās smeldz ilgi, gadu desmitiem, pat gadu simteņiem. Mūsu tautas sāpīgā rēta, ko tai 1941. gadā cirta bezdievīgais boļševisms, asiņo vēl līdz pat šai baltai dienai, un nav mūsu spēkos to dziedināt. Vēl vairāk. Šī rēta tiek arvien no jauna uzplēsta ar nemitīgām tautiešu deportācijām un „brīvprātīgām" izvietošanām uz mežonīgajiem Krievijas apgabaliem, no kuriem atgriešanās vairs nav. Mūsu tautas ķermenis sāpēs raustās un izmisīgi cīnās par savu dzīvību. To labi redz visa kultūrālā pasaule, tikai palīgā neviens nesteidzas. Ir gan dzirdēti līdzjūtīgi vārdi, bet ko palīdz vārdi, ja darbi arvien vēl izpaliek? Tā ir mūsu tautas smagā traģēdija, kuŗai ieilgstot tauta ir padota nenovēršamai iznīcībai.

Ir pagājuši daudzi gadi no tās drausmīgās jūnija nakts, kad pirmie tautas upuri uzsāka mocekļu gaitas uz tālajiem Krievijas apgabaliem. Mierīgi Latvijas pilsoņi brutālā veidā tika izrauti no saviem mājokļiem un kā nedzīvas lietas iekrauti restotos preču vagonos aizvešanai badā, salā un mūžīgā verdzībā. Tie nebija ne zagļi, ne laupītāji, bet cilvēki ar gaišāku prātu un patstāvīgām domām, kādus āziātiskais boļševisms necieš. Tie bija mūsu tautas labākie pilsoņi un īstākie savas zemes patrioti.

Kad vācu armija 1941. g. jūlijā padzina boļševikus no Latvijas un kad Tautas palīdzība uzņēmās mocekļu piederīgo aprūpi, tad tika konstatēts, ka vienā pašā 13.-14. jūnija naktī Latvijā sagūstīti un deportēti 14.693 cilvēki, bet pavisam tanī gadā sagūstīti, deportēti un noslepkavoti (Baltezerā, Ulbrokā, Rīgas Centrālcietumā, Liepājā, Balvos, Rēzeknē u. d. c. vietās) pavisam 35.828 cilvēki, to starpā zīdaiņi, grūtnieces, nespējnieki, ārsti, mācītāji un gluži vienkārši rokpelņi.

Tautu iznīdēšana, vai aizvešana trimdā ir gan notikusi arī senajos laikos. Vēsturē atrodam ziņas par seniem asiriešiem, kas jau 722. gadā pirms Kristus aizveduši gūstā izraēliešus, no seno jūdu ziemeļu valsts. Arī babilonieši 597. un 586. g. pirms Kristus ķēniņa Nebukadnēcara laikā ar varu aizveduši jūdus uz Babilonu. Vēlākos laikos Āfrikas nēģeri ir piespiedu kārtā vesti uz Ameriku, kamēr prezidents Linkolns pārtrauca nēģeru nodarbināšanu piespiedu kārtā. Bet šīs piespiedu aizvešanas notika tanī laikā, kad humānisma un morāles jēdzieni atradās vēl uz zemas pakāpes.

Ieslodzītus pa 40 un vairāk cilvēku atsevišķos preču vagonos, vairākas nedēļas pie ūdens un ne daudz rupjās maizes viņus ved uz tālajiem ziemeļiem un austrumiem. Vājāki organismi, sevišķi mazi bērni, šādu ceļošanu neiztur — jet bojā. Vīriešus novieto atsevišķi no sievietēm un arī bērnus atdala no vecākiem. Ģimenes iestādījums boļševiku nolūkiem neder. Tas veicina izpalīdzēšanos. Trimdas dzīve sevišķi ir pārliecinājusi, kāda nozīme ģimenei uztura sagādāšanā, veselības uzturēšanā un nacionāli morāliskās stājas stiprināšanā. Daudzos gadījumos vecāki, ziedodami bērniem daļu no savas devas, uzturēja viņu veselību un reizēm vat glāba dzīvību. Lai tas nenotiktu ceļā un deportēto nometnēs, boļševiki jau iepriekš ģimeni likvidē.

Deportēto darbs un dzīve koncentrācijas nometnēs ir šausmu pilna, sliktāka par dzimtcilvēku un vergu stāvokli pagātnē. Nehigieniskās un lāvām pieblīvētās telpās smok cilvēks. Atpūtas pēc darba viņš nepazīst. Noguris viņš pārnāk no darba un vēl vairāk saguris otrā dienā dodas darbā un pie tam vēl tādā, kas nav piemērots slievietēm. pusaudžiem un vājas veselības vīriešiem — kanāļu rakšanas, pūrvu nosusināšanas, meža un citiem darbiem. Smagu fizisko darbu var strādāt tikai veselīgi vīrieši, kādu tur nav, jo jau ceļā viņi ir pagurduši un savus spēkus nevar atjaunot nehigienisko baraku un sliktā uztura dēļ. Ūdeņainā vīra un nedaudz maizes nespēj ilgi uzturēt pie dzīvības pat bezdarbniekus, nemaz nerunājot par smagā fiziskā darba strādniekiem — tiem pamazām jāiet bojā. Ilgāk par 4—5 gadiem reti kāds spēj izturēt. Nav zināms, cik no 1941. gada deportētiem vēl ir dzīvi; daudz viņu nevar būt. Aizvesto likteni ļauj iedomāties ziņas par viņu darbu un dzīvi un tie nedaudzie deportētie, kas atgriezušies dzimtenē, bet tādā stāvoklī, ka veselību atgūt nespēj. Viņi atsūtīti pēdējās stundas sagaidīšanai un citu iebaidīšanai.

Tā izturas pret cilvēku tie, kas sevi dēvē par cilvēces aplaimotājiem un vismodernākās valsts iekārtas nodibinātājiem. Viņu „ideāla" iekārta ik minūtes prasa daudz cilvēku dzīvību un neatzīst to, kas cilvēku atšķir no citiem dzīvniekiem — viņa patstāvīgo gara pasauli un tikumisko dzīvi. Tāds „ideāls" var atnest cilvēcei tikai kultūras bojā eju. Tāpēc trimdinieki, kas šī „ideāla" aizstāvjus pazīst, nedrīkst klusēt — viņiem arvienu vēl skaļi jāsauc: glābiet cilvēces kultūru un arī pašus cilvēkus, pat veselas tautas no bojā ejas, neticiet viltus praviešiem un nesadarbojieties ar cilvēka visļaunāko ienaidnieku, taisnības un humanitātes noliedzēju! Bez tām nevar pastāvēt cilvēks un attīstīties viņa kultūra. Trimdinieki tic cilvēces labākai nākotnei. Viņi izbēguši no boļševiku nāvējošām ķetnām un ar savu dzīvo piemēru un faktu patieso atstāstījumu ceļ gaismā to, kas notiek aiz dzelzs priekškara. Kam dārga kultūrālās cilvēces nākotne, tiem jāorganizējas un jācīnās pret tai draudošām briesmām. Trimdinieki tagad nav vairs vienīgie boļševiku pretinieki. Varenākā pasaules lielvalsts — ASV jau sapratusi cilvēcei draudošās briesmas un cenšas vienot brīvo pasauli cīņā par brīvību un cilvēcību. Diemžēl, citas rietumu demokratijas savtīgōs nolūkos cer izlīgt ar vispasaules revolūcijas taisītājiem. Ar šādu rīcību viņas pakalpo boļševikiem, dodot viņiem iespēju sagatavoties un pakļaut arī šīs valstis savai varai. Arī masas vēl tic viltus praviešiem un neuzticas tai faktu bagātībai, ko savāc Kerstena komiteja un trimdinieku organizācijas. Tomēr taisnībai un cilvēcībai jāuzvar!

P. Dreimanis.

CEĻA VĀRDI

Mīlēt nozīmē gribēt kļūt par dvēseli otram cilvēkam.
Šleiermachers

Pilnīga mīlestība ir pilnīga atdzimšana.
Ebnere-Esenbacha

Sirdij savās debesīs nevajag ne daudz vietas, nedz daudz zvaigžņu, ja tikai mīlestības zvaigzne ir uzlēkusi.
Žans Pols

Mīlestība ir galvenā atslēga, kas cilvēkā visu atslēdz.
T. G. Hipels

Ikviens, kas precas, ir līdzīgs dodžam, kas laulājas ar Adrijas jūru — viņš nezina, kas slēpjas tanī, ko viņš apprec, vai tie ir dārgumi, pērles, nezvēri, nezināmas vētras.
H. Heine

NORAIDA IENĀKUMU NODOKĻA PAZEMINĀŠANU

ASV Senāta Finanču komiteja noraidījusi priekšlikumu samazināt par 20 dol. 1954. g. federālo ienākumu nodokli visiem tiem nodokļu maksātājiem, kas maksā šo summu vai vairāk. Neizlemts palicis jautājums par personālās izskaites pagumsummas paaugstināšanu no 600 dol. uz 800 dol. šogad un 1000 dol. 1955. gadā.

Kk.

Divu dienu revolūcija, kas satricināja dzelzs aizkaru

Pirms viena gada 16. un 17. jūnijā Austrumvācijā, pēc revolūciju klasiskā parauga, vācu strādnieki izgāja ielās, protestēja un sacēlās pret tā saucamo „strādnieku un zemnieku" padomju valdību un komūnistisko iekārtu, radot politisku zemestrīci, kas satricināja dzelzs aizkaru, izbiedēja Kremļa varmākas un atbalsojās visā pasaulē. Ja toreiz neapbruņotos vācu strādniekus būtu atbalstījuši Rietumu bruņotie spēki, Eiropas karte varbūt izskatītos pavisam citāda. Divu dienu revolūcija komūnisma valstī rādīja pasaulei, ka padomju režīms turas tikai uz sarkanās armijas durkļiem, un, visām tautām pret to saceļoties, ir atgūstama brīvība un pasaulē var nodibināt taisnīgu mieru.

Šeit sniedzam aculiecinieka stāstu par to, kā sākās un noricinājās vēsturiskā 16. un 17. jūnija strādnieku revolūcija Austrumvācijā.

1953. g. 16. jūnijā Berlīnes austrumjoslas priekšpilsētā Horsts Šlafke piecēlās kā parasts plkst. 4.30 rītā, lai pēc 2 stundām būtu darbā Berlīnes centrā. Viņam bija 25 gadi, bet izskatījās novecojis. 17 g. vecumā Horsts bija kritis padomju gūstā un tur pavadījis 5 moku pilnus gadus. Pēc visa pārciestā viņš nīda uniformas, politiku, badu un nebrīvību. Horsts Šlafke tad strādāja kā mechaniķis fabrikā Berlīnes centrā — Staļina avenijā. Viņš pelnīja 280 markas mēnesī (vācu strādnieku caurmēra algu austrumjoslā) un ar to varēja dzīvot, ja reizi nedēļā ēda gaļu un atteicās no piena, augļiem un cigaretēm.

Ierodoties samiegojies darbā, Horsts Šlafke nenojauta, ka vieni drīz viņu sauks par revolūcijas varoni, bet citi — par nodevēju.

KĀ TAS SĀKĀS?

12. jūnijā fabrikā, kur strādāja Horsts Šlafke, strādnieku sapulcē Grotevola valdības funkcionāri lika strādniekiem priekšā sajūsmā nobalsot un vienprātībā parakstīt vēstuli komūnistu partijai, ka strādnieki prasa paaugstināt darba normas par 10 proc., pie tam ar atpakaļejošu datumu — no 1. maija. Pēkšņi, jau tā ar „sociālistiskām sacensībām" un citādi pārmocītie strādnieki, sāka kurnēt un saukt: „Neparakstīsim! Protestēsim fabrikas direktorijā!' Pusstundu vēlāk ieradās 15 partijas, ūnijas un direktorijas pārstāvji, kas sāka strādniekus pierunāt, ka „tagad ir jāstrādā vairāk, lai nākotnē dzīvotu labāk." Bet strādnieku protesti kļuva arvien skaļāki un pēc karstām debatēm tie nolēma nākamā dienā plkst. 11 sasaukt strādnieku vispārēju sapulci.

Otrās dienās agrā rītā fabrikā ieradās vairāk kā 20 komūnistu, kas katrs ap sevi sapulcēja strādnieku grupu un solīja niecīgus uzlabojumus. Plkst. 11 šīs grupu apspriedes vēl turpinājās un strādnieki aizmirsa ģenerālsapulci. Horsts Šlafke staigāja no vienas grupas pie otras un atgādināja ierasties strādnieku ģenerālsapulcē. Kad pusdienas laikā strādnieki pārtrauca darbu, nekas nenotika. Horsts bija pārskaities. Viņš saprata, ka strādnieki apmuļķoti. Dažas dienas nekas nenotika.

PIRMĀ PROTESTA DEMONSTRĀCIJA PĒC 20 GADIEM

Pirmdienas rītā, 16. jūnijā, Horsts ar saviem darba biedriem pārrunāja padomju augstā komisāra oficioza Tägliche Rundschau ievadrakstu, kas apsolīja humānāku politiku un atzina, ka valdība pēdējos gados ir izdarījusi kļūdas. Plkst. 9.15 Horsts pa logu uz ielas ieraudzīja 250 B bloka strādnieku gājienu, kas sauca: „Mēs demonstrējam pret jaunām darba normām. Pievienojieties mums!" Horsts un visi pārējie strādnieki viņa blokā steidzās pievienoties gājienam. Demonstranti gāja no bloka uz bloku un viņu rindas arvien pieauga. Pēc tam, kad vairāk kā trīs tūkstoši personu pievienojās demonstrācijai, strādnieki maršēja uz Berlīnes centru. 8 padomju okupācijas un 12 nacistu valdīšanas gados tā bija pirmā protesta demonstrācija. Bet demonstrantiem nebija nekāda plāna, nedz konkrēta mērķa, neviena vadoņa, viņi vēlējās tikai protestēt.

Pēkšņi Horsts Šlafke, kas soļoja priekšējā grupā, kļuva par demonstrācijas balsi vai pat vadoni — viņš pēkšņā iedvesmē skrēja no grupas pie grupas un sauca:

„Berliner, reiht euch ein,
Wir wollen freie Menschen sein."

Demonstranti sajūsmā uztvēra šo saukli un korī tagad to izsauca nepārtraukti. Berlīnieši uz to atbildēja ar pievienošanos gājienam. „Tautas" policija neiejaucās, daži pat sveicināja gājienu.

ULBRICHTS UN GROTEVOLS IESLĒDZĀS VALDĪBAS NAMĀ

Pagājis garām Padomju Savienības vēstniecības namam, gājiens apstājās pie Hermana Gēringa Gaisa ministrijas celtnes, kur tagad ir Austrumvācijas valdības miteklis. Tautas policija steidz slēgt liekos vārtus, lai pasargātu „tautas valdību" no tautas. Tauta atbild ar zākājumiem. Lielā steigā tiek aizvērti logi. Demonstranti skaidri saprot, ka valdība no viņiem baidās. „Nost ar normām! Šurp Ulbrichtu un Grotevolu!" — sauc pūlis. Logā parādās ministri Rauss un Selbmans, bet tos pārkliedz. Parādās valsts apakšsekretāre Valsere. Demonstranti kliedz uz viņu: „Mēs negribam dzirdēt Ulbrichta sekretāri, bet viņu pašu un Grotevolu!" Tad atkal nāk saimniecības ministrs Selbmans, bet uz katru vārdu, ko viņš saka, strādnieki atbild ar piezīmēm par viņa tukļumu, manikirētām rokām un „nestrādniecisko" izskatu. Kā nākošais runātājs parādās prof. Havemans, kas ar savu teorētizēšanu par saimnieciskiem jautājumiem parāda pilnīgu pūļa psiholoģijas neizpratni, un pūlis to izsmej.

Tad sāk runāt paši demonstranti — viens pēc otra saka īsus vārdus, kas nosoda normas un prasa brīvību. Tad uz runātāju galda uzlec jauna blondīne. Pūlis svilpj, jo jaunavai mugurā komūnistu jaunatnes organizācijas uniforma. Bet meitene novelk savu žaketi un nomet to zemē. Viņa brīdina, ka kopā ar citiem komūnistu jauniešiem sūtīta gājiena rindās, lai spiegotu un ziņotu par gājiena dalībniekiem. Viņa jūtot, ka strādniekiem taisnība. Bet kad ne Ulbrichts, nedz Grotevols nav parādījušies pie strādniekiem, lai tos uzklausītu, viņa tagad kļuvusi pretkomūniste.

Nākošais runātājs jau teica: „Nav vairs runa par normām vien. Mēs te pārstāvam visu Austrumvāciju. Kas te notiek, ir tautas sacelšanās. Valdībai ir jāiet! Mēs prasām brīvas, vispārējas vēlēšanas!" Kā pēdējais runā Horsts Šlafke: „Ja Grotevols un Ulbrichts neieradīsies pie mums pusstundas laikā, mēs maršēsim pa visu Berlīni un izsludināsim ģenerālstreiku." Bet abi vācu komūnistu varasvīri nerādījās. Demonstranti virzījās tālāk. Kad 10 tūkstošiem cilvēku lielais gājiens gāja garām policijas prezidija namam, tautas policisti izrāva divus demonstrantus no rindas un ievilka tos policijas namā. Pūlis apstājās un piedraudēja sturmēt policiju, ja aizturētos tūlīt neatbrīvos. Tos atbrīvoja. Demonstranti atgriezās Staļina avenijā. Vakarā Horsts Šlafke ar darba kolēģām apsprieda ģenerālstreika plānu. Vienojās otrā rītā atkal demonstrēt un Štrausbergera laukumā pasludināt ģenerālstreiku.

Pēc tam Horsts slepeni pārgāja uz Rietumberlīni, lai klausītos RIAS raidītāju, kas, pārtraukdams parasto programmu, sniedza ziņas par šīsdienas strādnieku demonstrāciju.

UZMANĪBU, TANKI! DIVI ZĒNI NORAUJ SARKANO KAROGU

Nākošā rītā, t. i. 17. jūnijā, stāvoklis bija kļuvis nopietns, un Staļina avenijas strādnieki apzinājās, ka viņiem vairs atpakaļ ceļa nav. Viņi atkal maršēja. Gājienam tagad pievienojās strādnieku demonstrācijas no citām fabrikām visos Austrumberlīnes rajonos, un virzījās uz pilsētas centru. Bet tagad ielu krustojumos parādījās daudzi „tautas policijas" kordoni, kas vietām mēģināja apturēt gājienus. Demonstranti ar akmeņiem izklīdināja policijas ķēdes.

Plkst. 9 rītā Aleksandra laukumā parādījās bruņoti krievu tanki, kas lielā ātrumā drāzās demonstrantu masā. Plkst. 11 pūlis ir pie Brandenburgas vārtiem. Divi zēni uzrāpjas uz monumenta un norauj sarkano karogu. Kad abi zēni ir uzrāpušies atkal monumenta augšā, lai paceltu republikānisko karogu, parādās gara rinda padomju T-34 tanku, kas pēc brīža sāk šaut, kur pagadās. Redzami arī padomju kājnieki, stipras policijas vienības, kas arī brīžiem atklāj pret demonstrantiem uguni. Tā ir padomju valdības atbilde strādniekiem. Deg vairākas mājas. Strādnieki bezcerīgi cīnās pret tankiem ar — akmeņiem un kokiem! Vairāki desmiti demonstrantu krīt, daudzus ievaino.

ĢENERĀLIS DIBROVA PASLUDINA KARA STĀVOKLI

Plkst. 1.30 dienā Berlīnes padomju komandants ģenerālmajors Dibrova izsludina karastāvokli. Sapulcēšanās vairāk par 3 personām sodāma pēc kara laika likumiem. Visas ielas nobloķētas ar policijas un krievu armijas vienībām. Tikai plkst. 5.30 Horstam Šlafkem izdodas vēl pēdējā minūtē izbēgt komūnistu atriebībai un pārbēgt rietumu daļā. Bet daudziem tas vairs neizdevās, loti daudzus apcietināja, nošāva. Kādu vācu bezdarbnieku, kas bija ceļā pēc bezdarba pabalsta, apcietināja, apvainoja par spiegu, ātri notiesāja un nošāva. Viņš nemaz nebija piedalījies demonstrācijās.

Lēnām sāka pienākt ziņas par līdzīgām demonstrācijām un sacelšanos citās pilsētās Austrumvācijā. Notikumu gaita visur bijusi vienāda. Fabrikās ievēlētās streika komitejas. Strādnieki prasīja grozīt normu, cenu un algu sistēmu, prasīja atbrīvot visus politiskos apcietinātos un brīvas, aizklātas un vispārējas vēlēšanas. Daudzās vietās demonstranti ar varu atbrīvoja no cietumiem politiskos apcietinātos. Viņi redzēja spīdzinātos, spīdzināšanas rīkus un celles. Dažās vietās strādnieki okupēja radio stacijas, pastu un pašvaldību iestādes. 17. jūnijā, apmēram 6 stundas, no pl. 9 rītā līdz 3 pp., kad izsludināja karastāvokli visā Austrumvācijā, daļa no valsts un pašvaldības varas atradās nemierniecku rokās. Tomēr strādnieki atturējās lietot policijai atņemtos ieročus, viņi nevēlējās asins izliešanu, nebija sagatavoti, mērķtiecīgi vadīti.

Tādēļ padomju valdība un armija ātri vien spēja atgūt kontroli. Tomēr nemieri, kas vēlās pāri visai Vācijas austrumu joslai un atbalsojās satelītu zemēs — Čehoslovakijā, Polijā, Ungārijā, piespieda padomju varu uz laiku piekāpties strādnieku saimnieciskā prasību priekšā, atzīt pielaistās kļūdas.

17. jūnijs parādīja trīs lietas. Pirmkārt, Grotevola, kā „strādnieku valdība" zaudēja sava prestiža pēdējās atliekas. Otrkārt, tā atsedza savu vājumu un glēvulību. Treškārt, vācu strādnieki saprata, ka viņi var būt spēks, ja vien tiek pareizi organizēti un vadīti ciņā par atbrīvošanos no komūnistu okupācijas. Kādu dienu vācu tauta cer nokratīt komūnisma jūgu.

V. L.

Trakākie likumi pasaulē. KUR? — NOTEIKTI ASV

Vēl šodien daudzās ASV valstīs un pilsētās ir spēkā neloģiski un nesaprotami likumi. Par šo likumu pārkāpšanu vēl šodien katrs var tikt sodīts. Šos likumus praksē gan daudz vairs neievēro, bet reizēm tas tomēr notiek, un sods tad ir neizbēgams.

Kansasā likums nosaka: „Diviem vilcieniem sastopoties sliežu krustojumā, abiem tūlīt jāapstājas, un neviens nedrīkst sākt kustīties, kamēr otrs nav aizbraucis."

Floridas likums paredz, ka cietumniekiem, tos atbrīvojot no cietuma, katram no viņiem jāsaņem no valsts „labs uzvalks", nepārsniedzot piecu dolaru vērtību."

Savienoto Valstu kriminālikums aizliedz izrakstīt un laist apgrozībā čekus, kuri ir zem viena dolara. Par šī likuma neievērošanu var saņemt $500.00 naudas sodu vai arī līdz 6 mēn. cietuma, vai arī abus.

Idaho likums nosaka, ka hoteļos palagiem jābūt vismaz 8 pēdas gariem, un katra viesa rīcībā jābūt diviem tīriem dvieļiem. Hoteļos, kur pārnakšņošana maksā 50 centu, gultas veļa jāmaina katrreiz, mainoties viesiem.

Misisipi valstī meitenes ar vecāku atļauju var doties legālās laulībās ar 12 gadiem, **Mehampšīrē** ar 13 g., bet ar 14 gadiem **Alabāmā, Džordžijā, Jāvā, Kentakijā, Nujorkā, Dienvidkarolinā, Teksasā un Jūtahā.**

Gluži precīzi nevar pateikt, cik ASV ir likumu, bet aptuveni rēķinot, katrs ASV iedzīvotājs ir paklausts apm. 55.000 federāliem, atsevišķas valsts un pilsētas likumiem.

Gunārs Āboliņš

SABIEDRĪBĀ SUMINA AGR. V. UISKU

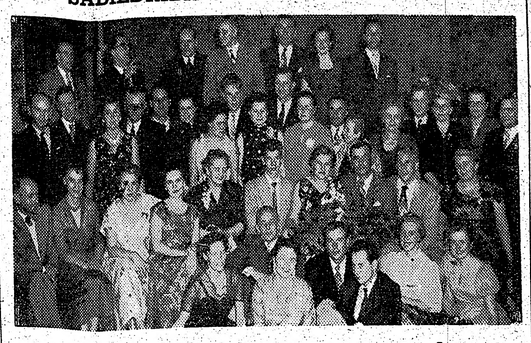

Rosīgo sabiedrisko darbinieku un sirsnīgo draugu, bij. Ērgļu agronomu V. Uisku viņa pussimts gadu mūža dienā apsveica darba biedri, konfilistri, draugi un sabiedrības pārstāvji. Vidū jubilārs ar kundzi.

TAS NOTIKA PIRMS 10 GADIEM

1944. g. 6. jūnijā sabiedroto izplētņu lēcēju veiktā invāzija Normandijā bija kara vēsturē visnozīmīgākā militārā operācija. Ka „kaut kas" britu salās briest, norādīja drakoniskie izceļošanas un iecelošanas noteikumi, draudzīgo valstu diplomātu neaizskaramības samazināšana, kādu ģenerāli degradēja par mutes palaišanu. Bez tam visām invāzijai nozīmētām vienībām uzlika karantīnu, tās novietojot aiz dzelonstieplēm. Visa pasaule sasprindzināti gaidīja invāziju, bet tikai daži vīri zināja, kad un kur tā notiks. Galvenā štāba vislielākais noslēpums bija kara kartes, kuŗās bija apzīmēta invāzijas vieta, kur tiks nomesti izplētņu lēcēji, kuriem jāiznīcina krasta aizsardzības spēki, dodot iespēju jūras transporta vienībām izkāpt krastā.

Pret izplētņu lēcēju vienību iesaistīšanu invāzijas operācijās tika izteikta vislielākā kritika, pat virspavēlnieka Eizenhauera vistuvāko padomnieku vidū. Vēl nedēļas divas pirms invāzijas dienas, vairāki ģenerāļi sirsnīgi lūdza Eizenhaueru atmest iecerēto „pašnāvnieku misijas" plānu. Aiks tomēr savu stratēģiju balstīja uz izplētņu lēcēju štāba apgalvojuma, ka paratrupisti noturēs savu kaujas līniju par katru cenu. Tagadējā ASV armijas štāba priekšnieka ģen. Ridžveja, toreizējā 82. izplētņu lēcēju divīzijas komandiera vadībā, „pašnāvnieki" spīdoši veica savu uzdevumu.

Vislielākā likteņa ironija bija tas fakts, ka vieta, kur 6. jūnijā notika izplētņu lēcēju invāzija Normandijā, jau vairāk kā pirms gada kādā grāmatā bija parādīta plānā. Grāmatu par pāris dolariem varēja pirkt ikvienā Anglijas un ASV grāmatu veikalā: čehu armijas majors F. O. Miksē jau 1942. g. Anglijā un 1943. gadā ASV bija publicējis labāko darbu izplētņu lēcēju militārā taktikā Izplētņu lēcējs maj. Mikše, aprakstījis vācu izplētņu lēcēju panākumus Krievijas frontē un Krētā, savas grāmatas 85. lapaspusē publicēja Normandijas piekrastes karti, kā illustrāciju savam taktikas slēdzienam par izplētņu lēcēju nozīmi jūras pārvarēšanas operācijās. Šī karte bija — pilnīga kopija no tās kartes, kuru pirms desmit gadiem, 1944. gada 6. jūnijā, saņēma ģen. Ridžvejs izplētņu lēcēju operācijām Normandijā. Šaubu nav, ka vācu štāba virsnieki it labi pazina šo grāmatu, tikai nevienam no tiem neienāca prātā, ka grāmatā publicētais kaujas uzdevums ar karti varētu būt nākotnes pareģojums.

6. jūnija operācijām vācieši bija pilnīgi nesagatavojušies un sabiedroto izplētņu lēcēji sagādāja tiem patiesu pārsteigumu. Vēl ilgi vācu stābi stūrgalvīgi apgalvoja, ka Normandijas invāzija bijusi tikai lamatas, īstā esot plānota Kalē.

Nacī spiegi, cik arī veiksmīgi viņi bija, Normandijas invāzijas grandiozo operāciju nogulēja. Par sīkū naudu viņi varēja nopirkt čechu majora grāmatu, kas viņiem atklātu vislielāko noslēpumu, kas, palicis neatklāts, veicināja Hitlera valsts bojā eju.

Ksa.

Aiz DZELZS aizkara

Rīgas radiofona ziņojumi

PEMINEKLIS TERRORISTIEM

„Raiņa kapos vakar atklās pieminekli terroristiem Sudmalim un Bankovičam."

— 1944. g. 25. maijā vācieši pakāra abus minētos teroristus, kuri 1943. g. 13. novembrī uz lauku pie Doma baznīcas, kur bija paredzēta sapulce, uzspridzināja bumbu. Sprādziens notika dažas stundas pirms sapulces sākšanās un tāpēc nogalināja tikai dažus strādniekus, kas sagatavoja estrādi sapulcei. Rīgas komūnisti šo faktu noklusē.

KARTUPEĻI PAŠI ZEMĒ NELIEN

24. maijā: „Daugavpils darba ļaudis aktīvi palīdz kolchoziem laikā nobeigt pavasara lauku darbus. Vakar (Svētdien. Ref.) vairāki tūkstoši daugavpiliešu palīdzēja dēstīt kartupeļus. Grīvas kolchozā Ausma vien bija vairāk par 1000 palīgu."

Laikr. Padomju Jaunatne raksta: „Komjaunatnes CK uzdevums saknu un kartupeļu dēstīšanā iesaistīt visu kolchozu un pilsētu jaunatni. Pag. svētdienā strādāja tūkstoši, bet būtu nepareizi aprobežoties tikai ar svētdienām. Būtu labi, ja uz dažām dienām kancelejā darbu atstātu techniskie sekretāri, rakstveži u. c., kas kopā ar pārējiem šo laiku nostrādātu kolchozos."

— No šīs informācijas skaidri redzams, kāda ir padomju laužu „brīvprātīgā" piedalīšanās lauku darbos.

KOLCHOZNIEKIEM JĀSTRĀDĀ NO GAISMAS LĪDZ GAISMAI

27. maijā Sov. Latvija raksta: „Visus spēkus ātrākai sējas nobeigšanai. Ar pirmrindnieku sasniegumiem vien nav iespējams novērst visus darba organizācijas trūkumus kolchozos. Šodien publicētais pārskats par valsts sējas plāna īstenošanu rada nopietnas bažas, vēl vairāk tāpēc, ka sējai izdevīgais laiks beidzas. Šo vienkāršo patiesību visvairāk nesaprot Abrenes Zilupes, Kārsavas, Cēsu u. c. rajonos. Šinī gadā republikā jāiegūst 100.000 ha jaunas sējplatības. Tur, kur nepietiek līnu un zālāju sēklu, jāsēj virs plāna kvieši. Kartupeļu dēstīšanas plāns veikts tikai 28 proc. apmērā. Pag. gadā tikai tāpēc, ka nevarēja veikt dēstīšanas plānu, republika nesaņēma simtiem tūkstošu to kartupeļu. Šogad republikā sakņaugu dēstīšana noorganizēta daudz sliktāk kā pag. gadā.

Visiem kolchozniekiem jāstrādā no gaismas līdz gaismai.

Izdevīgākais sējas laiks jau garām, bet daudzos rajonos labības sēja nav vēl beigusies."

— Tādi ir komūnistu saimniekošanas panākumi: bads jau klauvē pie nākošā gada durvīm.

PAD. LATVIJAS AUGSTĀKĀS PADOMES SĒDE

28. maijā izvilkums no fin. ministra Feodora Manoile runas: „Neproduktīvi izdevumi un brāķa zaudējumi 1953. gadā: Pārtikas ministrijā 7 milj. rub. Plaša patēriņa preču min. — 16 milj. rub. Maizes trests izlaidis 799 to nederīgas maizes, fabrikā Māra pirmās šķiras vella ražota tikai 38,9 proc.

Sovchozi 1953. g. darbojušies ar zaudējumiem. Virsplāna zaudējumi bija pāri par 7 milj. rub. Ražošanas sadārdzināšanās pielaista par 24 milj. rub. Ražas savākšanas plāns nav izpildīts: labībai par 40 proc., kartupeļiem — 36 proc., sakņaugiem — 35 proc. Raža no 1 ha: labības 10.9 cent. (plānā par. 18.1 c.), kartupeļu 94 cent. (plānā par. 154 c.). Pašizmaksa bija: labībai 150 proc., kartupeļiem 153 proc. un saknēm 182 proc. no plānā paredzētās.

Celtniecības ministrijai pašizmaksa bija jāsamazina par 5,5 proc., bet pielaista palielināšanās par 5,52 proc., jeb par 3.657.000 rub. Sevišķi slikti veikti kapitālremonti Lauksaimniecības ministrijā: 1951. g. — 68,2 proc., 1952. g. — 66,7 proc., 1953. g. — 68 proc.

— Nelīdz ne izlielītie „zinātniskie sasniegumi", nedz izslavētā komūnistiskā darba organizācija, padomju saimniecība iet no neveiksmes uz neveiksmi. Kur vaina? — Komūnistiskajā darba organizācijā!

— Lai pavadītu patīkamu stundiņu sarunās, nepieciešamas trīs personas: divas, kas runā, un trešā, kas nav klāt un kuŗu var aprunāt.

PRETRUNU ZEMĒ INDOĶĪNĀ

Kāds angļu konservatīvo partijas deputāts, Roberts Būtbijs, par notikumiem Indoķīnā saka: šeit ir vieta, kur Rietumu pasaule var sastapties ar savu likteni.

Hočimina sacelšanās pret francūzu virskundzību sākās 1946. g. novembrī. Tas ir apmēram 200 gadus pēc tam, kad franči uzsāka savu kolonializētu īpašumu iekarošanu Indoķīnā (1737. g.). Šie divi simts gadu indoķīniešiem nekādā ziņā nav bijuši laimīgie, kaut arī tos bija okupējusi valsts, kuŗas vārds ieņēmis pasaules vēsturē kā brīvības cīnītājas un cienītājas vārds! Sevišķi nelīdzīgas cīņas notika ap 1858. gadu, kad uz Indoķīnu Francija nosūtīja speciālu soda ekspedīcijas korpusu, lai iedzimtajiem iedzītu bijību pret kristīgo ticību un tās sludinātājiem, un tikai 1907. g. Indoķīnas okupācija bija noslēgusies.

Tagadējo cīņu uzliesmojuma sākums ir meklējams laikā, kad Otrā pasaules karā Indoķīnā francūzus nomainīja japāņi. Patiesībā tur palika gan arī franči, tikai tā laika Indoķīnas gubernātors, admirālis Dekuks — noslēdza ar Japānu līgumu par Japānas militāru bāzu ierīkošanu un Indoķīnas ziemeļu robežas izmantošanu cīņai pret Čangkaišeku. Kā pretvērtību japāņi deva francūziem izdevīgu tirdzniecības līgumu, kā arī garantēja francūzu saimnieciski - politiskās intereses Indoķīnā.

Tikai viens ar to bija nemierā Hočimīns. Viņš 1920. gados bija studējis Parīzē un tur iemācījies mīlēt brīvību un . . . komūnismu. Ar nelielu saujiņu piekritēju viņš „sadumpojās" pret gubernātoru un pēdējais tam aizņuguriski piesprieda nāves sodu, bet Hočimīna galvas atnesējam Dekuks izsolīja 50.000 piastrus. Spēles pirmā fazē bija iesākusies. Hočimins dzunglos nodibināja Indoķīnas „brīvības fronti", kas atbrīvošot zemi no francūzu un japāņu okupantiem. Viņš deklarēja: tie ir akli maldi, ja koloniju kungi pēc šī kara vēl neatskars, ka viņu metodes un laiks ir pagājis.

HOČIMĪNS IZNĀK NO DŽUNGLIEM

1945. g. sākumā, kad Vācija tuvojās savai sakāvei un Francijā jau bija atgriezies Degols, un kara laime visos kauju laukos sāka nosvērties sabiedroto pusē, arī Indoķīnas gubernātors Dekuks atzina, ka laiks atkal „zirgu" mainīt. Viņš paziņoja japāņiem, ka iepriekš parakstītais — neskaitās. Japāņu valdības pretsolis bija pavēle, atbrunot līdz šim neaizskartās francūzu karaspēka vienības Indoķīnā un meklēt francūzu vietā citu partneri. Tas bija tas pats un šodien daudzkārt minētais Anamas „keizars" Baodajs, kam japāņi savā kara agonijā nodeva suverenitātes scepteri par Indoķīnu. Taču toreiz Baodaja laime nebija ilga, līdz ar Japānas kapitulāciju Hočimins iznāca no dunguļiem un ar saviem vīriem 1945. g. 2. septembrī proklamēja Vietnamas (tulkojumā: Dienvidu zeme) brīvo republiku. Baodijs labprātīgi atlūdzās no „keizara troņa", un Hočimins to pieņēma savas valsts padomē. Šķita, ka Hočimins jau ir savu panācis. Viņa valdību nekavējoties atzina Čaingkaišeks, lai nodrošinātu Ķīnas interesēm svarīgo telpu un aizkavētu francūzu koloniju varas atjaunošanu Indoķīnā. Potsdamā starp Savienotām Valstīm un Čangkaišeku (neraugoties uz francūzu protestu) **notika** vienošanās, ka Ziemeļu Indoķīnā stacionētos japāņus atbruņos Čangkaišeks un Hočimīns, bet uz dienvidiem no 16. pl. grada — britu ekspedicijas korpuss. ASV toreiz jau bija sagatavojušās atzīt Hočimīna valdību. Nu arī francūzu diplomātija sāka strādāt. Bido griezās pie angliem ar pamatotu bridinājumu, ka Francijas koloniju zaudēšanai Indoķīnā var būt tikai viens loģisks turpinājums: Malajas pussalas un Singapuras zaudēšana Lielbritanijai. Tādēļ arī, kad 1945. g. rudenī Saigonā izcēlās malā angļu 20. divīzija, tās komandieris paziņoja Hočimīnam, ka Lielbritanija Indoķīnā atzīst tikai Francijas valdības un nekādas citas tiesības. Ziemeļos savukārt Čangkaišeks atzina tikai Hočimīna valdību, un tur 1946. g. janvārī, ievēlot Vietnamas parlamentu, Hočimīns dabūja 90 proc. no nodotājām balsīm. Mēnesi pēc šīm vēlēšanām Čangkaišeks lika savām vienībām izvākties no Ziemeļindoķīnas. Šīs toreizējās Ķīnas solis, cik arī no vienas puses tas šķita pareizs, tomēr sagādāja Hočimīnam raizes par savas jaundibinātās valsts pastāvēšanu. Viņa pozicijas, ievērojot vēlēšanu rezultātus, gan šķita drošas, bet militārie spēki bija neizveidoti. Tādēļ viņš piedāvāja francūziem neatkarīgās Vietnamas saimniecisko vienību ar Franciju, ar atļauju francūziem novietot Hanojā arī skaitā ierobežotus karaspēka kontingentus. Kā „samaksu" par palikšanu ūnijā, viņš pieprasīja brīvas vēlēšanas arī angļu ekspedicijas korpusa kontrolētā territorijā.

ASINSPIRTS HANOJĀ

1946. g. pavasarī Indoķīnā ieradās francūzu ģenerālis Leklerks un pagaidu vienošanā ar Hočimīna valdību visumā ītkā piekrita pēdējā prasībām. Bet tas bija tikai vājuma manevrs! Viņš paskaidroja, ka galīgai vienošanai Hočimīnam jābrauc uz Parīzi pie Francijas valdības. Un kamēr Hočimīns Parīzē saņēma no Francijas valsts prezidenta ordeņus par Indoķīnas atbrīvošanu no japāņu „fašistu jūga!" un gar viņiem defilēja francūzu partizāņi, kas bija cīnījušies pret Hitleri, Francijas valdība darīja citu „brīvības darbu". Degols jau bija iecēlis admirāli d'Aržanljē (d'Argenlieu) par augstāko „gebītskomisāru" Indoķīnā ar skaidru pavēli: atjaunot Francijas varu Indoķīnā! Tādēļ arī Hočimīns atgriezās dzimtenē bez nekā, ja neskaita pāris francūzu ordeņus . . .

Anglu karaspēka aizsegā franči jau bija nosūtījuši tur savas karaspēka vienības un 1946. g. novembrī uzsāka ofensīvu pret Hočimīna valsti ar Hoipongas ostas bombardēšanu. Tā paša gada 19. decembrī sekoja „kristīgo Ziemsvētku" asinspirts Hanojai. Trīskārtējos Hočimīna piedāvājumus sarunām franči nemaz neatbildēja. Nākamajos trīs gados francūzu vienības Hočimīnu un tā piekritējus iedzina atkal atpakaļ džunglos. Bet Hočimīna ievadītā neatkarības kustība neaprima un francūzu valdībai negribot bija kaut kas jādara. Japāņu ieceltais Indoķīnas keizars un Hočimīna bij. „padomnieks" Baodajs tai laikā dzīvoja eksilā — Hongkongā. 1949. g. „trimdinieks" Baodajs atgriezās atkal dzimtenē, lai pieņemtu keizara godu. Viņš diezgan valsirdīgi bija rezumējis: „Es riskēju ar savu ādu, jo šī ir trešā kolaboracija!"

NAKTĪ VISI PRET FRANČIEM

Tanī pašā gadā Hočimīns nosūtīja apsveikuma telegrammu Maocetungam sakarā ar Ķīnas tautas armijas nonākšanu pie Vietnamas robežām. Mao nerīkojās kā putēšanai nolemtais Čangkaišeks. Pēkšņi Hočimīna vīriem radās munīcija un labāki ieroči un tie sāka nākt laukā no džunguļiem. Viens pēc otra krita francūzu atbalsta punkti gar Ķīnas robežu. Un ne tikai tur. Hočimīna kareivji parādījās atsevišķās vietās līdz pašiem dienvidiem, un nepatīkamākais bija tas, kā paši franči sacīja: dienā likās, ka 75 proc. indoķīniešu ir Hočimīna piekritēju, bet naktī — visi 100 procenti! Kādreizējā izdevība iegūt Hočimīna labvēlību un iztaisīt no tā kaut ko „titoistisku" bija neglābjami nokavēta. Savu kara mākslu tur izmēģināja vairāki francūzu ģenerāļi, bet rezultāti bija katrreiz bēdīgāki. Līdz 1954. g. 1. janvārim Francija bija Indoķīnā zaudējusi 157.793 karavīrus, to starpā 58.000 kritušos. Arī te francūziem nav daudz ko ar savu dēlu varonību lepoties, jo no šī skaita tikai nepilni 20.000 ievainoto un 7.500 kritušo ir franči, bet pārējie bij. vācu SS vīri, morokāņi, indoķīnieši u. c. „kara kalpi", to starpā arī latvieši. Katrs trešais karavīrs ir vācietis un tikai katrs astotais — francūzis. Arī 70. proc. financiālo izdevumu sedz ASV, bet toties Francūzu Indoķīnas banka vēl 1952. gadā par katru 1000 franku normālakciju izmaksāja kapitālu ieguldītājiem no nodokļiem brīvu dividendi 350 franku apmērā. Tā ir Francijas pazaudētā seja Indoķīnā!

Arī mēs bieži uz notikumiem Āzijā raugāmies Rietumu pasaules naudas un saimniecisko interešu stulbajām acīm un nespējam saprast, ka brīvības un cilvēka tiesību lielākais ienaidnieks — komūnisms ir tur pārņēmis to, ko sen jau bija laiks atskārst Rietumu demokratijas „gaišreģiem" — proti: sociālo šķiru pārkārtošanās revolūciju un apspiesto brīvības alkas.

V. Pelēcis.

SARKANIE SMIEKLI

NETĪRAIS KOMŪNISTS

Kāds komūnistu funkcionārs ieradās kādā jūrmalas viesnīcā Ālbānijā un lūdza apmešanos. Tas notika sezonas karstākā laikā, un viesnīca bija pārpildīta. Viesnīcas ierēdnis teica: „Jā, biedri, varu dot jums vienu istabu ar vannu . . . tas ir, vienai personai."

„Ko, vienu istabu ar vannu?!" — ironizēja sarkanais. „Jums, jau nais cilvēk, jāzina, ka es esmu Tautas kollektīvās saimniecības kustības grupas padomdošanas punkta sekretāra palīgs, kas padots Padomju Sociālistisko Republiku Savienības augstākās padomes prezidijam!"

„Oh, jā, saprotu, nekādas vannas jums, biedri, nevajag . . ." — steidzās taisnoties viesnīcas ierēdnis.

OUR FATHER WHICH ART IN HEAVEN...

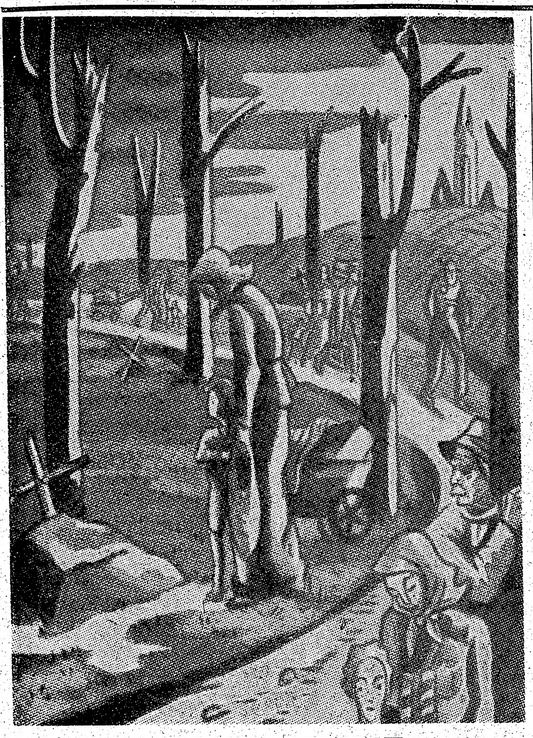

HALLOWED BE THY NAME . . .

In this the most tragic day in our nation's history we humbly bow our heads in prayer to save and to help survive those thousands of innocent men, women and children who were dragged from their homes, separated from their beloved ones and placed face to face with death in the northern wilderness of Communist Russia.

Thy kingdom come
Thy will be done
In earth as it is in heaven...

Put strength into them, Oh Lord, that they may carry their sorrow. Put Thine everlasting love into their hearts for loves strength standeth in loves sacrifice and who suffers most hath most to give. He that loveth not, knoweth not God; for God is love.

Give us this day our daily bread
And forgive us our trespasses
As we forgive them
That trespass against us...

Because who hates, hates Thee, who loves becomes therein to Thee allied. Thus from the first moment of consciousness to the last sigh in this world we never cease seeking Thine guiding hand. Unto Thee we turn in our happiness and unto Thee we turn in our sorrow.

And lead us not into temptation
But deliver us from evil...

Give us hope, Oh Lord, that Faith and Truth and Justice will once again rule on earth when the new day dawns beyond the dark horizon.

Ease the sufferings of those who have been made to suffer unjustly. Heal the sick, feed the hungry that have no food to satisfy their hunger and comfort the cold ones that have no clothing in the everlasting winter of their cruel captivity, hence Thy greatness makes us brave, as children are when those they love are near.

Make it, dear God, that our greatest Glory is, not in never falling, but in rising every time we fall. If we cannot pray as we would, we pray as we can

For Thine is the kingdom,
the power and the glory
For ever and ever
Amen.

* * *

DEVIL'S HAVEN

At dawn on August 24 (St. Bartholomew's Day) 1570, the bell of the Palace of Justice rang out the signal for the slaughter to begin.

Such a carnival of butchery as then ensued, not in Paris only, where some three or four thousand Huguenots were killed, but throughout the provinces, outrun the fiercest anticipations... They killed not the leaders only, but the rank and file...

Religious life behind the Iron Curtain means to relive the infamous St. Bartholomew's Day all over. No treason, wickedness and cruelty used against Huguenots is an exaggeration to the treatment priests and parishioners alike have received from the hands of communists. A Christian is considered a criminal, his faith is condemned and his church is destroyed.

During the first year of communist occupation in the three Baltic States ministers of every domination took a heavy toll. During the present occupation which commenced in 1945, Religious life has been brought almost to a standstill. Some tightly screened activity is permitted in big cities, but in the country chuches are either closed or used as warehouses, gymnasiums and dance halls. Religious congregations are prohibited. The few still active ministers have to work for their living in factories or elsewhere, because they may not be supported by the parishioners. Church services, if any, may be held only in the very early hours of the morning, so as not to interfere with the day's work. Only specially censored hymns can be sung during these services. The distance between two churches has to be at least seven miles. No printing of religious books is allowed. It is forbidden to volunteer for a church vocation, because "it slackens the workers in their important work for the state."

It is not in communist occupied Latvia alone that such abuse takes place. The evil hand that has closed the church doors in Latvia, has done the same in Estonia, Lithuania, Ukraine, Poland, Bohemia, Hungary, Roumania and everywhere else where atheism has killed the freedom of Christianity. Ministers and churchgoers alike have to suffer most cruel and unjust persecutions, and yet the Spirit of Religion is not dead! The barbed wire fenced vastness that calls itself the Soviet Union has no means to fight Christian faith, the spite and hatered people have against their oppressors. By killing communists can only eliminate certain individuals. Faith is indestructible, it can brave all storms and shelter people's hopes for a happier future.

While the post — Stalin regime in Moscow spares no effort to create an impression that it has relaxed its methods of violence in governing the peoples of the Soviet Union, there is evidence that anti-religious propaganda and anti-religius activities continues and are even being stepped up. Soviet radio stations have recently increased radio time devoted to anti-religious propaganda.

It is not at all surprising that the Bolshevik occupants have failed in their attempts to stamp out the Spirit of Christianity in the Baltic States, because memories of free life and religious worship are still alive among the hapless Baltic peoples, who in prayer to God seek an outlet from their sorrow. "He that followeth Me shall not walk in darkness, but shall have the Light of Life." (St. John VIII. 12.)

The communist newspapers are complaining bitterly that the cancer of religious superstition is still besetting the Soviet people. Even the Young Communists are accused of not being sufficiently alert to the necessity of conducting an active anti-religious propaganda.

In recent article even Pravda has expressed grave concern over the revival of religious sentiment in the Soviet Union, squirting its poison against the Catholic Church, which was described as "the main stronghold of international reaction and imperialist war-mongering."

THINGS TO COME

Shocked and bevildered the free world is compelled to admit: the stark terror of Soviet secret — police tactics — sudden arrest, torture, banishment for the opponents of Communism — now is uncovered operating close to U.S. shores. Ta facts millions of political refugees have tried in vain to bring to the attention of the free world have now revealed themselves in a horrifying frankness. The impossible has happened. The immunity of America is broken. Communism, the most dreaded of all epidemics, has found a foothold on the American Continent. Police brutality, commonplace east of the Iron Curtain, has now been imported to Guatemala to try to stifle opposition to the pro-communist rulers of that American Republic. Strange disappearances have occured. Men, prominent in the life of Guatemala, have suddenly dropped from sight or been hustled off the streets by squads of secret police. Arrests often are unexplained — even to the victims — and now and then an outspoken critic of Guatemala's president, shows up in another country, beaten and broken in helth by his treatment at the hands of secret police. There is conclusive evidence now that these hings are happening in a country that is drawing closer and closer to links with the Soviet Union.

In Guatemala, those who resist the pro-communist rulers, run the risk of being maimed, even crippled for life, if they fall afoul of the secret agents. It can happen, and it does.

Not so long ago similar accounts were either completely ignored or quietly hushed up. Like a backward child, the free world had to learn in slow steps, often at its own expense, the intentions of their world war allies. But even then the Russian agressive policy, the end of which is an undivided world supremacy, is believed to be simply a nightmare which will disappear by itself as soon as the clock strikes the first morning hour. How true it is that turning on the light does not make the blind man see!

EXPERIMENTS FOR THE FUTURE

What happens now in Guatemala and in countries behind the Iron Curtain had its trial run in the Baltic states, June 14th, 1941. That was the Baltic Genocide day. Annihilation after incorporation:

It began in the early morning of Saturday, June 14, 1941. Two heavily armed men of the Soviet security police invaded the residence of a Latvian citizen. Ordering him out of bed they informed him that he was to be deported immediately from Riga, the capital of Latvia, to Soviet Russia as on "undesirable element." He was given fifteen minutes to pack the most essential things for the journey.

Thousands of Latvian citizens in that horrible night of June 14, 1941 were dragged from their homes and loaded into freight trains for deportation. That same night many thousands of Estonians and Lithuanians were lined up for deportation in the same manner. None of the deportees had been forewarned, nor was anybody indicted for offense. More than 50.000 innocent Baltic men, women and children were in that one night started on a dreadful journey to slave labour camps located in Siberian forests, sub-arctic tundras, or the arid steppes of Kazakhstan.

At the stations of departure all families were separated: "In view that a large number of deportees must be arrested and distributed in special camps and that their families must proceed to special settlements in distant regions, it is essential that the operation of removal of both the members of the deportee's family and its head should be carried out simultaneously, without notifying them of the separation confronting them..."

BETRAYED BY TREATIES

This order, signed by Serov, Deputy Peoples Commissar of State Security of the U.S.S.R., had been issued on January 21st, 1941, six months before the first mass deportations were put into operation. However, the Moscow headquarters of the State Security had already on October 11th, 1939 — only a few days after Stalin had signed treaties of "friendship" and "mutual assistance" with Estonia, Latvia and Lithuania — issued secret order No. 001223 giving general directions for the registration and liquidation of "anti-Soviet elements" in the Baltic countries. Further evidence that the Kremlin even then intended to absorb the Baltic States is provided by a strategic map produced by the General Staff of the Red Army in 1939, in which they are listed as Soviet Republics.

The deportation procedure was executed in the most cruel and unhuman way, possible only in a country dominated by communist supremacy. Up to forty people were crammed into one carriage. It was so crowded that people had to take turns sleeping on the floor. The doors were locked from the outside with iron bars. The trains were surrounded by Secret Police men and soldiers of the Red Army. Trains remainded at their starting points for three days. During this time the reportees received neither food nor water. Tormented by thirst under the heat of the blazing summer sun, people begged for water. But their praying was of no avail. The guards would not open the doors or even allow a mug of water to be handed through the window. Some lost their senses from heat and thirst. A great number of infants died. There were cases of pregnant women giving premature birth on the filthy floor of a car. But even that did not move the guards. The corpses of the dead and the demented were not removed from the carriages. Only several days later when the trains had already crossed the Russian border, were the doors opened for the first time and a thin soup and some water was distributed to the prisoners.

DEATH ON THE MARCH

The fate which awaited the Baltic slave labourers after arriving at their final destination is described by another survivor: "Clothed in filthy rags, we were divided into brigades and set on the road to slow death. Work began at down and ended at nightfall. We worked on a new railway in the taiga. Our food was the same each day: a soup consisting of frozen or rotten potatoes and some barley, cooked in salted water, and less than a pound of unspeakably bad bread. No meat or fat of any kind. We slept in unheated huts. There were no mattresses or blankets. As time passed our bodies began to swell and many were infected with sores. The death rate grew to appalling proportions. In December 1941, with temperatures falling to 50°C below Zero, twenty to fifty persons died each day. Every morning you could find some of your comrades frozen to death. Every evening the slave labourers returned, carrying the bodies of their fellow sufferers who had died at work. With the ground frozen solid it was impossible to bury the deceased in proper time. Their corpses were, therefore, piled up in the corner of the camp like logs of wood, and each day new corpses were added to the pile."

Northern Russia has become the greatest grave-yard history has ever known. And yet representatives of the free world sit at the same table with Russians discussing terms and possibilities!" With communists — whose words are poison, whose breath smell of death and whose deeds are murder. If we act now then, perhaps, the free world can still survive. If we keep waiting the enemy will destroy us. Terror of the past will also become terror of tomorrow.

THE ROAD TO SUICIDE

The Big Four foreign ministers conference in Berlin ended with an agreement — an agreement to continue negotiations at a later date in Geneva. The most acute problems **of present day world politics were to be discussed — the union of Korea and a possible cease — fire in Indochina, which would be followed by a political conference to determine the latter's future.**

The Geneva conference was commenced as previously sheduled on April 26, 1954. For the first day talks went smoothly since nothing of any importance was discussed. As sessions slowly proceeded towards the main target, ice began to form and by the time the question of Korea and Indochina came under the auctioner's hammer, diplomatic waters were frozen solid. Now and then a crack can be noticed but then only on the surface, thus leaving the whole picture unchanged.

This is the so called Russian "peace policy," their "cooperation," their way of showing appreciation to the allies for having saved their skins from the German yoke during the second world war. It was introduced by Malenkov almost immediately after Stalin's death and once again the free world was deceived by believing that changing the furniture would change the house too.

For nine years now Russia has been playing a most skilful and profitable hand greatly adding to her war time gains. Conferences mingling with little wars here and there, and each time communists get a new foothold somewhere in the free world. Disunity among the Western nations, fear to start another world war or to enlarge any present one is all that communists need. They are like parasites growing stronger as their victim's organism gets weak and apathetic. Actually it was not until the Korean armistice and the exchange of war prisoners that free world really learned about communism. How very very late that was! Thousands of American soldiers failed to return while the more fortunate ones told a story so gruesome and horrible that the whole nation, the whole free warld was left aghast. A cruel, and one would hink, a very effective way to learn the true way of communism. Not, of course, that it mattered. The dead did not care others did not dare to care. The storm passed, new peace tables were arranged and life returned to its usual monotonous flow with communists continuing their "kill, grab and expand" policy and the West telling them what naughty boys they are by doing such things.

One conference follows another, much time is wasted and many lives are lost behind the Iron Curtain. Justice and Freedom have lost their meaning. Only Fear remains and its tall shadow covers everything decent, everything a man once used to live and fight for. As long as communists are not braking in through our own door we consider the world to be a free and safe place to live in. Beyond the tips of our noses we see not. Doing nothing we stare at the world being blown to smithereens. As long as we don't blow up with it, we care not.

When is the free world to learn to swim with its eyes open? When is it going to understand that by defeating Germany only one of the dragon's heads has been severed while the other, getting stronger and more dangerous by the minute, continues existing, conquering and murdering?

Surely, no person could possibly be so naive in his ignorance as to imagine that 1954 could be looked upon in a 1945 girdle — a time when Russians were the sacred allies of the Western nations and such "prankish/ week-end activities" as agression against Finland, partnership in destroying Poland and the surpression of the Baltic States were promptly ignored and forgotten. Then a professional murderer was called a "good old gentleman" and a slave labour camp in the north was simply a rehabilitation centre to re-educate misinformed individuals at the state's expense. Millions of frozen bodies is the best proof of how thorough this education is. The simple facts that in a Soviet labour camp a person learns nothing but how to die slowly and patiently from overwork and exhaustion, hunger and cold, for many years escaped the ears of the free world. But it should listen and listen well since the freedom of the free world is in danger! To save our civilization, our families and our homes we must act now. Deeds and not words are the only weapons that can hope to halt the communist expansion. Unless we halt it, we will be building our future on top of a powder keg. Are there any shorter roads to suicide?

CONGRESSIONAL COMMITTEE INVESTIGATES SOVIET SEIZURE OF BALTIC REPUBLICS

The Baltic Committee of the United States House of Representatives, established last year, for the purpose of studying and investigating the seizure of Lithuania, Latvia and Estonia in 1940, and their subsequent treatment by the Soviet Union, opened its public hearings on November 30, 1953, in Washington, D.C. During the first part of December, further hearings of witnesses were conducted in New York, Detroit and Chicago. Altogether 55 witnesses were called to the stand. Most of them were nationals of the three Baltic countries who had personally experienced the horrors of Soviet occupation rule, some having been inmates of Soviet slave labor camps. The procedure and results of the Committee's investigation were duly publicized by press, radio and television, and were recorded by the Voice of America for transmission to the Baltic peoples behind the Iron Curtain. The December 21 issue of LIFE carried five pages of pictures, illustrating how the Soviets illegally took over Latvia. We present below *Life's* own comments:

BALTIC INVESTIGATION SHOWS HOW COMMUNSTS TAKE OVER A NATION

More than 13 years ago, in June, 1940, Russia, having reached agreement with the Nazis, sent its army surging over its borders to the shores of the Baltic Sea. Three young and engaging little countries — Lithuania, Latvia and Estonia — were, quite suddenly, plotted out of history. Because in that tumultuous, catastrophic month it was difficult to see anything beyond the battle fires in which a tragic French army lay writhing and dying, or hear anything above the whine of warplanes in battle, few in the West paid much attention.

In a series of hearings in Washington, New York, Detroit and Chicago, a congressional committee headed by Representative Charles J. Kersten of Wisconsin probed into just exactly what did happen in those countries in 1940 and 1941 while the Red army was in occupation. Bit by bit a story of monstrous crime — the pattern for crimes to come in Poland, Hungary, Romania, Bulgaria — emerged.

There were eyewitnesses. Many had died in the Baltic countries, first under the NKVD and later under the Gestapo, but a few escaped. Alfreds Berzins, only living member of the last free Latvian government, came to deny that his country had ever voluntarily sought admission to the Soviet Union. "Vishinsky lies," he cried. "We can qualify Vishinsky as the greatest murderer of the Latvian nation." There were also simple people, priests, workers, housewives, who testified in masks and from behind screens lest their stories of trutal beatings, torture and mass killings hurt relatives now again in Russian hands...

STATEMENT BY SECRETARY OF STATE, JOHN FOSTER DULLES

Thirty five years ago the Latvian nation won its independence. During the years of independence the Republic of Latvia demonstrated to all the world what remarkable progress a nation can make in the practice of self-government and advancement of the people's welfare, once freedom exists.

We Americans are deeply conscious of the present suffering of the Latvian nation under the ruthless Soviet imperialism. I take this occasion to convey to the people of Latvia the warmest sympathy of the American people.

The United States has never recognized the forced incorporation of Latvia into the Soviet Union. We firmly believe that the relations between nations, whether great or small, must be founded on the principle of justice and free consent. We are convinced that freely chosen governments will eventually rise again and basic human rights will be restored to the millions in those areas now denied them.

With God's help and spiritual and moral strength of its people, Latvia will live through these dark days of oppression to take again its rightful place in the free community of European nations.

THE COMPANY WE KEEP

WHILE THE INNOCENT ARE ENSLAVED UNPUNISHED CRIMINALS CONTINUE THEIR TRADE

The first session of the 83rd Congress of the United States of America authorized the establishment of a committee to Investigate the Illegal Seizure of the Baltic States by the U.S.S.R., because the fate of these small nations and of many more similary seized is a matter of present grave concern to U.S. and other free nations.

The committee has held public hearings, the purpose of which is to hear and evaluate all testimony by interested parties. In the customary manner the Committee welcomes the appearance of any and all witnesses who can contribute valid information to this study, or, who, because charges have been made against them may wish to appear.

The duly accredited diplomatic representatives of free Latvia, free Lithuania, and free Estonia have already appeared before the Committee making serious charges against the U.S.S.R.

And further, in the course of these public hearings, the Committee has heard testimony concerning the Latvian Government during the period 1938 to 1941. The sum total of this testimony, supported by substantial documentary evidence, including photographs, points to one Andrei Y. Vishinsky as the key political commissar assigned by the U.S.S.R. to advance its political objectives in Latvia. Further, the charge is made that one Andrei Y. Vishinsky was personally present in Riga, Latvia and from the Soviet Embassy and elsewhere directed the military and secret police forces of the U.S.S.R. in such manner as to dissolve the legal government of Latvia, and to cause a new election in which the Latvian people were denied their right of free elections by secret ballot.

It is also charged that one Andrei Y. Vishinsky was responsible for the death and deportation of thousands of Latvian men, women and children and that he remains today as the outstanding unpunished criminal of our times. Moreover, it is charged that said Andrei Y. Vishinsky is the same Andrei Y. Vishinsky now serving as Chief of the Delegation of the U.S.S.R. to the United Nations.

The above is an extract from a letter sent to Andrei Y. Vishinsky. It is signed by Charles J. Kersten, Chairman of the House of Representatives.

The Nuermberg trial ended with Russians sitting among the jury, although through their countless crimes they had more than earned themselves a ring — side seat with the accused. How long are we going to have to wait to see men like Andrei Y. Vishinsky put in their rightful place? How long will these ill-brained crimanls walk around unpunished? How long will they be permitted to participate in shaping the world of tomorrow?

No human being, regardless of his age, sex, creed or colour, can feel safe while communism is still at large, planning and committing new crimes at every opportune moment. It has to be stopped before it wipes Freedom off the earth, for that is its intention, and each new victory, either military or political, brings it closer to it's goal and our destruction.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Birojā tel. WA 4-5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI FARMAS,

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANA TORONTO, HAMILTONA UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U.C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā

VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE
UN IZDEVNIECĪBA

- GLĪTI UN LĒTI
- IZPILDAM VISĀDA VEIDA
- IESPIEDDARBUS

304 KING STREET WEST. TORONTO, ONT. CANADA

Tālrunis EM 4 - 7957

LIELĀ IZVĒLE 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

GENERAL INSURANCE AGENCY

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

SINGER

pārbūvētās pārnesamās

ELEKTRISKĀS ŠUJAMMAŠĪNAS

Pilna cena $19.95

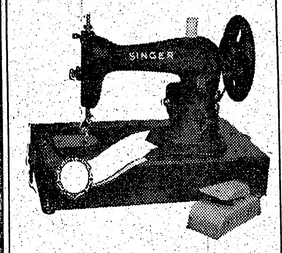

5 gadu garantija

- jauni krāsotas
- jauns motors
- jauns pārvalks
- jauns kontroles pedālis

Ekspertu pārbūvēts, ar dažām Imperiāla daļām

Zvaniet bez atlīdzības demonstrējumiem

WA 1-5161

IMPERIAL SEWING MACHINES Co. Ltd.

289 College St., Toronto
762 King St. E. Kitchener
Tel. 2-6853

PIEŅEM PASŪTINĀJUMUS KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM

V. KUČĀNS

387 Milverton Blvd.
Tel. GE 6813, Toronto

Bagātīga angļu drānu izvēle vasarai. Rūpīgs darbs, ātrs pasūtinājuma izpildījums, labākie piederumi. Pazeminātas cenas: uzvalks $65.50, kostīms $55.50, sporta žakete $39.50, atsevišķas bikses. $18.00. Pieņem ikdienas no plk. 9—21, sestdienās 9—16.00

Iris PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem

Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi. Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Šiņķis, KURZEMES CIETOKSNIS, ies.	3.50
Dr. med. H. Budulis, CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ, ies.	2.75
Dr. med. H. Budulis, VESELĪGA DZĪVE, ies.	2.10
K. Hamsuna, MISTĒRIJAS, romāns, ies.	3.30
I. Grebzde, PELĒKĀ MĀJA, ies.	2.80
K. Raudive, NEREDZAMĀ GAISMA, ies.	3.90
LATVIAN LITERATURE, broš.	5.50
" ies.	6.70

123 HURON ST. TORONTO **DV** Tel. EM 8-0792 NO PLKST. 9—18

GRĀMATNĪCA

PUĶU VEIKALS

802 BATHURST ST.
(Pie Bloor ielas stūŗa)
Tel. KE 3884, Toronto

Lotus

Krāšņi ziedu sakārtojumi līgavām eiropiešu un kanadiešu stilā

Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes. Latviešu daiļamatniecības izstrādājumi: keramika, sudraba rotas lietas, kokgriezumi, audumi utt.

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA

Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APRDOŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU

O. K. JOHNSON & CO LTD,

697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. Tel. EM 6-9488

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

Radio un televīzijas techniķis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televīzijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Izbrauc arī mājās. Garantēts darbs.

62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL. 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas

AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St., West., Toronto, tel. WA 1-9011

Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

Dr. GUNDARS DRILLIS

M.D. — L.M.C.C.

780 Main St., East, HAMILTONĀ

DZEMDĪBU PALĪDZĪBA

pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.

Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.

251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski up krieviski

Dr. S. UŽANS

Bērnu, iekšķīgās un ādas slimībās. No plkst. 5—7, sestdienās no plkst. 12—1.

52 LINSMORE CRES. (Bloor-Danforth tr. piestātne).
Tel. GL 2892, Toronto

VANKUVERĀ IGAUŅU ĀRSTS

Dr. ERIKS LINNOLT

pieņem slimniekus 2847 West — 4.Ave, tel. BA 1240
Runā zviedriski un vāciski

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto
(168)

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus. Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķīgās slimībās un Renģena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W.
Toronto, Ont.

Iepr. telef. pieteikšanās

WA 3-2395

Dr. A. SILAVS

Kungu un dāmu drēbnieks

634 Ontario St., Toronto
Tel. WA 4-8855

Pieņemu labošanā visāda veida

PULKSTEŅUS

Garantēts darbs

O. BARONIŅŠ
553 Concord Ave, Toronto
Tel. LA 6139

Dr. ANDRIS ZEMDEGS

ZOBĀRSTS

Pieņem pacientus pēc iepriekšējas pieteikšanās

1 Bloor St. W., Toronto
Tel. WA 1-9191

Dr. med. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave) Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 vak. pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

HEINTZMAN un CO KLAVIEŖU TIRSKAŅOTĀJS

J. MEDNIS

Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto, (Latvijas Konservātorijas absolv.) piedāvā savus pakalpojumus kā klavieŗu tirskaņotājs, remontētājs un eksperts.

Pērkot klavieres no augšminētās firmas, 15 proc. atlaide

Lietotas klavieres pēc izvēles

Šujammašīnas (kofera) firmas Phoenix un Veritas

dabūjamas tieši no importiera

VERITAS SEWING MACHINE Co

Latviešu pārstāvis

P. DOMBROVSKIS

Tel. LA 2208, Toronto

Latviešu apavu darbnīca

Carmen Custom Shoes īp. K. Ruģelis, 866 Broadview Ave., tel. — GE 0994, Toronto. Apavus pagatavo un izlabo (396)

LATVIEŠU MAKŠĶERNIEKI!!

Nupat saņemtas īstas

DAMYL makšķeŗu auklas

Nepārspējamas lietošanā, mīkstas un stipras. Izsūtām arī pa pastu.

ATLANTIC JEWELRY & WATCH Co

170 James St., N., Hamilton, Ont.
Tel. JA-9-1487

ŠUVĒJA

diplomēta Parīzē

Pieņem no 5.00—8.30

209 JOHN St., tel. TR 1595

(Dundas tramv. Beverley piet. v. Toronto

J. Blumbergs

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-4989

Dzīvoklī — WA 3-9352

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO
(Spadina Rd.) birojā WA 3-9494

Acu pārbaude Recepte

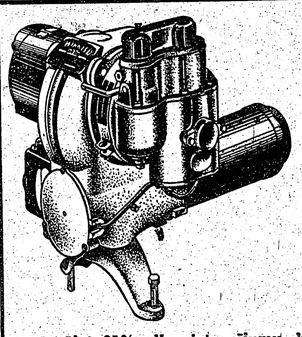

VAI JŪS INTERESĒ APKURES JAUTĀJUMS?

PIEDĀVĀJU

WINKLER

zema spiediena eļļas apkures ierīci — Burneru

garantējot 25% eļļas ietaupījumu, kā arī citu labāko firmu apkures. Paskaidrojumus sniedzam pa telefonu vai rakstveidā

GARNEY & Co

15 Barton Ave., Toronto. Tel. ME 2554

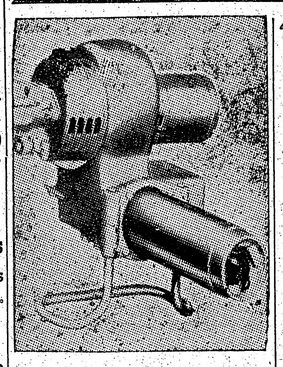

NAMSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!

Neatlieciet uz vēlāku laiku, bet zvaniet tūlīt!

Krāsns, dūmvada un eļļas apkures ierīces iztīrīšana un savešana kārtībā nākošai sezonai jāizdara laikus, jo vēlāk parasti apkure ļoti svīst — nav iespējams tīrīt.

Garantēts darbs par $6.00

A. LAGUNS
964 Bathurst St.
ME 6583, Toronto

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809
EM 8-5284

Runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON,
igauņu jurists,
mājās MA 0141, Toronto
(697)

SEZONAS LIELĀKĀ IZPĀRDOŠANA

Addison NORGE

REFRIGERATOR

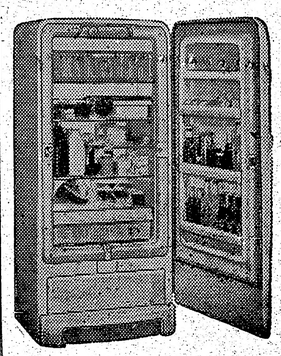

PLAŠĀ IZVĒLĒ

- māju un biroju mēbeles,
- veļas mazgājamās mašīnas,
- ledus skapji

PAR PAZEMINĀTĀM CENĀM

Nāciet un apskatiet

Burlacoff's Furnitur

Tel. EM 8-6812

619 QUEEN ST. W. TORONTO

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vāciju un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

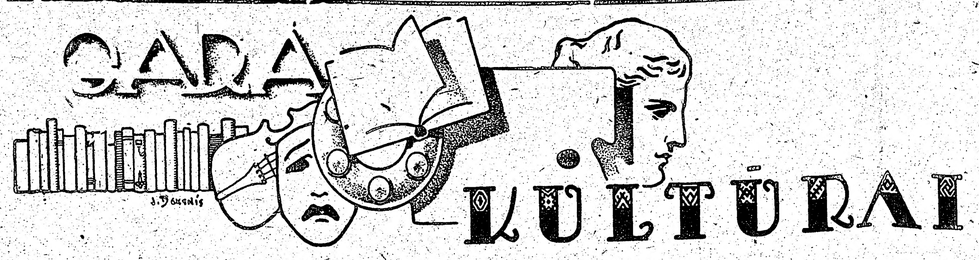

RAIMONDS DUNKĀNS HOLIVUDĀ

ANSLAVA EGLĪŠA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Jūnija pirmajās dienās no Parīzes Losandželosā ierodās latviešu sabiedrībai labi pazīstamais sengrieķu mākslas un dziesmas ziņas pravietis Raimonds Dunkāns un viņa uzticamā līdzgaitniece un impresārijs — latviete Aija Bertrande. Pagājušā gadā Raimonds Dunkāns guva lieliskas sekmes un ievērību ar savu Viena vīra operu — trīs garus cēlienus no vietas viens pats fascinēdams izlutināto Holivūdas publiku. Šogad viņš nodomājis uzstāties Holivudā 8 vakarus pēc kārtas no 17.—23. jūnijam sniedzot 8 saistītas „solo drāmas," kas aptvertu visu viņa dzīves „sāgu." Šīs 8 izrādes saucas: Ej tālāk, lai uzvarētu, Partenons iegūst spārnus, Es paceļu šo karogu, Asaras ielejās, smiekli kalnos, Mīlas uzvara, Lodzīgā galotnē, Kad kvieši nopļauti un Lūk, ko tas viss nozīmē.

Interesantākais šinī pasākumā ir tas, ka Dunkans ieprieks neuzraksta un pat nepārdomā savu izrāžu tekstu, bet brīvi improvizē, sekodams pavisam aptuveni nospraustam plānam vai vadlīnijām, bieži vien inspirācijā un aizrautībā aizmirzdams arī tās. Mūsu eksaktību mīlošajā laikmetā, kad gandrīz visi valstsvīri nolasa savas runas no lapām, Dunkāna improvizētās izrādes ir sava veida ūnikums. Kad brīnos un vaicāju, kā viņš iedrošinās tik nesagatavojies doties uz skatuves, bez teksta, bez sufliera, tā sakot uz zila gaisa, vecais meistars gandarīts smejas: „Nav nekā vienkāršāka visā pasaulē — vajag tikai teikt pirmo, kas iekrīt prātā, un tas vienmēr ir arī labākais!" Sekodams savām acumirkļa iedomām 25 dažādās valstīs. Viņa solodrāma jau vairāk nekā 2000 reizes 25 daādās valstīs. Viņa solodrāma ir kaut kas vidējs starp runu un spēli. Dunkāns uzstājas uz skatuves parasti kādā romiešu vai grieķu teātra gabala dekorācijās, ik cēlienu maina tērpu un izlieto visu savu aktiera kustību, mākslu, mīmiku un runas techniku dadžādojot un kāpinot stāstīšanas ritmus, noskaņas un spēku. Izsekodams savas bagātās un sarežģītās dzīves gaitām, viņš savij savas dēkas ar savas mācības izklāstu, ietērpdams to visu tēlainos paradoksos un līdzībās, kas savā ziņā atgādina Aleksandra Čaka valodas pirotechniku: „Mana dzīve ir brauciens Ņujorkas pazemī no Kalifornijas sekvojām līdz Partenonam." „Lai Zemes lode ir mūsu spara rats!" utt.

R. Dunkānam, kas jau stipri pārsniedzis 70 gadus, nesen izdarīta smaga acu operācija, viņam izņemti abi acu kristalliņi. Īpašas acenes atļauj viņam redzēt tikai šaurā joslā tieši uz priekšu. Bet arī par šo lietu Dunkāns nešķumst, viņš domā, ka svarīgi ir skatīties tikai uz priekšu, nevis sāņus, vai atpakaļ. Atmiņām un pārdomām arvienu atliekot laika diezgan, kurpretim nokavētu darbu vai darījumu nekas vairs nespējot labot. Tikai domājot, vilcinoties un nespējot izšķirties darbībai, cilvēce esot nonākusi tagadējā strupceļā. —

Piezīmējams, ka Raimonds Dunkāns un Aija Bertrande nesen bija pieminēti Aidas Niedras jaunajā romānā Odzes zem papēžiem, nodaļās, kur aprakstītas Abgaras Kūmenes un Arnes Ceples ciemošanās Parīzē.

Fanija Vīksne pošas uz Kanadu

Katrs, kas kaut paviršī kādreiz sekojis radiofona programmai mūsu brīvajā dzimtenē, atminēsies tos daudzos jautros, bet gaumīgos operešu un romanču dziedājumus, ar kuriem klausītājus iepriecināja Fanija Vīksne. Tāpat viņu allaž sagaidīja pilna zāle apmeklētāju viņas patstāvīgajos koncertos, kam sekoja panākumu, aplausu un ziedu bagātas turnejas pa Vāciju nometņu laikos, kur māksliniece ar savu šarmu un jauko priekšnesumu ikdienas pelēcīgumā allaž nesa prieku un izklaidi. Arī tālakajās gaitās ASV krastā Faniju Vīksnu nav pametis dziesmu prieks, un viņas koncerti Ņujorkas latviešu saimei ieguvuši atzinību kā klausītāju, tā kritiķu vērtējumā.

Tagad Fanija Vīksne nolēmusi ar savām jautrajām romantiskajām dziesmiņām un operešu āriņām apciemot arī Kanadas latviešus, izmantojot koncertiem jūnija beigas un jūlija sākumu, lai karstajā „siena laikā," kad beigusies visa lielā sarīkojumu sezona, atsvaidzinātu dziesmu draugus ar vasarīgām, līksmām un gaviļu pilnām melodijām. Kaut Jāņu laiks nav pārāk izdevīgs koncertiem, Fanija Vīksne tomēr cer, ka viņas sendienu, kā arī jaunie draugi atcerēsies operešu, Vīnes dziesmu un franču romanču burvību, lai brīdi lautos melodiju priekam. Paredzams, ka Fanijas Vīksnes koncerti notiks Toronto, Niagarā un Hamiltonā, par kuriem tuvākas ziņas sekos nākošos laikraksta numuros.

Dzintars Freimanis

GAISMA

Tās gaismas dēļ, kas ziboša un zalga
Kā zvīļa liesma pēkšņi dvēs'lē vīd,
Kas brīžam atmirdz vārīga un valga
Kā vēsa zvaigzne, kas caur miglu spīd.

Kas dziļā melnumā spēj uzaust spalga
Un spoža žilbināt, tad naktī slīgt,
Lai notrīc miņā smalka ilgu šalka,—

Tās gaismas dēļ, kas rītam ļicēt liek,
Ir jāiztur un tumsā jāpaliek.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA Nr. 8

1186. g. — Meinhards kļūst par lībju bīskapu. Viņš apsola lībiešu aizsardzību un uzceļ no akmeņiem Ikšķiles pili. Otru pili uzceļ uz kādas salas Daugavā. Pilis, ko ceļ Gotlandes amatnieki, labi nocietinātas. Zemgales ķeniņvalsts latvieši, kas dzīvo Daugavas otrā krastā, bez panākumiem mēģina ieņemt šīs bīskapa pilis. Arī paši lībji, kam aizdomās par vāciešu nolūkiem, sāk sacelties pret Meinhardu.

1187. g. kurši kopā ar igauņiem iebrūk Zviedrijā un iznīcina Sigtunu Melāra ezerā.

1191. g. — Mūks Teodoriks grib kristīt igauņus, bet viņu izraida.

1196. g. — Mūks Teodorīks dabū Romā pāvesta Celestīna atļauju sludināt krusta karu pret baltiem. Vācu krustnešu invāzija Kurzemē cieš pilnīgu neveiksmi. Mirst bīskaps Meinhards.

1197. g. — Lukas cisterciešu mūks Bertolds kļūst par lībju bīskapu Meinharda vietā. Pāvests Celestīns pasludina krusta karu pret „nodevīgajiem" lībiešiem.

1198. g. Chronists Indriķis ziņo, ka bīskaps Bertolds krīt kaujā pie Rīgas, ostas pilsētas, mēģinājumā pakļaut lībjus ar varu. Tas iznīcina vācu leģendu, ka viņi dibinājuši Rīgu 1201. g.

— Kanoniķi Albertu, Brēmenes archibīskapa Hartvicha II. brāļa dēlu, iecej par lībju bīskapu Bertolda vietā. Tai pašā laikā pāvests Innocents IH pasludina jaunu krusta karu pret Livoniju.

1200. g. — Bīskaps Alberts ierodas no Visbijas Gotlandā pie Daugavas grīvas ar 23 kuģiem, atvedot vairāk simtu labi bruņotu krustnešu. Pēc Ikšķiles lībju pakļaušanas, viņš izspiež vienošanos no vietējiem lībju vecākiem Anno un Kaupo iznomāt Albertam zemi pie Rīgas Daugavas upes labajā krastā. 30 lībiešu vecāko dēlus Alberts aizsūta kā ķīlniekus uz Vāciju.

ZVIEDRIJAS LATVIEŠI KĻŪST SLAVENI

Vēstule Latvijai Amerikā no Stokholmas

LEONS REITERS PĀRSPĒJ HINDEMITU

Nesen mūsu laikrakstā bija ievietota vēstule no Stokholmas par jaunā diriģenta Leona Reitera lieliskajiem panākumiem. Līdz ar viņu parādījās jauns mūzikas kritiķis, acīmredzot Leona Reitera priekšnesuma atmodināts. Šis jaunais kritiķis ir Zigurds Meļķis, Amerikas kontinentā jau pazīstamā mūziķa Meļķa brālis. Leona Reitera pirmā koncerta panākumi viņām nodrošinājuši tālākās gaitas jau ievērojami lielākas auditorijas priekšā: Stokholmas koncertsavienības koncertnama lielajā zālē dod Leonam Reiteram savu augstās kvalitātes orķestri jau Savienības kārtējam abonementa koncertam šajā rudenī, ar ko mūsu jaunais diriģents ierindojas pasaules klases diriģentu pulkā, jo koncertnama rudens sezona sāksies ar Bruno Valtera viesošanos Stokholmā. Trešo koncertu diriģēs I. Markevičs, bet vidū starp šīm pasaules zvaigznēm otrs koncerts uzticēts diriģēt Leonam Reiteram, kuŗš izvēlējies divus darbus: Haidna simfoniju c-mollā un Bruknera 9. simfoniju, visai komplicētu darbu, kas tikai reti uzņemts koncertu programmās. Pirmos panākumus Reiters guva arī ar Bruknera 6. simfoniju, izpelnoties tik augstu atzinību, ka viņš simfonijas finālu veicis daudz labāk par pasaulslaveno Hindemitu.

AUG JAUNS REŽISORS

Bet tūdaļ pēc Leona Reitera zviedru prese ziņoja par citu latviešu jauno mākslinieku panākumiem, šoreiz teātŗa mākslas laukā. Jau sen Zviedrijas latviešu saimes teātŗa interesentiem bija zināms, ka Stokholmā dzīvo un cītīgi strādā jauns skatuves mākslinieks Andris Blekte, kuŗš vairākas reizes jau bija redzēts uz skatuves kā tēlotājs. Bet izrādās, ka viņa intereses gājušas daudz tālāk un dziļāk: viņš nodevies nopietnām skatuves mākslas studijām, strādājis le Theatre des Quatre slavenību Baro un Marso mākslas lokā, arī skatuves technikā meklēdams labus skolotājus (indiešu profesoru Gosvami u. c.) Blektes mērķis — kļūt par režisoru. Un viņam bija laimējies dabūt savā rīcībā Stokholmos drāmas teātŗa mazo skatuvi, sniedzot Marsela Ašāra lugu „Vai jūs vēlaties ar mani spēlēties?" Blektem izdevās arī pārliecināt par saviem skatuviskiem nodomiem un to reālizēšanu arī zviedru bargos kritiķus. Tātad mums aug jauns režisors, aizpildot vienu no sen jūtamiem robiem jau arī Latvijas laikā: mums trūka izglītota režisora. Pārbaudījums nu ir izturēts arī jau uz svešas skatuves, kas trimdiniekam ir sevišķi grūts uzdevums, pie tam vēl dienā maizi pelnot smagā darbā. Bet Blekte savos panākumos nebija viens: viņš tos dalīja ar otru mūsu jaunu mākslinieku — Lari Strunki, pazīstamā mākslinieka Niklāva Strunkes jaunāko dēlu, kuŗš nolēmis iet tēva pēdās. Laris Strunke deva Blektes iestudējumam skatuves dekorātīvo ietērpu, un arī ar atzītiem panākumiem.

GRĀMATAS PAR LATVIJAS VĒSTURI

Jau ieminējāmies, ka Zviedrijā tiek izdotas vērtīgas latviešu grāmatas brniškīgas ārējā apdarē. Te iznākušas profesora Spekkes Latvijas vēstures latviešu un angļu izdevumi, Valdemāra Tones gleznu mape un nupat grafikas šedevrs — Latvian Literature, ar J. Andrupa un V. Kalves apcerējumiem par latviešu rakstniecību un prof. Spekkes ievadvārdiem. Visas šīs grāmatas ir Zelta Ābeles izdevēja Mikeļa Goppera nopelns, ar kuŗu šajā ziņā vēl neviens cits nav spējis sacensties, par pārspēšanu nerunājot. — Zviedrijā izdotas arī divas ievērojamas grāmatas par Latvijas jaunākā laika vēstures notikumiem: Osvalda Freivalda mūsu tautas mocekļiem veltītais darbs Lielā sāpju draudze un pēdējā laikā viņa grāmata Kurzemes dzetoksnis, kas veltīta notikumiem Latvijā īsi pirms Vācijas kapitulācijas un Latvijas otrreizējas krišanas boļševiku varā. Pagaidām iznākusī tikai grāmatas pirmā daļa. Kad būs iznākušas abas daļas, tad mūsu rīcībā būs pirmais darbs par šo svarīgo mūsu vēstures posmu, kas būs neaizstājams materiāļu kopojums, kam interese par Latvijas pēdējo gadu desmitu notikumiem. Grāmata nav rakstīta kāda cīņu posma sevišķai cildināšanai uz citu rēķina, kā, diemžēl, tas noticis ar dažiem citiem izdevumiem, bet ir objektīvi tverts skatījums par mūsu dzimtenes likteņiem. Abās šīs grāmatas izdevis Imantas apgāds Kopenhāgenā, tātad arī Skandināvijas telpā paveikts latviešu darbs. Grāmatu autors dzīvo Zviedrijā. Un pēdējo vārdu vēl nav teicis ne Goppers, ne Imantas apgāds, ne arī daži cits, kas grāmatas izdod ne tikai naudas pelnīšanas dēļ, bet no mūsu nacionālo interešu viedokļa.

„NEKAD REITERA KORIS NEBIJA TIK SKAISTĪ DZIEDĀJIS..."

Tā apliecināja paši koŗa dalībnieki un pavadoņi, kad trimdas reiterieši atgriezās Stokholmā no sava cītīgi gatavotā koncerta brauciena uz Zviedrijas dienvidiem, šoreiz galvenokārt uz Kopenhāgenu.

Zviedru un dāņu laikrakstu atsauksmes ir viens vienīgs cildinājums kā Reitera korim, tā latviešu koŗu dziesmu kompozīcijām, un Reitera kori Dienvidzviedrijas lielie laikraksti stāda par paraugu saviem zviedru koŗiem.

Ceļa mērķis šoreiz bija Kopenhāgena, pa ceļam paviesojoties Lundā, šajā tīkamajā Zviedrijas universitātes pilsētā, kur dzīvo arī paprāva latviešu saime, un tikai stundas ceturkšņa braucienā ir arī otra lielā Dienvid-Zviedrijas pilsēta — Malme.

Lundas latvieši bija gādājuši, lai koncerts izvērstos par lielu latviešu kultūras dzīves notikumu. Un tiešām: Lundā Reitera koŗa koncerts piedzīvo rekorda skaitli latviešu sarīkojumiem: 450 klausītāju — mazajā Lundā, pie tam laba puse zviedru, kuŗu vidū pats universitātes rektors, vairāki profesori ar kundzēm u. c. mācības spēki. Klausītājos arī Latvijas bij. vicekonsuls Malmē Varenbergs ar kundzi, un viņi no koncerta aizgāja, sacīdami: „Kaut ko tik skaistu ilgi nebijām dzirdējuši!"

Viens no lielākajiem Zviedrijas laikrakstiem „Sydsvenska Dagbladet Snellposten" raksta:

„Latviešu koris guvis jaunu uzvaru. Jau pirmā dziesma rādīja, ka koris atrodas uz ļoti augsta līmeņa. Izmantojot plašās koŗa spējas, diriģents panāca fantastiski labu koŗa balšu kāpinājumu — aizraujošu un sugestējošu. Reiters pieder pie eruptīviem diriģentiem, viņam ir vienreizēja un nepārspējama māka vadīt kori un tā sastāvu, pat atsevišķas balsis korī."

Otra lielākā Malmes avīze „Skenska Dagbladet":

„Reitera koŗa koncerts universitātes aulā izvērtās par koŗa mākslinieciskās nozīmes spožu manifestāciju."

Vakaru pavadījuši Lundas latviešu sarīkotajā sumināšanas vakarā, reiterieši devās tālāk uz Kopenhāgenu, kur paredzēts koncerts un iedziedājums Dānijas radiofonā, skaņu lentē.

REITERIEŠU TRIUMFS KOPENHĀGENĀ

Šeit Reitera koŗa viesošanos organizēja visas Dānijas latviešu biedrības kopā ar civ. - inž. P. Olti kā vadītāju. Jau pirms koncerta visās lielākās Kopenhāgenas avīzēs parādās raksti par Reiteri un viņa kori. Piektdien, 28. maijā, iedziedājums radiofonā, nākošā vakarā koncerts. Pēc koncertiem reiterieši viesojās pie izdevēja J. Reitmaņa un dāņu ģimenēs. Dāņu laikraksti atsauksmes tikpat cildinošas kā Dienvidzviedrijā.

Lielākais dāņu laikraksts „Politiken" raksta:

„Pirmais iespaids no Zviedrijas latviešu bēgļu koŗa bija ļoti dekorātīvs. Programma bija veltīta tikai latviešu komponistu darbiem un tautas dziesmām. Lielākā daļā bija jaužams arī īpats nacionāls tonis, kas gan bija romantiska pieveida, bet liecināja par lielu mūzikālu oriģinālitāti. Koŗa stiprums bija smalkā mūzikālā disciplīna un varenā skaņu un izteiksmes intensitāte, kas sniedza ne tikai tīri vokālo labskanīgumu, bet arī rakstura rīgi parādīja teksta saturu."

„Nationaltidende":

„Koŗa vadītājs, kādreizējais Rīgas Nacionālās operas šefs Teodors Reiters, ir sapulcinājis izcilu koŗi, un rezultāti, ko viņš ir panācis līdz pilnībai izveidotās koŗa dziesmas virzienā, vienkārši pārsteidz. Visa programma liecināja par ārkārtēji smalku koŗa kultūru un pārvērta vakaru par izmeklētu baudījumu kā mūzikālā, tā arī koŗtechniskā skatījumā. Teodors Reiters gan kā diriģents, gan arī kā koŗa vadītājs pieder augstākajai internacionālajai klasei. Viņa koŗa stils ar dinamiskajiem izteiksmes līdzekļiem neapšaubāmi ir austrumeiropejiskas izcelsmes, pār to valda vienreizējs labskanīgums A. V.

OSVALDU AKMENTIŅU

SUMINA ŽURNĀLISTU SAIMĒ

Osvalds Akmentiņš dzimis 1914. gadā, 30. maijā, Vietalvas pagastā. Gājis ganos un laukstrādnieka darbos. Beidzis Suntažu pamatskolu un pēc tam gatavojies gimnazijas abiturijai Latvijas Tautas universitātē. Pabeidzis Darba Kameras žurnālistu kursus. Bijis Daugavas Vanagu, Latvija, Tēvija u. c. laikrakstu līdzstrādnieks. Viņa interesi visumā saistīja visi latviešu kultūrvēsturiskie jautājumi, daudz rakstījis par latviešu kara korespondentiem krievu - turku un krievu - japāņu karā. Bija nodomājis izdot šos rakstus grāmatā, bet karš nodomu pārtrauca.

Viņš iecelojа ar ģimeni uz Vāciju 1944. gada oktobrī, turpinādams žurnālista darbību gandrīz pie visiem trimdas laikrakstiem. Kīlē rediģējis nometnes laikrakstu Nākotnes Ceļš.

1950. gadā Akmentiņš iecelojа Bostonā, kur veic Latviešu preses biedrības organizēšanas darbus, būdams tās sekretārs kopš 1951. g. Viņš ir arī Latviešu - Lietuviešu Vienības darbinieks.

Viņš daudz rakstījis trimdas presē — Latvju Žurnālā, Laikā, Latvija Amerikā, LPB gada grāmatā — par dažiem izciliem veclatviešiem: Jēkabu Siebergu, Krišjāni Nātru, Frici Freidenfeldu u. c., kā arī par latviešu mākslinieķiem trimdā.

Manuskriptā O. Akmentiņam glabājas plašāks raksts par veclatviešiem ASV. Strādājot papīru darbnīcā, kur vāc un izšķiro vecus laikrakstus, žurnālus un grāmatas pārstrādāšanai, Akmentiņam ir izdevība redzēt, cik daudzas ievērojamas autoru grāmatas ASV aiziet lūžņos. Labu tiesu krietnu grāmatu viņš pārnesis mājās.

30. maijā pulciņš draugu atcerējās žurnālista Osvalda Akmentiņa 40 dzīves gadus.

Pirmoreiz iepazinos ar Akmentiņu tūlīņ pēc Otrā pasaules kara ar rakstiem Tēvzemē mazā polemikā par veclatviešu valodas un asimilācijas jautājumiem Amerikā. Kad Akmentiņš iecelojа Sav. Valstīs, viņš, kā jau žurnālists, tūlīņ mani pamatīgi „nopratināja". Kopš

Gaviļnieks O. Akmentiņš

tā laika esam tikušies rakstnieku dienās un citos sarīkojumos Bostonā, darbojušies kopā LPB valdē, bieži sarakstījušies par literāriem, politiskiem, nacionāliem un citiem jautājumiem.

Akmentiņš ir jūsmīgs, dzejisks patriots, skumdams par latviešu jaunās paaudzes pārtautošanos un gaidīdams Latvijas atbrīvošanu.

F. Freidenfelds.

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

Visas tiesības patur autore.

37. turpinājums

„Mēs jūs atbalstīsim," jautrs solīja Arnes vīrs, „un Ādams Prūsis jums būs brāļa vietā, šis ievērojamais cilvēks, kā saknains, piepampis koka milzenis, ap kuŗu pat te pilsētā dzīvo spirgti vēji un putni un daudz dzīvas radības. Tāda koka pavēnī jūs varat sajusties droša, Leldes kundze!" Un, izvadīdams sievas draudzeni, viņš apgalvoja:

„Es gādāšu, lai Jānis Gulbēris atstājas no jums."

Kad Lelde bija aizgājusi, Augusts Ceplis bez kavēšanās sameklēja sava paziņas, Jāņa Gulbēra priekšnieka ministrijā, mājas tālruni un piezvanīja viņam, notēlodams gaidāmo šķiršanās prāvu un Leldes dienišķo un neatlaidīgo izsekošanu.

Jānis Gulbēris ir labs ierēdnis jūsu ministrijā," teica advokāts „un ja viņam izskaidrotu, ka sievas izsekošana un apdraudēšana nedrīkst turpināties, viņš piekāptos, jo savu darbu, šo vienīgo nākotnes ķīlu negribēs pazaudēt..."

Otrā dienā viņš apskatīja arī tiesas akti Leldes šķiršanās lietā, un kad dienu vēlāk Apgabaltiesā pie attiecīgā tiesneša ieradās Gulbēru laulātais pāris, notika tas, ko Augusts Ceplis bija iecerējis: pēdīgajā acumirklī Jānis Gulbēris piekāpās.

„Es piekāpjos," viņš teica, bāls un sadragāts, esmu ar mieru, ka laulību izšķir bez „atlīdzības maksām."

„Man nekā nevajag," iesaucās Lelde, „es pieprasu atpakaļ vienīgi savu uzvārdu, jo vēlos atkal saukties Aizpures vārdā."

Un kaut gan Lelde sajutās atvieglota, viņu tomēr aizskāra Jāņa Gulbēra pēkšņā piekāpība un Jānim Gulbērim, kas to pamanīja, šis bija vienīgais gandarījums un tamdēļ, iziedams pa durvīm, viņš vēl pagriezās pret bijušo sievu un zobgalīgi smīnēdams noteica:

„Ardievu, Lelde un dzīvo laimīga!"

Augusts Ceplis priecājās, ka Jānis Gulbēris bija gudri izšķīries par savu darba vietu un nebija nopostījis tiltu uz nākotni un ka beidzot šī Gulbēru lieta bija izbeigta, kas laikpu pa laikam bija nomākusi arī viņu. Kad viņš kopā ar Leldi iznāca tiesas gaitenī, tur nebija vairs ieraugāms atšķirtais vīrs un nebija pamanāms arī neviens ziņkārīgais. Tas ļoti iepriecināja Leldi, un atvadīdamās viņa čukstēja:

„Paldies Dievam, neviens neoklausījās, un bankā par mani nemēļos..."

Viņa no tiesas steidzās mājup un ceļā vairs nesastapa biedīgo izlūku. Un šodien pašas klusais un šaurais dzīvoklītis, šī pirmā laipa, šķita labs un tīkams, un Lelde savā nodabā nosēdās pie vēstules, lai notikumu paziņotu arī saviem piederīgajiem tālajā tēva mājā. Rakstīdama viņa mazliet noraudājās, bet vairs nebija izmisusi un svārstīga, jo viss bija padarīts un ar likumu nokārtots un neatsaucams.

Vēstules rakstīšanas laikā pie dzīvokļīša durvīm atskanēja zvans un pārsteigtā Lelde ielaida amatnieku, kuŗš bija ieradies, lai dzīvoklī ievilktu ērtu tālruni, šo Ādama Prūša atjautīgo dāvanu skumīgajai draudzenei. Negaidītā dāvana Leldi ļoti pacilāja un ielīksmoja, un, kad amatnieks, darbu pabeidzis, aizgāja, viņa satraukta un laimīga piezvanīja uz Parīzes viesnīcu savam labvēlim, bet atsaucās pati skābenā Emmas kundze:

„Apsveicu, māsīņ, apsveicu," viņa teica, „nu ir viss laimīgi galā!"

Ādama Prūša sieva bija patiesi apmierināta, jo viņai nepatika Gulbēru laulības ķilda, kas dažādi aizkavēja Ādamu Prūsi un bija iespiedusies arī restorāna sabiedrībā un viņa bieži bija rūkusi, lai vīrs Leldi pamet savam liktenim, jo nekāda goda no šiem cilvēkiem nepiedzīvošot. Šodien Emmas kundze bija piekāpīgāka un palaipna ieaicināja Leldi pie sevis:

„Nāc pie mums uz vakariņām, mīļā māsiņ, aizbrauksim uz Ķemerēm, uz Jautro Odu, jo man tur labi patīk, ir lepna un dārga vieta... Bet no kurienes tu zvani?" viņa jautāja.

„No sava dzīvokļa," priecīgi smiedamās atzinās Lelde.

„Hm...," nopudrēja pārsteigtā Emmas kundze un, atkārtojusi aicinājumu, nolika klausuli, jo viņa saprata, ka Leldes dzīvokļa jaunā ērtība bija Ādama dāvana un ka viņš pats arī maksās „tālmēles" lēses.

Lelde pēc sarunas ar viesnīcnieci bija dziedādama aizdejojusi līdz logam, lai paskatītos lejup uz tukšo un skaidro ielu, un šinī brīdī nekādas grūto un garo gadu atmiņas neaptumšoja Leldi, un viņu nekrimta ne nožēlas, ne līdzjūtība, ne arī kauns. Sakārtojusi savu labāko tērpu, viņa posās jautrās gaidās un spoguļī apmierināta vēroja savu bālo un vizmaino seju un tumšo matu cirtas ap šauro pieri, un, neapzinādamās savu cietsirdību, viņa tvīkdama nodomāja:

„Varbūt mani vēl kāds iemīlēs..."

Leldes Aizpures dabīgajai lētticībai un niekalbīgajam bagātības apbrīnam pievienojās arī daudzas cildenas gara īpašības: grūtu likstu spīva panesība un izturība un skudras darbīgums. Un viņa bija skaista.

Lelde daiļojās un posās kā uz svētkiem. Ar lielu veiksmi viņa uzlika sārteno cepurīti uz matiem, uzvilka melno zīda mēteli un, izvēlējusies sarkanus cimdus, paņēma rokas somiņu un, pagrietusi rūpīgu skatu apkārt, beidzot atstāja dzīvoklīti, lai dotos uz Parīzes viesnīcu pie Prūšiem. Viegla un koša viņa aizlidinājās pa Elīzabetes ielu, jo darbdienīgā un skaļā Dzirnavu iela viņai nepatika, un, paiedama garām stūŗa namam, kur ērtajā vientuļnieka miteklī sēroja Jānis Gulbēris, viņa pat skatu nepameta augšup, jo domāja tikai par savu reto izpriecu, par šo nolikto izbraucienu. Prūšu automobilis jau stāvēja viesnīcas priekšā, kad tur ieradās Lelde, un Emmas kundze, sēdēdama lepnajā mašīnā, vēl pirms aizbraukšanas nosūrojās:

„Mēs esam kļuvuši vieglprātīgi," viņa kurnēja, „jo atstājam viesnīcu un trenkamies uz jūrmalu, kaut gan it labi apzināmies, ka aiz mums paliek sliede, jo kalpotājs nekad visu tik lietderīgi nepadarīs kā pats kungs."

„Jā, kungs ir kungs, un kungam patīk prieki," zobojās Ādams Prūsis, sievas ērcības nokaitināts, „cik ilgi gan mēs, Emma, nīksim Parīzē? Drīz nopirksim kādu lepnu buļvāŗa māju, un tur tu varēsi ganīt sētnieku un īrniekus..."

Emmas kundze paslējās augšup no sava mīkstā sēdekļa un bārdamās iesaucās:

„Vai tu prātu esi izdzīvojis, Ādam, kā lai mēs savu zelta bedri atstājam? Līdz mūža galam tur paliksim," viņa apgalvoja, „līdz mūža galam."

Ādams Prūsis smējās pilnā kaklā un, iespraudis mutē svaigu cigāru, vaicāja:

„Tu gan domā, ka mans mūža gals vairs nav tālu?"

Viesnīcniece apjuka.

„Tu domā, ka es drīz miršu?" Ādams Prūsis kodīgs turpināja, „nē, tu maldies, jo es vēl ilgi dzīvošu pie saviem latviešiem un darbošos līdzi jaunajā Ulmaņa laikā..."

„Darbosies līdzi?" viņu izsmēja Emmas kundze, „ko tu darīsi?"

„Es uzcelšu rūpnīcu," teica viesnīcnieks.

„Tā?" drūma kurnēja neticīgā sieva, „tu gribi kaisīt naudu?"

„Tagad es dzeru par otro naudu, bet nākotnē būs jādzer pašam par savu, un vai tas tev nepatiks? Ha, ha," viņš smējās, „redzi, es pavisam nedzeršu, jo Ulmaņa rūpniekam nepieklājās plenčot."

(Turpinājums sekos)

PUĶES MĀJAS APKĀRTNES SKAISTINĀŠANAI

Košumdārza iekārtošana un puķu šķirnes izvēle

Ikviena košuma dārziņa galvenā rota un dvēsele ir puķes. Tās mēdz izvietot gan grupās, gan dobēs, gan arī izklaidus zāļājā, kā, piem., krokusus (Crocus), ķekaru hiacintes (Muscari Mill) un tamlīdzīgas. Ierīkojot puķu stādījumus, jāievēro puķu augums, krāsa un piemērotība apstādījumiem. Tām jāierāda vieta dārzā pārredzamākā daļā mājas priekšplānā un parastākās atpūtas vietās. Jāievēro arī, ka puķu lielākais vairums mīl saules apspīdētas vietas, bet ēnā padodas tikai nedaudzas sugas, piem., paparžu augi.

Puķes ir izvēlīgas arī augsnās ziņā, jo prasa labi izstrādātu, barības un trūdvielām bagātu augsnu. Augsnas uzlabošanai vislabākais ir kompasts, satrūdējušas lapas vai mēsli. Jāizvairās puķu stādījumiem lietot svaigus mēslus. Tāpat nedrīkst lietot mākslīgos mēslus, pirms stādījumi nav labi iesakņojušies.

Puķu stādījumiem jābūt pēc iespējas vienkāršiem, ierobežotiem vislabāk taisnām līnijām, lai gan dažkārt izskatīgas un piemērotākas var būt arī apaļas un daudzstūrainas formas. Puķu stādījumu norobežošana ar velēnām, akmeņiem, pudelēm, u. c., nav atteicama ne no praktiskā, nedz arī aistētiskā viedokļa, jo samazina un traucē ziedu iespaidu un krāšņuma baudījumu. Puķu stādījumu norobežošanai vai noslēgšanai ir speciāli zemas, tā saucamās apmaļu puķes, piem., lobelijas u. c. Atsevišķas puķu grupas vai arī dobes iekārtojot, jāraugās, lai katrā stādījumā būtu izvēlētas tādas sugas un šķirnes, kuru ziedēšanas laiki ir pakāpeniski. Tāpat jāievēro ziedu krāsa, it sevišķi vasaras puķēm. Kā pieturas punktu der atcerēties krāsu spektra trīs pamatkrāsas — sarkano, dzelteno un zilo. Dzeltenā ar sarkano krāsu dod oranžo, dzeltenā ar zilo dod zaļo, bet zilā ar sarkano dod violeto. Šīs sešas krāsas ir valdošās.

Visas puķes var iedalīt trīs galvenās grupās: 1) ziemciešu jeb ilggadīgās puķēs, 2) puķu sīpolaugos un 3) vasaras jeb viengadīgās puķēs. Bez tam katrā no minētām grupām vēl ir ārkārtīgi liela izvēle ne tik vien dažādu sugu un šķirņu, bet arī krāsu ziņā, ziedēšanas laikos un ilgumā. Plašais puķu klāsts nereti var radīt grūtības izvēlēties pareizāko un apstākļiem piemērotāko šķirni vai krāsu. Tā kā puķes prasa rūpīgu kopšanu un labus augšanas apstākļus, tad aiz praktiskiem apsvērumiem priekšroka jādod izturīgākām. Kā tādas pirmām kārtām jāmin visas ziemciešu puķes un arī puķu sīpolaugi.

Ziemciešu puķes, kā jau pats nosaukums rāda, pārziemo uz vietas un turpina augt vairākus gadus. Līdz ar to atkrīt ik gadus stādīšanas darbi, arī kopšanas darbi var aprobežoties ar zemes uzirdināšanu pēc vajadzības, nezāļu iztīrīšanu un virsmēslojuma piedošanu, ja augsna ir vāja. Ziemciešu puķes var arī viegli pavairot, ko parasti izdara saaugušos puķu cerus sadalot. Ziemciešu puķes savukārt var iedalīt: augstās (apm. 4—6 pēdu), pusaugstās (apm. 2—4 pēdu) un zemās (apm. 5 collu — 1,5 pēdu). Visizplatītākie augi kā vienā tā otrā grupā ir dažādu krāsu ziediem. No augstām ziemciešu puķēm kā pazīstamākās varētu minēt t. s. „dārza sveces" (Althaea), dārza saulgriezes (Helianthus rigidus) u. c. Starp pusaugstām pazīstamākās ir zobenāji jeb īrisi (Iris Bredesmannius), flokši (Phlox), akvilēgijas (Aquilegia), lupinas (Lupinus u.c. No zemām ziemciešu puķēm varētu būt vizbulītes (Anemone silvestris), vijolītes (Viola bosnica, V. odorata), Bellis perennis, Saxifraga u. c.

Puķu sīpolaugi savu krāšņo ziedu dēļ ir ļoti iecienīti, lai gan to ziedēšanas laiks ir samērā īss, caurmērā tikai 5—6 nedēļas. Sīpolaugi pēc savas būtības ir ilggadīgi augi, tomēr ne visi pārziemo brīvā dabā. Tādi sīpolaugi kā gladiolas (Gladiolus), montbrecijas (Croscosmiaeflora) un hiacintes (Hyacinthus orientālis) pēc noziedēšanas un lapu nožūšanas jāizrok, jāapžāvē un jāuzglabā sausā vietā līdz nākošā gada pavasarim, lai tad atkal no jauna izstādītu. Turpretī lilijas (Lilium), sniedzenes (Chinodoxa), ķeizarkronis (Fritillaria), narcises (Narcissus), sniegpulkstenīši (Galanthus) un krokusi (Crocus) var ļoti labi pārziemot brīvā dabā. Ja rudenī tās nedaudz piesedz vēl ar koku lapām vai egļu zariem, tad tām nespēj kaitēt pat vislielākais kailsals. Sīpolaugus bieži vien pavairo ar jauniem sīpoliem, kuŗi atdalās no vecajiem. Dāži sīpolaugi vairojas pat apbrīnojami ātri, līdzīgi nezālēm, piem., montbrecijas. Sīpolaugiem svarīgi ir ievērot stādīšanas dziļumu, ko parasti aprēķina tā, lai zemes kārta virs tiem būtu 2—3 reizes biezāka par pašu sīpolu. Ja vien augsna ir pietiekami irdena, tad daudziem sīpolaugiem piemīt īpašība pašiem augot izvietoties vēlamā dziļumā. Brīvā dabā pārziemojušos sīpolaugus stāda rudenī, bet pārējos pavasarī.

Vasaras puķes ir tikai viengadīgas un kalpo vienai vasarai. Vasaras puķu uzdevums ir papildināt ziemciešu puķes. Tā kā tās prasa ne tikvien daudz darba, bet arī izdevumus sēklu vai dēstu iegādei, tad ieteicams izvēlēties tikai skaistākās un bagātīgāki ziedošās sugas. Daudzas vasaras puķes var izmantot arī grieztiem ziediem. Šim nolūkam vispateicīgākās ir levkojas (Cherianthus annus) asteres (Aster chinensis), naktsvijolītes (Matthiols biornis), puķu zirnīši (Latyrus odoratus) u. c. Lai vasaras puķes dotu kuplāku ceru un vairāk ziedu, tad ieteicams iepriekš jau savlaicīgi izaudzēt dēstus.

R. N.

KAS NOTIEK KANADĀ?

YWCA's SVĒTDIENAS PIEŅEMŠANAS

Katru svētdienas pēcpusdienu no pl. 3 līdz 6 p.p. YWCA's Ziemeļtoronto nozare, 130 Eglinton, E., North Toronto, rīko pieņemšanas „mūsu kopības jauniem pienācējiem". Īpaši aicināti ir jaunkanadieši, kas šos sarīkojumus atraduši par visai labu līdzekli, kā iepazīties ar saviem kaimiņiem. YWCA parūpējusies par filmu uzvedumiem, mūziku, galda tenisu, kā arī par atspirdzinājumiem.

BANKAS PAAUGSTINA KRĀJKONTU ČEKIEM NODEVAS

Pakalpojumu nodeva krājkontu čekiem paaugstināta no 8 līdz 10 centiem, ja tos izraksta uz Kanadas banku krājkontiem, un tanī pašā laikā samazināts to čeku skaits, ko gada ceturksnī konta īpašnieks var izrakstīt, nemaksājot par šo pakalpojumu nodevu. Iemesls šo nodevu paaugstinājumā meklējams maksājamās procentu likmes paaugstināšanā no 1 1/2 proc. līdz 2 proc. un banku vispārīgo izdevumu pieaugumi.

Agrāk krājkontu īpašniekiem varēja bez nodevas maksāšanas ierakstīt vienu čeku mēnesī un vienu čeku par katriem 100 dol. minimālā atlikuma. Tagad noguldītājiem tiesības ierakstīt vienu čeku bez maksas gada ceturksnī par katriem 100 dol. minimālā atlikuma, bet kopsummā ne vairāk par trim čekiem gada ceturksnī. 11 Kanadas čarterētās bankās izraksta pāri par 100.000.000 dol. čekus gadā, un nodevas paaugstināšana ienesīs bankām 2.000.000 dol. gadā.

1350 AUTOMAŠĪNU DIENĀ

„General Motors of Canada", kas ir viena no valsts trim lielajām automobiļu fabrikām, nodomājusi $100 miljonus ieguldīt savu Ošavas un St. Katarīnas fabriku paplašināšanā. Ošavā, kur atrodas sabiedrības galvenā fabrika, rudenī paredzēts atklāt divas milzīgas ēkas: viena aizņems 22, otra — 17,5 akru. Pie vienas ēkas būs iekārtota 12 akru liela daļa noliktava. Kad šos paplašināšanas darbus pabeigs, pasažieru automobiļu produkciju varēs palielināt par 25 procentiem. Paredzēts arī uzcelt 92 miljonu kvadrātpēdu lielu biroju namu.

Sabiedrības prezidents Viljams A. Vekers pasvītro, ka pēdējos gados automobiļu skaits Kanadā ļoti pieaudzis un tagad ir pa automobilim uz katrām 6.5 personām. Viņš pareģo, ka tuvākā nākotnē attoīpašnieku skaits sasniegs ASV apmērus, vai pa automobilim uz katrām 4 personām.

Līdz rudenim „General Motors of Canada" ražos 1.350 pasažieru automobiļu dienā.

C. S.

„EIROPAS CEĻOJUMĀ" PA SAV. VALSTĪM

ŠIS TAS PAR SAVIENOTO VALSTU GEOGRAFIJU

Lai gan viena daļa ASV vietu vārdu ir cēlušies no indiāņu valodas, tomēr „vecais kontinents" ļoti jūtami ietekmējis pilsētu nosaukumus. ASV atrodamas neskaitāmas pilsētas un apdzīvotas vietas, kas nosauktas visu Eiropas lielāko pilsētu vārdos, par ko rūpējušies vecie iecelotāji no Eiropas. Spānija ir pārstāvēta ar Marseļu (Ill.), un Portugāle ar divām Lisabonām (Me., Ohio). Franči, kuŗi ASV ir ap 346.000, ir nodibinājuši 6 Parīzes (Ill., Me., Ky., Tenn., Tex. un Ark.), Le Havru (Mont.), Bordeauksu (Wash.), Lucerni (Wash. Penn.) un Napoleonam par godu dibinājuši Napoleoni (Ohio). Vācija, kuŗa ASV kļuvusi slavena ne vien ar savu „hamburgeri", bet arī ar četrām Hamburgām (Ja., Ark., N.Y., Penn.), Berlīni (N.H., Conn., Wisc.), Stutgarti (Ark.), Brēmeni (Ga. Ind.), Potsdamu (N. Y.), Libeku (Me.), Hanoveru (Penn., N.Y., Mass.), Frankfurti (Ind.), Štetīnu (Wisc.), Karlštati (N.J.), Bismarku (N.D.), Minsteri (Ind.) un Gütenbergu (N.J.).

Šveicieši ir nodibinājuši 2 Bernes (Ind., Wash.) un 4 Ženēvas (Ill., N.Y., Ohio un Wash.). Bernes un Ženēva, kuras atrodās Vašingtonas valstī, līdzīgas savām vārdu māsām Eiropā, jo abas atrodas kalnainos apvidos. Holandieši sev par prieku ir dibinājuši Holandi (Mich.) un Amsterdamu (N.Y.).

Itālieši, kuŗu ASV ir visvairāk 1.427.000, nokristījuši ap 15 pilsētu savas dzimtenes pilsētu vārdos: Roma (Ga., N.Y., Wash.), Florence (Ala., R.I., Calif.), Venecija (Calif., Wash.), Milāna (Tenn.), Neapole (N.Y.) un vēl citas.

Grieķiskās pilsētas ir Atēnas (Ala., Wash., Penn., Tex. un Ga.), Sparta (Wisc., Ill., Tenn.), Troja (N.Y., Ohio), Helēnas (Ark., Mont.) un Olimpija (Wash.).

Britu iecelotāji ASV kartē savukārt atstājuši pēdas ar Londonu (Ohio), Oksfordu (Ala., Ohio), Kembridžu (N.Y., Mass.), Liverpūli (Conn., Penn., Tenn.), Derbiju (N.Y.), Šefildu (Ala.), Bristoli (Conn.), Grīnviču (Conn.), Mančesteru (Conn., Wash.), Vinčesteru (Ky.), Birminghamu (Mich.), Līdsu (Ala.), Hullu (Mass.), Mansfildu (Mass. La.) un Norviku (N. Y.).

Skotiem ir Glazgova (Ky., Mont.) un Edinburga (Tex.), bet īriem — Dublina (Ga., Tex.) un Belfasta (Me. un Wash.).

Vēl no „Eiropas pilsētām" būtu jāpiemin Amsterdama (N.Y.), Vīne (W. Va.), Prāga (Mont.) Varšavas (Ind., N.Y.), Belgrāde, Kopenhāgena (N.Y.), Brisele un Oslo (Wash.).

Visu šo pilsētu vidū netrūkst arī mūsu mīļotās Rīgas. Loģiski domājot, liekas, ka līdzīgi holandiešiem, trančiem, angliem u. c., kas nodibinājuši savas pilsētas, arī vecie latvieši būs dibinājuši savu ASV Rīgu. Rīga atrodas Ņujorkas valsts dienvidrietumu daļā, netālu no Varšavas un Neapoles. Par Rīgas dibināšanu pagaidām neko noteiktu nav izdevies noskaidrot, bet to varbūt varētu veikt kāds no tautiešiem, kas dzīvo tuvāk Rīgai. Rīgā ir tikai dažas mājas un krogs. Bez kroga Rīgā atrodas arī Sv. Jāņa baznīca. Bez Rīgas vēl ir arī Livonija (Mich.) un 3 Letonijas, divas no tām ir ASV (Ohio un N. J.), bet viena Kanadā pie Vinipegas upes. Šīs pilsētas ir dibinājuši vecie latvieši, kuŗi vēl tur joprojām dzīvo.

Nenoklusējot arī Ivana atklājumus, būtu jāpiemin Odesa, kas ir ievērojams Padomju Savienības naftas centrs. Arī amerikāņu Odera (Wash.) lepojas ar savu sarkano piecstūraino zvaigzni — Teksako benzīna sabiedrības firmas zīmi. Krievi pazīstami kā pasaules dedzinātāji, bet Maskavā (Idaho) tas ir citādi, jo ugunsdzēsēju depo ēku rotā uzraksts „Maskow Fire Co". Savu mājvietu Maskavā un Odesā ir atradušas arī dažas latviešu ģimenes.

Bez tam ASV arī sastopam valšķu vārdus: Norvēģija (Me., Mich.), Holande (Mich.), Albānija (Min., N.Y.), Grieķija (N.Y.), Skotija (N. Y.), Britānija (Conn.), Īrija (Penn.) u. c.

Pazīstamās svētceļnieku vietas ASV ir Betlēme (Penn.), Nācarete (Penn.) un Ciāna (Ill.).

G. Āb.

JAUNA LATVIEŠU AKADĀMIĶE

Reti McMastera universitāte Hamiltonā varējusi lepoties ar tik kuplu pavasara izlaidumu kā šogad. Vairāk kā 220 tās audzēkņu atstāja skolas solu, lai izietu dzīvē. Viena starp tiem bija arī latviešu meitene Ruta Skrodele, prāvesta Alfreda Skrodeļa meita. Viņas augstās atzīmes gala eksāmenos liecināja, ka Ruta varēs dot daudz no sevis savai tautai tad, kad dzimtene būs brīva.

Rutas Skrodeles turpmākais ceļš izglītības laukā vedīs uz bibliotēkāru kolledžu pie Toronto universitātes.

Montreālas mēnešbiļetena Ziņotāja pieci gadi

Jubilejas svinībās piedalās LNAK valdes locekļi un konsuls V. Tomsons

Jau pagājuši pieci gadi, kopš Montreālas latviešu palīdzības b-ba izdod vietējās latviešu kolonijas vajadzībām mēnešbiļetēnu ar nosaukmu Ziņotājs. Tā kā tas pie mumis ir vienīgais šāda veida izdevums un satur visu nepieciešamo informāciju par latviešu dzīvi Montreālā, tad tam ir arī diezgan liels pulks lasītāju — ap 300.

Ziņotāja pirmais redaktors, kas biļetenu rediģēja vienu gadu, bija A. Klinklāvs, bet tagad jau 4 gadus tā redaktors ir A. Spūrmanis. Izdevums nepretendē izvērsties par patstāvīgu laikrakstu, bet tikai sniegt informāciju par visiem tiem notikumiem, kas notikuši, vai notiks vietējā latviešu sabiedriskā dzīvē. Tas iznāk katra mēneša pirmajā nedēļā 4 pārasto rakstāmpapīra lapu biezumā un pavairots ar rotātoru. Biļetena ārējā apdare līdz ar to ir diezgan necila, kāpēc lasītāju sirsnīgā vēlēšanās būtu, lai turpmākos 5 gados biļetena izdevējs (MLPB) atrastu ceļus un līdzekļus, kā padarīt šo izdevumu arī ārēji pievilcīgu — varbūt fototechnikas veidā. Ja šāds ārējais izskats varēja lasītājus apmierināt Vācijas nometņu laikos, kad trūka ir papīra, ir citu technisku līdzekļu, tad tagad, pēc 5 un vairāk gadu nodzīvošanas Kanadā, ir augušas lasītāju prasības pēc ārējā izskata uzlabošanas.

Montreālas latviešu palīdzības biedrība 5. jūnijā rīkoja sava izdevuma atceres vakaru, paredzot šajā vakarā godināt un izteikt atzinību visiem tiem nesavtīgajiem darbiniekiem, kas pielikuši un vēl tagad pieliek roku biļetena veidošanā. Šeit jāpiezīmē, ka visi darbinieki, ieskaitot pašu redaktoru A. Spūrmani, visu darbu veic par brīvu, nelielu atlīdzību saņem tikai manuskriptu pārrakstītāja.

Jubilejas svinības ievadīja LNAK priekšsēža A. Svennes, Dr. phil. H. Tichovska un Ozola nolasītie priekšlasījumi jau minētās dienas priekšpusdienā. A. Svenne stāstīja par LNAK nozīmi un visu latviešu apvienošanās nepieciešamību cīņā par Latvijas atgūšanu. H. Tichovskis izcēla latviešu skolu nozīmi un svarīgumu savas nacionālitātes paturēšanā, bet Ozols referēja par Latviešu informācijas centra darbību Kanadā.

Vakarā, kur bija ieradušies gandrīz visu Montreālas latviešu organizāciju pārstāvji, jubilejas svinības atklāja b-bas priekšnieks K. Ozoliņš. Pēc tam īsu uzrunu teica veclatvietis un biedrības dibinātājs Ķ. Lazdiņš, norādīdams, ka vārdam, teiktam, vai rakstītam, ir liela nozīme katras tautas kultūrālā dzīvē. Tālāk par biļetēna tapšanu, izveidošanu un redakcijas darbu stāstīja A. Spūrmanis, pasvītrodams, ka biļetēna rediģēšana tam sagādā prieku un atpūtu no parastā darba brīvajā laikā. Konsuls V. Tomsons savā apsveikumā pasvītroja biļetēna bezpartējisko nostāju, kuŗas rezultātā tas tad arī ir iemīļots visās latviešu aprindās un pie visām organizācijām Montreālā.

Vēl sveica LNAK priekšsēdis A. Svenne no LNAK, Dr. phil. H. Tichovskis no preses biedrības. Kīvītis no Otavas latviešu biedrības un vietējo organizāciju pārstāvji. Pēc apsveikumiem b-bas pr-ks K. Ozoliņš pasniedza A. Spūrmanim visu Montreālas latviešu organizāciju kopīgi dāvāto latvisko sienas segu ar diviem tautiskā rakstā izšūtiem spilveniem, kā visas latviešu sabiedrības atzinību par paveikto darbu. Ādā sietu tautisku albumu pasniedza pirmajam Ziņotāja redaktoram A. Klinklāvam, bet ilggadīgajai redakcijas sekretārei Ilzei Kalniņai — trīs latviešu grāmatas.

Nevar nepieminēt pašās beigās V. Upeslāča īso referātu, kuŗš laika trūkuma dēļ referentam bija jāsaīsina uz desmit minūtēm. Runādams par tematu — Iespiestais vārds un mēs, referents pasvītroja, ka mums noderīgais iespiestais vārds nav visādu slepkavību apraksti, bet gan tas vārds, kas palīdz uzturēt mūsos dzīvu savas nacionālitātes apziņu. Tāds iespiestais vārds varēs pastāvēt tikai tad, ja tam netrūks lasītāju. Lasītāju skaitam mazinoties, var aptrūkt iespiestā vārda, un tai gadījumā arī mēs kā nacionāla grupa, būsim beiguši eksistēt.

O. Kr.

Skautu darba nedēļa

Toronto Rīgas 72. skautu vienības nodaļa rīko darba nedēļu līdzekļu vākšanai nometnes inventāra iegādei.

Šajā nedēļā nodaļas locekļi ar speciālām darba kartēm iegriezīsies viena otra latvieša mājās un lūgs pēc darba. Cerams, ka neviens darbs šiem zēniem nebūs pārgrūtu. Viņi ar mieru jums nomazgāt mašīnu, nospodrināt zābakus, nopļaut zālīti mājas priekšā, vai arī pasēdēt par aukli, kamēr jūs aizejat iepirkties vai noskatīties kino. Vienai otrai namamātei viņi var būt piepalīdzīgi pie melno katliņu spodrināšanas un puķu dobju izravēšanas.

Ceram, ka ikviens, kur mazie zēni iegriezīsies, būs atsaucīgs un nesarūgtinās viņu centību ar atraidījumu.

LABĀKIE DARBI TLB SESTDIENAS SKOLAS GALA PĀRBAUDĪJUMOS

Arta Ārena Valentīna Dubrovska

Labāko sacerējumu autores. J. Kreiļa uzņ.

LITERĀRAIS TEMATS: „Tenis Mērnieku laikos". Rakstījusi Arta Ārena:

Tenis, par kuru es jums tagad mēģināšu pastāstīt, ir persona ņemta no stāsta „Mērnieku laiki", kuŗu ir sarakstījuši brāļi Kaudzītes. Es sākšu tai vietā, kur viņš parādās jau otro reizi stāstā.

Tenis tagad jau sirms. Stingra darba viņš vairs nestrādā, bet runā tāpat kā agrāk. Arī spēka gados viņš nav ar rokām daudz strādājis. Bieži vien tad Tenis ir atstājis darbu un, nevienam nesacīdams, kas kaiš, sēdējis uz trepītēm un domājis stundām. Ziemā viņam ir paticis staigāt šurp un turp. Vakaros viņš ir ieradies kaut ko vīt. Zināms ir tas, ka viņš nekad nenoliks vijekli, kamēr nebūs kādu ar to nopēris. Ja kāds bērns šādā laikā ieminas, vai iztaisa kaut kādu troksni, viņu tūliņ noper. Un ja Ilze tagad ieminējās, ka tīrī vai grēks nevainīgu bērnu sist, tad viņš atbildēja, ka gan jau zit kaut ko izdarīs.

Tagad Tenis bieži apsēstas krēslā, uzliek brilles un paņem grāmatu, kuŗu viņš tur tālu nost no sejas. Neviens nezina, vai viņš lasa, vai tikai skatās un domā. Šitā sēdēdams viņš bieži uzsāk dziesmu.

BRĪVAIS TEMATS: „Kāpēc es apmeklēju latviešu skolu". Rakstījusi Valentina Dubrovska.

Es apmeklēju latviešu skolu tāpēc, ka es gribu izaugt par krietnu latvieti, kam nav kauns no savas zemes vai savas mātes valodas.

Mēs tagad atrodamies trimdā, mums ir jālieto svešās skolās un jārunā sveša valoda. Latviešu skolai daudz laika neatliek. Vienīgā brīvā diena mums ir sestdiena, un tajā mēs ejam latviešu skolā.

Kādreiz, varbūt, pienāks tas laiks, kad Latvija būs brīva un varēs braukt atpakaļ. Tas būtu liels negods, ja latvieši nemācētu runāt latviski.

Mūsu skolotāji, vecāki un visi skolas labvēļi ir strādājuši un ziedojuši daudz, lai šo skolu nodibinātu. Viņi redz šīs skolas nozīmi latvju tautā.

Skolā mēs iemācāmies savas zemes vēsturi, ģeografiju, tautiskās dziesmas un dejas, latvju valodu un visu to, ko mēs nevaram iemācīties angļu skolā. Nekur citur mums nebūtu tādas iespējas mācīties savas mātes valodu.

Latviešu skolā mums māca nekaunēties no savas zemes un valodas. Skolā mēs iemācāmies būt paklausīgi un nerunāt ar latviešu bērniem angliski. Ja mēs ietu tikai angļu skolās un ar saviem angļu draugiem vien satiktos, tad mēs drīz savu valodu aizmirstu. Tad vairāk mēs īsti latvieši nebūtu, jo mums nebūtu īsta latviska gara. Latviešu skolā mēs satiekamies ar daudz veciem draugiem un pierodam pieklājīgi uzvesties sabiedrībā.

Es eju latviešu skolā, lai izaugtu par krietnu latvieti savai mīļai dzimtenei.

IEZEMIEŠU MĀKSLA — JAUNĀKĀ MODE AUSTRĀLIJĀ

Karalienes Elizabetes 2. viesošonās laikā austrālieši rādīja savas kultūras īpatnības

Pēc 2 mēnešu ceļojuma, Austrāliju atstāja Anglijas karaliene Elizabete 2. un viņas vīrs Edinburgas hercogs.

Lai arī daudzas kļūmes un organizācijas trūkums izvilināja mums smaidus, tad par tautas neviltoto sajūsmu varējām tikai brīnīties. Tā mums īsteni parādīja tās saites, kas neizprotami tur Austrāliju Anglijas apvienoto valstu saimē.

Katra province gribēja karalieni sagaidīt krāšņāk, īpatnējāk, austrāliskāk. Katrā ziņā tās nevarēja būt tikai kronēšanas svinību Londonā atblāzma. Bet kā to veikt? Še parādījās austrāliešu traģika — bez aitu cirpšanas un koku ciršanas sacīkstēm Austrālijā nekā īpatnēja nav. Šis gadījums parādīja, ka Austrālijā kā saimnieciskā, tā kultūrālā laukā ir tikai tāla Anglijas province.

Šo austrāliešu nevarību un tukšumu daži Sidnejas mākslinieki - dekarātori ierosināja aizpildīt ar vietējo iedzimto primitīvās mākslas elementiem. Sidnejas ielu dekorēšanas metu sacensība nedeva gaidīto atrisinājumu, bet ievērību guva autoru meti, kuŗos parādījās stilizēti Austrālijas iedzimto zīmējumi. Tā kā iedzimto klinšu iecirstie zīmējumi parāda tikai dzīvnieku, rāpuļu un cilvēku kontūras, tad tos labi var izmantot dekorātīviem nolūkiem.

Pirms lēmuma pieņemšanas par iedzimto ornamentu pielietošanu Sidnejas ielu dekorēšanā, laikrakstos izraisījās plaša polemika, bet tā tikai veiciāja labvēlīga lēmuma pieņemšanu.

Ielās pacēlās bumerangu arkas, kur katra bumeranga garums sasniedza 10 metrus. Gar ielu malām novietotus krāsainus karogus iedzimto stilā apkrāsoja ar čūsku, ķenguru, krokodīlu, brunurupuču un zivju kontūrām. Tā kā lielajās pilsētās iedzimtos karalienes tuvumā nelaida, daži dekorēšanai un apbrīnošanai izlietoja arī krāsotas iedzimto figūras, rādot tos kautiņos un medībās. Parasti šīs ainas bija uzkrāsotas papīra kubiem: nakti kubus izgaismoja iekšpusē ievietota spuldze, un efekts bija lielisks.

Austrālieši nebūtu angļu pēcteču vārda cienīgi, ja bez citām lieliskām peļņas iespējām, kas radās ar augstās viesņas ierašanos, neizmantotu iedzimto mākslu. Ja agrāk ar Austrālijas iezemiešu izstrādājumiem un mākslu sidnejieši sastapās tikai mūzejā pie Haiparka un ostmalas suvenīru tirgotavās, tad tagad, piem. Dēvisa Džona lielā preču namā logi apžilbināja ar antīka stila vāzēm u. c. izstrādājumiem. Cits liels preču nams izstādīja uzvalkus un cepures, kādi jāvalkā karalienes pieņemšanas rītā, pēcpusdienā un vakarā. Apģērbtos ģipša manekenus ielenca iedzimto vairogi, šķēpi, bumerangi, un pie melnās garlipainās frakas piedienīgais cilindrs bija uzlikts tievi nodrāzta šķēpa galā.

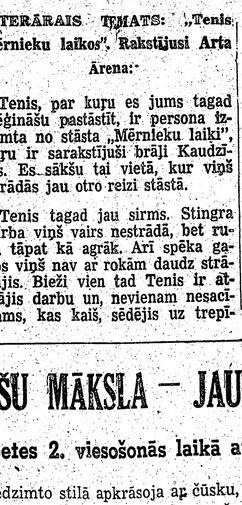

Vija Vētra, latviešu dejotāja Dž. Antila baletā Korobōri Sidnejā.
R. Āboltiņa foto.

Karaliene ar iezemiešiem satikās sevišķi paredzētās vietās. Vienīgais izņēmums bija populārais gleznotājs Alberts Namatjira, kuŗu karalienei stādīja priekšā galvas pilsētā Kanbērā. Antonija Hordena preču nams pasteidzās sarīkot Namatjira un 8 citu viņa cilts vīru izstādi, kas bija vesela sensācija un pirmajā dienā pārdeva visus darbus. Veiklie mākslinieki izmantoja konjunktūru un katru dienu piegleznoja klāt pāris gleznas, kuŗas arī pārdeva. Latviešu gleznotājs Uldis Aboliņš šo izstādi raksturoja ka sausu un bērniškīgu „taisītu" modes mākslas skati, kur paša maestro zīmējumi tuvojušies krāsu fotogrāfijai. Arī pārējiem cilts vīriem ir tikai viena krāsu gamma — daži sarkanie toņi, pret ultramarina zilo — tātad ne vēsts no iezemiešu simbolu krāsām: balts, dzeltēns, sarkans un melns. Arī austrāliešu kritiķi darbus vērtēja par iesācēju veikumiem, bet tas netraucēja tautu par šiem darbiem jūsmot un tos mīnēt. Ja nevar samaksāt 75 mārciņas par oriģinālu, tad apmierinās ar reprodukciju par 2.5 mārciņām.

Iezemiešu mākslas drudzis, kas atgādina Vācijā pārdzīvoto koka šķīvju modi, skāris arī Sidnejas latviešus. Grafiķis Juris Dukurs 40 st. nedēļā uz dažādām vāzēm skrāpē rāpuļus un citus dzīvniekus, par ko saņemot 15 mārciņas. Dažu tautiešu dzīvokļus jau rotā „iezemiešu" trauki, sienas šķīvji un pat Alberta Namatjiras reprodukcijas.

Visplašāk un tiešāk latvieši ar iedzimto mākslu saskārās karaliskajā koncertā Sidnejā, kur ieradās karaliene. Koncerta galvenais priekšnesums bija Džona Antila (John Antill) balets Korobori (Corroboree) ar Betas Dinas (Beth Dean) choreografiju. Baleta saturu veido Austrālijas iezemiešu tradicijas, jaunekli ievedot vīru kārtā. Ja iezemiešu baletu komponējis austrālietis, iestudējusi amerikāniete un to noskatījās Anglijas karaliene, tad latvieši arī še nepalika ārpusē: no 24 Korobori solistiem 6 bija latvieši — Aina Rīga Viesuļa virpulis, Vija Vētra Māte, Biruta Apine Ciltssieviete, Arvids Fibigs Vēstnesis Bruno Harvejs-Stankēvičs Aizbildis un Voldemārs Leonaitis Čūsku vīrs. Visas šīs bija atbildīgas lomas un latviešu baletnieki tās atveidoja lieliski. Žurnālos un laikrakstos ievietoja rakstus un foto uzņēmumus, un šim oriģinālajām, tipiskos Austrālijas iezemiešu skaņu rakstos tvertajām baletam paredz labas sekmes ne tik vien visā Austrlijā, bet arī pārējā pasaulē.

Še minētajam iezemiešu mākslas invāzijām jāmin vēl uzņemamā filma ar melnajiem aktieriem un atliek tikai gaidīt, ko iezemiešu trokšņaini disonējošā deju mūzika un kāju stampāšana izveidos jaunu deju laikmetu.

Sidnejā,

A. Zariņš

TORONTO LATVIEŠU JAUNATNES PULCIŅŠ

Visas manas vilnainītes
Ziedīņiem izrakstītas —
Pati ziedu valkātāja
Vilnainītes vidiņā.

Rokdarbu puduŗa vadītāja Nellija Jozāne lūdz dalībnieces, kā arī ieinteresētās meitenes, kas pulciņā vēl nav iestājušās, ierasties otrdien, 15. jūn., pl. 7 vakarā, 30 Dewson St., tel. OL 1403. Šinī vakarā Dzērvīša kundze iepazīstinās ar etnografisko rakstu kompoziciju un kopīgi izstrādās kursu turpmāko programmu. Lūdz ņemt līdz burtnīcu un zīmuli.

Foto puduŗa nākošā sanāksme notiks otrdien, 15. jūnijā, plkst. 19.30, 48 Rathnally Ave. Ir nodoms drīzumā rīkot īsu kursu fotografēšanas technikā jauniesācējiem, kādēļ jaunieši, kam interesētu iemācīties nevien rīkoties ar foto aparātu, bet arī sasniegt labus rezultātus, lūgti pieteikties. Tuvākai informācijai zvanīt — HA 6796 Uldim Gustavam.

Līdzšinējam foto puduŗa vadītājam V. Bebrim atlūdzoties no amata darba apstākļu dēļ, ievēlēta jauna puduŗa vadība — A. Priedītis un U. Gustavs.

veras KEIŠS TREŠAIS GADSKĀRTĒJAIS

BALETA SKOLAS AUDZĒKNU VAKARS

OTRDIEN, 22. JŪNIJĀ, PLKST. 8 VAK. SV. ANDREJA BAZN. ZĀLĒ

Pianiste VERA LEINVĒBERE

Biļetes $1.00, bērniem puscena

Licencēta auto skola BALTIC

Apmācīšana ar Chevrolet — Studebacker — Land Cruiser 3/4 ton. International (šoferiem). Dubultbremzes un sajūgi.

Visiem kursantiem garantēju atļaujas

A. MASINGS

26 Woodside Ave, tel. MU 9667

zvanīt līdz pl. 8 rītā un pēc pl. 9 v.

EAST — WEST TULKOŠANAS BIROJS

Lo. Urbat kundze, diplomēta tulkotāja

Visu dokumentu tulkojumi notāra apstiprināti. Korespondence ar iestādēm. Izkārtoju iebraukšanu un izbraukšanu, kā arī pavalstniecības dokumentus. Ātrs darbs, zemas cenas.

Lūdz zvanīt BE 1-4872 vai GE 2521, Toronto, 46 Acorn Ave

MARIAN BEAUTY SALON

555 Bloor St. W. (pie Bathurst) Toronto. KE 9219

Aukstie ilgviļņi, matu un uzacu krāsošana. 18 g. prakse.

Atvērts ik dienas no pl. 9—9 vak., sestdienās no pl. 8—6 vak.

JĀŅU IELĪGOŠANU

TORONTO

RĪKO PIEKTDIEN, 18. JŪNIJĀ TOP-HAT KLUBA SPOGUĻU ZĀLĒ, Lakeshore Rd. un Parkside Dr. stūrī, (no austrumiem sasniedzama ar Queen tramvaju līdz beidzamai pieturai). Laba auto parkošana.

Programma: LĪGO DZIESMAS IZPILDĪS DAINAS KORIS

● BUFETE ● LAIPNA APKALPOŠANA ● LABS DEJU ORĶESTRIS

GALDIŅUS LŪDZ PIETEIKT IEPRIEKŠ PA TEL. EM 8-0792 Galdiņi par brīvu

Ieejas maksa dāmām $1.25, kungiem $1.75. DV TORONTO NODAĻA

J. Grīslis Kungu un dāmu drēbnieks 188 Davenport Rd. WA 3-5295 Toronto

Pa gadskārtu Jānīts nāca Savus bērnus apraudzīt...

Mr. BRIDGEMAN FARMĀ (5. Haivejā starp Hamiltonu un Toronto)

ROMANTISKAJĀ BRONTES UPES LĪCĪ

SESTDIEN, 19. JŪNIJĀ

LĪGO SVĒTKI

Ceļš nogriežas starp Waterdown un Palermo braucot no Toronto pa labi, no Hamiltonas pa kreisi. Būs izliktas ceļa zīmes

LABA DEJAS MŪZIKA — APDZIEDĀŠANĀS — ATSPIRDZINĀJUMI

Visi tautieši tiks mīļi sagaidīti DV HAMILTONAS un TORONTO NOD.

DIVAS LIELAS nemēbelētas istabas izīrējamas pilsētas austrumu daļā. Auto noivetošanas iespējas. Zvanīt vakaros HA 2093, Toronto. (602)

DANFORTH — PAPE rajonā izīrējama viena vai 2 istabas un virtuve. 4 Dingwall Ave, Toronto, tel. RI 6921. (690)

IZĪRĒJAMAS divas nemēbelētas istabas ar virtuvi Danforth — Logan rajonā, sākot ar 18. jūniju. Toronto, RI 2256. (701)

IZĪRĒJAMA mēbelēta gaiša istaba Sunnyside rajonā, Uz vēlēšanos ar pansiju. Pastāvīgi karsts ūdens. Zv. pēc pl. 6 vak. LA 2208.

ROSEDALE rajonā izīrējamas 2 mēbelētas istabas. Zvanīt tel. — WA 1-5303. Toronto. (686)

ST. CLAIR — LAUDER Ave, mēbelēta istaba izīrējama ar virtuves lietošanu. LA 6569, Toronto. (665)

IZĪRĒJAMA glīta nemēbelēta istaba ar virtuves lietošanu Sunnyside — High Park klusā rajonā. Vienmēr karsts ūdens. Izdevīga satiksme. Zvanīt LL 3589. (688)

IZĪRĒJAMA ļoti laba nemēbelēta istaba Bloor High Park rajonā. Tel. LY 5969, Toronto, zvanīt pēc plkst. 6 vak. (689)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakaļojumus katrā laikā

ZVANĪT OL 1403, Toronto

Uz mūžu aizmiga mans mīļais vīrs, mūsu labais, dārgais tēvs un vectētiņš

BIJ. CĒSU APRIŅĶA ĀRSTS

Dr. Eduards Akermanis

dzimis 1878 g. 13. februārī Bauskas pag. Bungas muižā,

miris 1954. g. 3. jūnijā Hamiltonā, Kanadā

Dziļās skumjās sieva, meitas, znots un mazdēls Kanadā, meita un znots ASV, znots nezināmā tālumā

Tur tālu projām sirds ilgojās tikt...

NĒGI

iekonservēti, helielā daudzumā 10 oz. kārbās, ā 90c

ŽĀVĒTI ZUŠI

olīvu eļļā, 16 oz. kārbās, ā 80c

SVAIGI ZUŠI

iegalerēti, 16 oz. kārbā, 80c

Veikalniekiem un vairumtirgotājiem attiecīgās atlaides

Pasūtinājumus lūdz adresēt

A. ROSE,

10 Widmer St.,

Toronto, Ont., Canada

Mūsu vecdraugs

Dr. med. EDUARDS AKERMANIS

dzimis 1878. gada 13. februārī,

miris 1954. gada 3. jūnijā, Hamiltonā

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Stud. vien. LĪDUMS,

L.U. Stud. vien. savienība

Sīt, Jāņiši, vara bungas!...

SAULAINES PĀRVALDE

rīko sestdien, 26. jūnijā, plkst. 7 vakarā

Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā, Saulainē,

LĪGO SVĒTKOS

DEJA UZ JAUNĀS DEJAS GRĪDAS

Spēlēs ungāru orķestris. Ieeja $1.00 no personas.

Atlikums par labu Saulaines izbūvei. Visi laipni ielūgti.

INTELLIĢENTA latviete meklē istabu klusā mājā. Zvanīt no 7—8 v. RI 2679, Toronto. (640)

DZĪVOKLIS 2. stāvā izīrējams Beech rajonā ar 1. jūliju. Atsevišķa ieeja, 4 ist., virt., vannas ist. un liels balkons. Zvanīt — GR 7147. (676)

IZĪRĒJAMS trīs istabu dzīvoklis ar atsevišķu virtuvi un vannas istabu 2. stāvā. GE 5515. (668)

IZĪRĒJAMS 2. stāvs — divas istabas un virtuve, kā arī viena liela istaba 3. stāvā. HA 0944. (659a)

IZĪRĒJAMAS 2 istabas ar virtuvi 9 Delaware Ave, Toronto. Zvanīt LL 5378. (687)

IZĪRĒJAMAS 2 lielas nemēbelētas istabas Huron — Harbord rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā WA 3-3269. (702)

ST. CLAIR — DUFFERIN rajonā izīrējams tikko remontēts mājas 2. stāvs — 2 istabas un virtuve ar karstu ūdeni un izlietni. Piemērots 3 pers. Uz vēlēšanos garāža. 145 Day Ave, Toronto. (652a)

IZĪRĒJAMA tikko remontēta nemēbelēta istaba Sunnysidē, zvanīt pēc pl. 6 vak. ME 5193.

UZMANĪBU, DĀMAS!

Profesionāla šuvēja ar ilggadīgu praksi gatavo: vakara un līgavas tērpus, kostīmus, mēteļus, ielas un sportkleitas

JŪL. ARIKO — URM

89 Charles St., E., Toronto, tel. WA 4-2396

Runā vāciski

1. NIAGARAS MAZPULKS ar

ST. KATARĪNES JAUNATNES KOPU

rīko 19. jūnijā, plkst. 20.00 čipavā, Sodom Rd. (2. saimniecība aiz Drive in Kino) TRADICIONĀLOS

LĪGO SVĒTKUS

AR JĀŅU SIERA GODALGOŠANU, LĪGOŠANU, DEJU un ROTAĻĀM. Uz iesma cepta desiņas, pīrāgi, Jāņu siers un miestiņš uz vietas. Ieeja pieaug. $0.50, bērniem līdz 12 g. brīva

PIRMOREIZ

un tikai vienu dienu, TREŠDIEN, 16. JŪNIJĀ

344 COLLEGE ST., TORONTO

RAIBS VAKARS

Piedalās: EDELWEISS DUETS — PIECHLERI; burvju mākslinieki: REIMUS, TRIXON un TRIXY

Divi priekšnesumi — plkst. 6.30 un 8.30 vak.

Visi laipni ielūgti

DIANAS JABLOKOVAS-VORPS

BALETA STUDIJAS

AUDZĒKŅU VAKARS

Sestdien, 12. jūnijā un pirmdien, 14. jūnijā, 1954. g., pl. 7.30 v.

ARMOUR HEIGHTS SKOLAS AUDITORIJĀ,

148 Wilson Ave (Avenue Rd. — Wilson Ave stūrī)

PIEDALĪSIES 80 AUDZĒKŅU

Ieejas maksa $1.00. Biļetes sarīkojumu vakaros pie kases, iepriekš rezervēšanai zvanīt STerling 8-7432

Pērkot vai pārdodot mājas, veikalus vai lauksaimniecības Hamiltonā un apkārtnē, sazinieties ar latviešu pārstāvi

MĀRTIŅU JAKOVIČU

R. TEŠLIA REAL ESTATE

1294 King St., E., tel. LI 9-3558, mājās LI 9-9448,

HAMILTONĀ

O. E. CARSON

LIMITED REALTORS

490 COLLEGE ST., TORONTO WA 4-7121

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

OSVALDS INDZERS MĀJAS HA 7881

Sniedzu pilnīgu informāciju par visu O. E. Carson biroju sludinātām mājām vietējos laikrakstos.

...Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto

...Palīdzība aizdevumu (morgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz 2/3 no pilnas iemaksas.

KĀDĒĻ NEPIEZVANĪT TŪLĪT?

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

Aizvesto pieminas dievkalpojumi ar Sv. vakarēdienu 13. jūnijā, pl. 9.15 Sv. Toma baznīcā, Bronksā un pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā. Abās vietās māc. A. Ozols.

SANFRANCISKO

Svētdien, 13. jūnijā, plkst. 2 p. p. Sv. Paulus baznīcā, 950 Gough ielā Sēru dienas dievkalpojums. Pie ērģelēm A. Uzans. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē akts ar G. Cauca referātu: „Baltās Latvijas nebaltās dienas". Noslēgumā koncerts.

Sakramento, sestdien, 13. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā YMCA's telpās, 1122 - 17th Str., Sēru dienas dievkalpojums. Pie klavierēm komp. N. Krēsmanis. Pēc dievkalpojuma akts ar referātu.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arcnib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis 331 Argyle St. Port Arthur, Ont.).

Sestdien, 12. jūnijā, pl. 7 vak. Trīsvienības baznīcas apakštelpās Draudzes skolas mācības gada noslēguma akts.

Svētdien, 13. jūnijā, pl. 6.30 vakasā, Aizvesto pieminas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma apakštelpās filma: dzimtenes skati.

Svētdien, 27. jūnijā, pl. 6.30 vak. dievkalpojums.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 13. jūnijā, plkst. 9 no rīta Aizvesto pieminas dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Vellandā, 20. jūnijā, plkst. 1 p. p. Ungāru baznīcā dievkalpojums Aizvesto pieminai.

St. Katarīnēs, 20. jūnijā, plkst. 3 p.p. Kristus bazn. dievkalpojums Aizvesto pieminai.

Sarnia, 26. jūnijā,, plkst. 6 vak. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars. 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, Latviešu draudzē Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue South), svētdien, 13. jūnijā, plkst. 7.00 vakarā Aizvesto pieminas dievkalpojums.

Piedalās: P. Geistauts (baritons) un A. Medne - Silkovska (ērģeles).

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto. Sv. Andreja bazn. Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.).

Svētdien, 13. jūnijā, pl. 11.00 Aizvesto pieminas dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 20. jūnijā, pl. 4 p.p. dievkalpojums.

Svētdien, 27. jūnijā, pl. 11.00 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

13. jūnijā — Aizvesto pieminas dienā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

20. jūnijā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. (Māc. A. Lūsis).

27. jūnijā, plkst. 4 p.p. bērnu dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Briedis).

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas bcā — Outremont un Blair Ave stūrī:

13. jūnijā, plkst. 1 p.p. Aizvesto pieminas dievk. ar dievgaldu.

27. jūnijā, plkst. 1 p.p., Trīsvienības svētku dievkalpojums.

Otavā — Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzei, 210 Wilbrod Ave.

14. jūnijā (pirmdien), plkst. 7.30 vak. Aizvesto pieminas dievk. ar dievgaldu.

20. jūnijā — Latviešu skolas mācības gada noslēgums un draudzes vakars.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā, Redeemer baznīcā, 8. aveniias un Prince Edward ielas krustojumā:

13. jūnijā, plkst. 3 p.p. dievkalpojums Aizvesto pieminai.

4. jūlijā, pl. 3 p.p. dievkalpojums.

Māc. E. Caune, 10166 - 107 Str. Edmonton, Alta, tel.: 41890.

Edmontonā: Aizvesto pieminas dievkalpojums, svētdien, 13. jūnijā, plkst. 3-os p.p., Sv. Jāņa baznīcā. Pēc tam baznīcas zālē biedrība Imanta rīko aktu.

Svētdien, 27. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

Kalgarijā: Aizvesto pieminas dievkalpojums sestdien, 12. jūnijā, plkst. 7.30 vakarā Pirmā luterāņu baznīcā. Pēc tam baznīcas zālē ba Daugava rīko aktu.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave. Red Deer, Alberta. Tel.: 2918; 248 Selkirk Ave. Winnipeg, Manitoba. Tel. 527108.

Red Dīrā, 12. jūnijā, plkst. 8 vakarā Aizvesto pieminas dievkalpojums.

27. jūnijā, plkst. 8 vakarā dievkalpojums Mt. Calvary baznīcā.

Kalgarijā ,13. jūnijā, plkst. 3 p. p. Mt. Calvary baznīcā, 3 Str. un 4 Ave, W. stūrī, Aizvesto pieminas dievkalpojums.

Edmontonā, 20. jūnijā, plkst. 3 p. p., Pētera baznīcā, 96 Str. un 110 Ave. stūrī, dievkalpojums.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Banfroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 13. jūnijā, plkst. 14 Sv. Jāņa bazn. (238 Pine St.) Aizvesto pieminai veltīts dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Sestdien, 12. jūnijā, plkst. 20. 00, 14. jūnijā aizvesto pieminas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Svētdien, 20. jūnijā, plkst. 14.00 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Svētdienas skolas mācības gada noslēgums un 1. audzēkņu izlaidums.

Māc. Arturs Voitkus, Hamiltonā, 118 Locke St. N., tel.: JA 8-2259. Kristus ev. - lut. latviešu draudzē dievkalpojums Latviešu tautas sēru dienā, 13. jūnijā, plkst. 8.30 no rīta Pāvila ev. - lut. baznīcā. Dziesmu grāmatas.

Kičenerā, Aizvesto pieminas dienas dievkalpojums Mateja ev. - lut. baznīcā svētdien, 13. jūnijā, plkst. 2 p.p.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒSANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-9369

Bruno Purins

REAL ESTATE BROKER

Active Member of Toronto Real Estate Board

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ

FARMAS: ORANGEVILLĒ, SHELLBOURNĀ UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

AIZDEVUMU SAGĀDE LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

SPECIĀLS PĀRSTĀVIS FARMU LIETĀS

VALTERS GOBA. Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS **OL 7561**

1318 BLOOR St. W. Toronto. Birojs atvērts no pl. 10-10

Pārbaudiet mūsu pārdodamo namu sarakstu

BLOOR — INDIAN RD. Liela jauna savrupstāvoša 9 istabu labāko dubultķieģeļu divu dzīvokļu māja (apakšstāvā 4, augšst. 5 istabas). Atsevišķas ieejas, 2 garāžas un privāti iebraucamie ceļi. 2 virtuves, 2 vannas istabas. Silta ūdens apkure. 10 g. obligācijas. Iemaksa apm. $5.000. Lūdz zvanīt OSKARAM PERRO, tel. OL 7561.

BLOOR — SHERBOURNE ļoti labā kārtībā 5 istabu atsevišķa apmetuma māja. Moderna virtuve, cietkoka grīdas, mēneša maksājumi $49.00. Iemaksa $1.500. Lūdz zvanīt OSKARAM PERRO, tel. OL 7561.

Tūkstošiem jaunkanadiešu tiek apdrošināti šai sabiedrībā

Tādi vīri kā ED. DIPNER var Jums palīdzēt. Viņš ir veiksmīgs jaunkanadietis, kas stāv pirmā vietā visu Mutual of New York apdrošināšanas aģentu vidū Kanadā un ASV

Apmēram tā paši naudas summa, ko Jūs būtu maksājuši dzimtenē, arī Kanadā Jūs apdrošinās nelaimes, slimības, vecuma un nāves gadījumos. Šīku informāciju šai jautājumā Jūs varat saņemt no mūsu pārstāvja, kas runā Jūsu valodu, saprot Jūsu vajadzības un pārstāv vienu no Amerikas vecākām un lielākām apdrošināšanas sabiedrībām

MARTIN GRIMBA BRUNO RUBESS

MUTUAL OF NEW YORK

(MUTUAL LIFE INSURANCE COMPANY OF NEW YORK)

Pirmā Amerikā

50 KING STREET, WEST, TORONTO, EMpire 4-8154

Lai gūtu informāciju par nelaimes un slimības gadījumiem, slimnīcu, veeuma un dzīvības apdrošināšanu, nosūtiet šo kuponu Mutual of New York, 50 King St., W., Toronto, Ontario

Vārds .....

Adrese .....

Pilsēta ..... Tālrunis .....

Iecelošanas, izceļošanas, vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanas, legālizācijas un citas lietas administrātīvās iestādēs kārto

ALEKSANDRS KANBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

DĀMU FRIZIERSALONS

MODEL

VIJA KRĒMANIS

109 Moberly Ave, Toronto

Tel. GR 0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

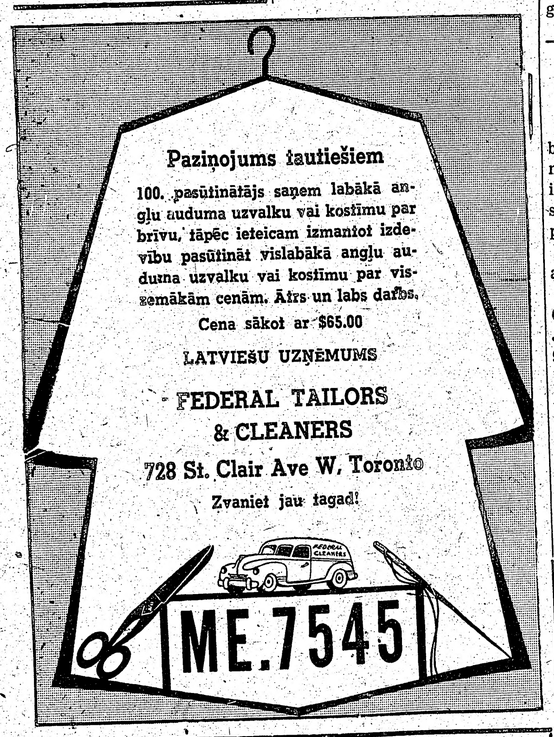

GREGORY CHARLAP

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR

Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.

Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858

University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604.

S. AIRST REAL ESTATE BROKER

556 Yonge St., Toronto, tel. WA 4-8771

PAKALPO STRĀDĀJOŠIEM

$795 iemaksa, 6 jaunremontētas istabas, centrālā apkure, moderna virtuve, 3 daļīga vannas istaba, jauna krāsns un jauns jumts. Izdevīgs pirkums, izdevīgi nomaksas termiņi.

BLOOR ST. RAJONĀ — IZDEVĪGS PIRKUMS

$2.400 iemaksa, 9 lielas jaunremontētas istabas, moderna virtuve, garāžas iespējas, laba krāsns, jauns jumts, veļas caurules.

SAULAINĀ BĒRZAINE KŪSĀ DARBA PRIEKĀ

Veselu nedēļu pa Bērzaini ir spīdējusi saule un čaklo talcinieku muguras ir sārti brūnas iedegušas. Visi te jūtas brīvi un ērti.

Bērzaines lauksaimnieks Treijs ir uzsācis siena plauju. Siens ar savu smaržu liek atcerēties dzimteni, Šogad pļavā vidēji laba raža, un vienu daļu ir jau palīdzējuši „ievākt" darba vīri. Bērzainē siena nav trūcis, jo sienu plauj trīs reizes, un tiek apsvērta iespēja par trešās govs iegādi.

Kūts priekšā veikli šiverējas cāļu mātes ar saviem mazuļiem, kamēr prāvais vistu pulks dod Bērzaines iemītniekiem pietiekoši daudz olu.

Pēc nedēļas ir sagaidāma pirmo ķiršu raža, kas šogad nesolās būt tik prāva, kā pagājušā gadā, jo bija salnām bagāts pavasaris un aizkavēja ķiršu ienākšanos par veselu mēnesi.

Labu ražu sola zemeņu dobes kā arī avegu lauks, kamēr vīnogas vēl nav sākušas ziedēt.

Neskatoties uz krietno talcinieku pulku, Bērzaines kārtējos remontdarbos strādā Kamšis, kas, būdams dubultamputētais, ir ne tikai labs galdnieks un mēchanikis, bet veic arī mūrniekdarbus.

Arī pārvaldnieks Freimanis ir stipri nodarbināts, jo paralēli kārtējam darbam kopā ar Rietumvācijas valdes loc. Ancānu tie veic materiālu piegādi, saskaņo ar inženieri izbūves darbus un organizē savlaicīgu materiālu piegādi.

Bērzaines iemītnieki gatavojas Jāņu svinēšanai un gaida ciemiņus no tuvienes un tālienes. Zīmīgi, ka starp Bērzaines pastāvīgajiem iedzīvotājiem ir septiņi Jāņi. Tā kā arī talcinieki ir dabūjuši darba pavēles pagarinājumu, tie cer Līgo svētkus pēc ilgiem gadiem svinēt latviešu sētā.

BĒRZAINES IZBŪVES TALKA PAGARINĀTA LĪDZ 18. JŪNIJAM

Darba vīri Bērzainē pavadījuši vairāk kā mēnesi, un 4. jūnijam tuvojoties, bija redzams, ka darbus nevarēs veikt laikā. Kā galvenais iemesls tam bija lietainais laiks, kas aizkavēja ceļa būvēšanu.

Kapt. Zēgneram izdevās pie amerikāņu armijas priekšniecības darba pavēli pagarināt līdz 18 jūnijam, kas dos iespēju veikt uzsāktos un arī projektētos darbus, izņemot peldbaseina būvi, bet tā vietā cer izbūvēt jaunu garāžu.

Līdz šim Bērzaines izbūvē ir pieliktas apm. 10.000 darba stundas, kā arī vairāku mašīnu iesaistīšana, kas aptuveni vērtējot izmaksātu ap DM 50.000. Bez tam būvmateriāli ir iegādāti ap — DM 5.000 vērtībā. Vēl darba alga var sanākt ap DM 10.000, bet materiāļi izmaksās ap DM 3.000. Jau tagad var puslīdz droši teikt, ka ja izbūvēs un remontdarbus būtu veikusi kāda vācu firma, tad tas DV organizācijai būtu maksājis ap DM 70.000. Te jāizsaka liela pateicība kapt. Zēgneram un viņa rotas vīriem vītn. Černavska vadībā, kas šo darbu ir veikuši. Šī lielā Bērzaine talka lai ir piemērs un ķīla nākotnē, ka mēs esam kopā ar savu tautu un tiem vīriem, kas par Latviju ziedojuši visvairāk. Viņu sniegums ieies latviešu trimdas vēsturē. Kā mazā atmiņa paliks Bērzaines viesu grāmatā šo vīru paraksti, bet lielais veikums atgādinās Bērzaines iemītniekiem ik uz soļa, ka te reiz strādājuši latvieši.

Maija pēdējās dienās uzsāka ūdens rezervuāra būvi, kas atrodas vienā no stāvākajām Bērzaines nogāzēm. Šis darbs prasa armijas mašīnu veiklu pielietošanu, lai betonējamo jāvu dabūtu augšā.

Lielais vairums uzsākto darbu tuvojas nobeigumam, pēc tam sāksies Bērzaines izdailošana.

Tā kā Freiburga atrodas Švarcvaldes piekājē, tad arī darba vīri „vīkendos" rīko izbraukumus armijas mašīnās uz skaistākajām Švarcvaldes vietām, kuŗos piedalās arī Bērzaines iemītnieki — invalidi.

Pati Freiburga atrodas 300 metru virs jūras līmeņa, kamēr izbraucot Švarcvaldes kalnos kaut tikai 10 km, var paceltīes līdz 1500 m.

Pēdējā laikā ir notikušas ekskursijas arī uz slaveno slēpotāju u. c. kūrortu Titisee (ap 1000 m virs jūras līmeņa), Feldbergu — 1495 m. Freiburgas tuvumā atrodas otrs garākais „gaisa dzelzceļš" Eiropā, kas ir apm. 4 km garš.

Darbam jāmainās ar atpūtu, un kapt. Zēgners ir apsolījis pēc lielās talkas speciālu atvaļinājumu.

R. A.

UZAICINĀJUMS

Tiek uzaicināti reģistrēties visi bij. Latvijas valsts Satiksmes ministrijas štāta kā arī ārpus štāta ierēdņi, tā arī visi strādnieki no sekojošām nozarēm, kā: telefonu, pasta, telegrafa, radio, šoferi u. t. t.

Ziņas lūdzu rakstīt uz sekojošu adresi:

The Latvian Ev. Lutheran Church of St. John, Pastor Mr. Jānis A. Siliņš, c/o L.V.P.T.T.C., 903 South 47 th Street, Philadelphia 43, Pa., USA.

Jāuzdod sekojošas ziņas:

1) Uzvārds un vārds; 2) kad un kur dzimis; 3) izglītība; 4) kad iestājies minētā nozarē; 5) kādu amatu ir ieņēmis, cik ilgi; 6) vai ir štāta darbinieks, vai nē. 7) kādas valodas pārzin rakstos un vārdos; 8) kāda ir vai būs pavalstniecība; 9) kad iebraucis minētā valstī; 10) vai ir sodīts, par ko un kad; 11) ģimenes stāvoklis; 12) vai ir N.K.V.D. vajāts, arestēts u. t. t.; 13) vai ir aizvesti kādi no ģimenes locekļiem; 14) uzdot ziņas par aizvestiem un arestētiem kollēģām; 15) vai ir Latvijas atbrīvotājs no 1918. g. vai vēlāk.

Ziņas netiks tālāk izsniegtas. Ja dzīves vieta tiek mainīta, lūdzu nekavējoties paziņot jauno adresi.

Paula Strazdiņa FRIZĒTAVA

Paziņoju saviem latviešu klientiem, ka esmu paplašinājis savu frizētavu

1320 BLOOR ST. W. pie Lansdowne, Toronto, ar labākiem 4 Eiropas frizieŗiem

MĒRENAS CENAS

Atvērta no plkst. 9 līdz 19. Trešdienās slēgta. Laipni lūdz apmeklēt

PAULS STRAZDIŅŠ

Elisa salā vairs nebūs pārbaudes nometne

Ellisa sala līdz šim bija biedēklis iecelotājiem ASV. Tur nonāca visi, kuŗu papīri nebija kārtībā vai arī kuŗu veselības stāvoklis nebija apmierinošs. Ellisa salai cauri gājušī arī ne mazums latviešu kā agrākos laikos, tā arī pēdējos DP iecelošanas gados. Tagad ASV Imigracijas un naturālizācijas dienests nolēmis atstāt Ellisa salu un pārcelt immigrantu caurlaides nometni uz kādām mazākām telpām.

Ellisa sala atrodas Nujorkas ostā, Brīvības statujas tuvumā. Šī gadsimta sākumā Ellisa sala izlaida cauri ap 5.000 immigrantu dienā. Tagad tur reti kad uzturas vairāk par 200—300 personu. Plašo ēku uzturēšana, kur paredzētas gulamtelpas 1.500 personām, virtuves, mazgātuves, atpūtas telpas, kā arī speciālā kuģa satiksme ar salu, izmaksā pārāk dārgi. Ellisa sala kļuva par immigrācijas staciju 1890. g. Pirms tam tur bija arsenāls. Kopš tā laika Ellisa salai gājuši cauri miljoniem iecelotāju.

Pēdējos gados Ellisas sala vairs nav galvenais immigrantu pārbaudes centrs. Amerikāņu konsuli ārzemēs jau iepriekš izkārto vīzas iecelotājiem, un pēdējā pārbaude notiek uz kuģa, iebraucot Nujorkas ostā. Ellisa salā tagad ievieto iecelotājus, kuŗiem papīri nav kārtībā, kas iebraukuši kā zaķi.

Aviācijas pionieŗu gars nemirst

Maltonā. — Kāds 27 gadi vecs vīrs no Listovelas nekad nezināms, vai viņš 1954. gada 30. maijā varēja lidot vai ne. Policija iejaucās taisni tajā brīdī, kad, lidojumam uz Otavu pietiekošus viskija krājumus uzpildījis, minētais vīrs rūkdams un rokas plivinādams lielā ātrumā drāzās pa Maltonas lidostas galveno skrejceļu. Kad tālajam lidojumajm sagatavotais viena cilvēkspēka motors tika nogādāts Kuksviles ciemuma angārā, viņš policijai paskaidroja, ka gribējis doties uz galvaspilsētu, lai pārrunātu pašreizējās pasaules problēmas ar Kanadas ministru prezidentu. Tā kā runāšana bijusi neatliekama, un pat tik svarīgam gadījumam aviācijas sabiedrība brīvbiļeti nav devusi, tad neatlicis nekas cits kā lidot vien pašam saviem spēkiem.

Dr. D. BĪSKAPAM 75 GADI

3. jūnijā Dr. D. Bīskaps Leikvjū pilsētiņā, Mičiganā, atzīmēja savu 75 dzimšanas dienu, kas izvērtās par vienu no skaistākiem brīžiem, ko, liekas, pats jubilārs necerēja sagaidīt. Daži draugi un paziņas bija veikuši vairāk kā 1000 jūdžu, lai sveiktu izcilo dziedniekuun sabiedrisko darbinieku viņa jubilejas dienā. Tālāko ceļu bija braucis prāv. A. Birznieks no Misisipi, prāv. J. Kullītis no Nujorkas, kas, tā sakot, bija metuši „mazu" līkumu atgriežoties no mācītāju konferences Čikāgā. No Grand Rapidiem bija ieradusies visai prāva delegācija ar Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes māc. prāvestu J. Ozolu un šīs baznīcas priekšnieku J. Rutmani priekšgalā. Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes vārdā jubilāru sveica prof. J. Rutmanis, pasniedzot greznu mākslinieka A. Sildegas darinātu adresi. Šīs draudzes kopas vārdā sveicienus nodeva E. Briedis un pasniedza aploksni. No vecajiem jelgavniekiem aploksni ar visa laba vēlējumiem nodeva T. Ošnieks. Siltī sumināījumi un runas tālāk skanēja pie kopējā kafijas galda. Sumināt̄ājiem pateicās sirmais un nenogurstošais gaviļnieks. Bija arī daudz rakstveida un telegrāfisku apsveikumu. Atzīmējams, ka jubilārs dzīvo kopā ar savu znotu Dr. N. Kažmeru un vēl šodien ir garā visai možs un rosīgs. Viņš vada Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes kopu Leikvjū, strādā periodikā, rūpējas par savas grāmatas izdošanu un dzīvi seko visiem sabiedriskās dzīves jautājumiem. Daudz baltu dieniņu nākotnē!

V. Z.

Ar Nobeļa prēmiju godalgotās „rebes"?

Neviens valstsvīrs rietumu zemēs vairs šodien nevēlas, ka viņa slaveno vārdu kāds vēl uzdrošinās pieminēt sakarā ar tikpat slaveno Morgentaua — vācu tautas iznīcināšanas plānu. Arī savu godalgoto memuāru 6. sējumā, kuŗa lasāms par 1944. g. septembrī Kvebekas konferencē „uzpeldējušo" Morgentaua plānu, Čerčils saka:

„Jau ierodoties Kvebekā, es biju ļoti pārsteigts, kad prezidenta Rūzvelta pavadoņu starpā ieraudzīju arī ASV finanču ministru Morgentauu, kaut gan tur vēl nebija ne ASV ārlietu ministra Hella, ne ārlietu padomnieka Hopkinsa. Taču tas bija man tikai tādēļ pieņemami, ka līdz pēdējo divu ierašanās brīdim, kad sāktos pārrunas par Vācijas okupāciju un Japānas sakāvi, atlika laiks pārrunāt saimnieciskās problēmas. Viņi (t. i. Morgentaus un Rūzvelts) ar lielu noteiktību aizstāvēja viedokli, ka tieši Vācijas industrijā ir tās militārisma atslēga. Abi apgalvoja, ka tik liela zeme kā Vācija katros apstākļos ir spējīga segt pati savu pārtikas vielu patēriņu, bet viņai nav vajadzīga tik milzīga rūpniecība. Viņi arī norādīja, ka Lielbritanija šinī karā esot cietusi tik lielus zaudējumus, ka nākamajā miera periodā tā spēšot eksistēt tikai ar vislielāko eksporta kāpinājumu, un jau tikai šo apsvērumu dēļ viņi, esot nepieciešams iznīcināt Vācijas rūpniecību. Sākumā es ļoti asi uzstājos pret šo plānu, bet ASV prezidents un Morgentaus, kuriem mēs bijām tik daudz parādā, kuŗi bija saņēmuši, palika pie sī plāna tik cieti, ka beigās es piekritu šo lietu pārbaudīt. Man gan nebija laika to visos sīkumos izpētīt, taču palika iespaids, ka augšminētā doma tur ir pārspīlēta līdz pēdējām konsekvencēm. Beigās tomēr manas nepiekrišanas dēļ, viņi nevarēja šo nodomu īstenot, lai padarītu Vāciju par aitu un ganu zemi."

Toreizējais ASV ārlietu ministrs Hells savos negodalgotajos memuāros šo lietu apgaismo šādi: „1944. g. 20. septembrī manā birojā notika kabineta komisijas sēde. Es nepūlējos nemaz savu uztraukumu slēpt par plānu, par kuŗa īstenošanu, uz Morgentaua spiedienu, bija vienojušies Rūzvelts un Čerčils. Morgentaus tad deva garāku paskaidrojumu, kā šī lieta Kvebekā norisinājusies.

No sākuma gan Čerčils viņa plānam esot pretojies un izgājis apspriesties ar savu personisko asistentu lordu Čīrvellu (Cherwell). Iespējams, ka pēdējais arī Čerčiļu pārliecinājis, jo pēc šīm apspriedēm Lielbritanijas premjērs Morgentaua plānu atbalstījis un, cik spriežams, ne tik daudz Vācijas militārā potenciāļa dēļ, kā vienreizīgas izdevības pēc nodabūt no ceļa dzelzs un tērauda konkurentu pasaules tirgū.

Morgentaus tad arī esot skicējis vairākus plānus, bet ne ar vienu Čerčils neesot bijis apmierināts. Tādēļ Čerčils piesaucis savu sekretāru un nodiktējis tam savus priekšlikumus. Par tiem tad arī Čerčils ar Rūzveltu esot vienojušies, un šo vienošanās tekstu 1944. g. 15. septembrī saņēmis arī Morgentaus. Morgentaus vēlreiz pasvītroja, ka šis plāns gan esot viņa ierosināts, bet to nodiktējis Čerčils. Rūpniecības ministrs Stimsons pavisam atklāti noprasījis Morgentauam, vai pastāvot kāda sakarība, ka Čerčils šo plānu pieņēmis tikai tādēļ, lai Lielbritanija uz vieglākiem noteikumiem saņemtu Morgentaua piedāvāto aizdevumu? Morgentaus atbildējis noraidoši, vienīgi piebilzdams, ka ASV aizdevums Lielbritanijai esot tikpat nepieciešams, kā vācu konkurences iznīcināšana...

Meli meklē mežus un — lai dzīvo godalgotās rebes un starptautiskie rebinieki!

Va. Pe.

J. J. ELLIS

Mūsu firma ar saviem pieciem birojiem un vairāk kā 100 aģentiem piedāvā visplašāko māju izvēli Toronto

Izdevīgs pirkums.

$4.000 iemaksa pilnīgi jaunai atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar speciāli izbūvētu pieņemšanas telpu pagrabā. Moderna virtuve, moderna četrdaļīga vannas istaba un atsevišķa tualete pagrabā. Gaisa cirkulācija, ejļas apkure, privāts iebraucamais ceļš, mājai piebūvēta garāža, liels dārzs. Tuvu satiksmei

Zvanīt E. ŠTEINHARDAM — OL 6321 darbā, LA 4028 mājās

Birojs — 383 Roncesvalles Ave

High Park

$3.500 iemaksa 6 istabu dubultķieģeļu ar ejļas apkuri mājai. Garāža. Tuvu satiksmei un veikaliem. Prasītā cena $13.500

Zvanīt E. HENIŠAM — ME 2471 darbā, JU 1046 mājās

Birojs — 1072 Bloor St. W.

AIZDEVUMU SAGĀDE

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

18. jūnijā Jāņu balle, Top Hat kluba telpās, Sunnyside. Rīko DV Toronto nodaļa un Dainas koris.

19. jūnijā Jāņu vakars brīvā dabā Bridgeman farmā. Rīko DV Hamiltonas un Toronto nodaļa.

22. jūnijā, sv. Andreja baznīcas zālē Veras Keišes latviešu baleta skolas trešais gadskārtējais audzēkņu vakars. Pie klavierēm Vera Leinvēbere — Langenfelde.

26. jūnijā Jāņu vakars Bridgman farmā. Rīko TLB un HLB.

DAŽĀS RINDĀS

● Marmara jūrā PSRS beidzot atdevusi amerikāņiem 6 torpēdlaivas un 2 zemūdeņu iznīcinātājus, kuŗus tā bija aizņēmusies pagājušā kara vajadzībām.

● Pēc dažām vēl nepārbaudāmām ziņām Rumānijā drīzumā sāksoties tiesas process pret kādreizējo sarkano slavenību Annu Paukeri un tās līdzdarbiniekiem. Paukere, kuŗa bijusi sevišķa Stajina mīlule un uzticības persona, kopš ilgāka laika „rietumniecisku tendenču" dēļ bija atstādināta no visiem amatiem un atradās mājas arestā, kaut gan dažkārt cirkulēja arī ziņas, ka viņa jau likvidēta.

● Zviedrijas ministru prezidents Erlanders nesen paziņojis atklātībai, ka Naerkes apgabalā atklāti milzīgi urāna krājumi kuŗi pēc līdzšinējiem aprēķiniem varot dot vismaz 150.000 tonnu tīrā urāna. Šīs atradnes nozīmējot lielāko Zviedrijas enerģijas avotu nākotnē vismaz dažiem gadu tūkstošiem, bet līdz ar to jaunas briesmas, ja arī kāda ārvalsts (PSRS?) vēlētos šos urāna krājumus iegūt sev.

● Vācu amatnieku mesē Minchenē rādīts kāds šaujamais „miermīlīgiem mērķiem", ar kuŗu dažādām vajadzībām kokā, ķieģeļos vai pat betonā var iešaut dažāda resnuma bultas vai naglas, kas pēc tam praktiski vairs nav izraujamas.

● Vismaz 150.000 dažādu augļu koku stādi šīnī pavasarī sadedzināti Reinzemes un citās Vācijas koku audzētavās. Galvenie augļu kociņu noņēmēji atrodoties aiz dzelzs aizkara, un ilgāk koku audzētāji nav bijuši spējīgi kociņus kopt, jo tajos bijuši ieguldīti visi brīvie līdzekļi, pēc dažiem aprēķiniem ap miljonu marku. Ja ābelītēm, bumbierēm, kiršiem, plūmēm un citiem koku stādiem nākošajā gadā neradīšoties noņēmēji, tad paredzamas vēl lielākas augļu kociņu iznīcināšanas akcijas.

● Neapoles profesors Antonino Paraskandola izpētījis, ka Vezūva krāteros, kuŗi kopš 1944. gada beiguši izvirdumus, sākusi atkal kāpt temperātūra. 1952. g. temperātūra bijusi tikai 272 grādi pēc C. un tagad jau 800. Profesors domā, ka sagaidāmi jauni izvirdumi, un neapolieši par to ir sajūsminā̄ti, jo Neapolei, kamēr trūkstot Vēzuva izvirdumu dūmu staba, esot sarukusi arī tūristu straume.

RAAMAT

REAL ESTATE LIMITED

1199 Bloor St. W., OL 7981

2031 Yonge St., 392 Danforth Ave.

310A Bloor St. W., 2158 Queen Street E.

Apkalpo visā pilsētā

JĀNIS INKA

Ir jūsu rīcībā ar saviem laipniem pakalpojumiem

šīs dienas labākais piedāvājums

ROGERS RD. — CALEDONIA — $11.200 pilna cena 4 istabu ķieģeļu bugalovam ar pagraba dzīvokli. Atsevišķa māja, 2 modernas virtuves, ejļas apkure, garāža un labi kopts dārzs.

ST. CLAIR — ATLAS $14.900 — pilna cena atsevišķai 6 istabu ķieģeļu mājai ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu. Ejļas apkure, tuvu skolām un satiksmei.

Bez minētajām piedāvāju vēl daudz citu visos pilsētas rajonos.

Ja meklējat pirkt māju un varat tam ziedot daļu sava brīvā laika, es rūpēšos, ka nopērkat, tieši ko vēlaties. Jebkādai informācijai lūdzu nevilcinieties zvanīt:

Tel. birojā OL 7981 Tel. mājā LL 7139